

Halt Vernieuwd

Procesevaluatie van de vernieuwde Halt-afdoening

Manja Abraham, Wendy Buysse

RAPPORT

Halt Vernieuwd

Procesevaluatie van de vernieuwde Halt-afdoening

Manja Abraham
Wendy Buysse

Met medewerking van:
Oberon Nauta

Amsterdam, 19 februari 2013

Manja Abraham
onderzoeker

Wendy Buysse
senior onderzoeker

Dit onderzoek is uitgevoerd door DSP-groep, in opdracht van het Wetenschappelijk Onderzoek- en Documentatiecentrum (WODC) van het ministerie van Veiligheid en Justitie.

© 2013, WODC, ministerie van Veiligheid en Justitie, Auteursrechten voorbehouden.

Inhoud

Voorwoord	5
Samenvatting	6
Halt vernieuwd	6
Uitkomsten procesevaluatie	8
Discussie	12
1 Inleiding	14
1.1 Aanleiding	14
1.2 Probleemstelling en onderzoeksvragen	15
1.3 Aanpak van het onderzoek	16
1.4 Leeswijzer	18
2 Vernieuwing van Halt-afdoening	19
2.1 Doel en middel vernieuwde Halt-afdoening	19
2.2 Doelgroep	19
2.3 Uitgangspunten professionele uitvoering	19
2.4 Opbouw vernieuwde Halt-afdoening	20
2.5 Vernieuwde Halt-afdoening versus oude Halt-afdoening	27
2.6 Resultaten onderzoek 'oude' Halt-afdoening	29
3 Aard en omvang vernieuwde Halt-afdoening	30
3.1 Aantal Halt-afdoeningen	30
3.2 Delict	32
3.3 Soort Halt-afdoening	32
3.4 Afronding Halt-afdoeningen	33
3.5 Halt-jongeren	34
4 De juiste doelgroep	35
4.1 Beoogde doelgroep	35
4.2 Halt-waardig delict	35
4.3 Bekennende verdachte	36
4.4 Leeftijd van 12 tot 18 jaar	37
4.5 Beperkt strafrechtelijk verleden	38
4.6 Alle inclusiecriteria tezamen plus discretionaire bevoegdheid	40
4.7 Samengevat	41
5 Uitvoering van het werkproces	42
5.1 Stappen in het werkproces	42
5.2 Verwijzing en intake	43
5.3 Motivatie jongeren en ouders	62
5.4 Samengevat	64

6	Signaleren en doorverwijzen	65
6.1	Signaleren en doorverwijzen in de handleiding	65
6.2	Afname signaleringsinstrument	66
6.3	Doorverwijzen	67
6.4	Samengevat	70
7	Tijdigheid	71
7.1	Doorlooptijden in de handleiding	71
7.2	Verwijzing Halt en intake	72
7.3	Ontvangst verwijzing Halt - startgesprek	73
7.4	Startgesprek - vervolgggesprek	74
7.5	Eindgesprek - afloopbericht	75
7.6	Doorlooptijd hele proces van startgesprek tot afloop	75
7.7	Samengevat	77
8	Kwaliteitsborging	78
8.1	Kwaliteitsborging in de handleiding	78
8.2	Intercollegiale toetsing	78
8.3	Evaluatieformulieren	79
8.4	Professionalisering Halt-medewerkers	80
8.5	Samengevat	81
9	Conclusies	82
9.1	Samenvatting	82
9.2	Conclusies per onderzoeksvraag	84
9.3	Discussie: verwachte effectiviteit	87
Bijlagen		
	Literatuurlijst	90
	Bijlage 1 Leden begeleidingscommissie	92
	Bijlage 2 Halt regio's en vestigingen	93
	Bijlage 3 Observaties en gesprekken	94
	Bijlage 4 Scoreformulieren	95
	Bijlage 5 Betrouwbaarheid scoreformulier	101
	Bijlage 6 Strafmaat Halt-afdoeningen	107
	Bijlage 7 Tabellen per regio	109

Voorwoord

Dit is de eindrapportage van de evaluatie van de vernieuwde Halt-afdoening. Het onderzoek is door onderzoeks- en adviesbureau DSP-groep uitgevoerd, in opdracht van het Wetenschappelijk Onderzoek- en Documentatiecentrum (WODC) van het ministerie van Veiligheid en Justitie.

Het rapport had niet tot stand kunnen komen zonder de hulp van velen. We danken de medewerkers van Halt Nederland voor hun coöperatieve houding en constructieve commentaar, en het aanleveren van de benodigde registratiegegevens. We danken alle geïnterviewde en geobserveerde Halt-medewerkers voor hun medewerking; hun bijdrage verschaftte essentiële informatie voor de studie. Ook de geobserveerde jongeren komt dank toe. Dankzij hun meewerkende houding hebben wij een goed beeld kunnen krijgen van de uitvoeringspraktijk.

Voorts willen wij de commissie die het onderzoek begeleidde dank toe zeggen (zie bijlage 1 voor de namen van de leden). Haar kritische blik op het verloop van het onderzoek en tijdens de verslaglegging hebben er voor gezorgd dat kwaliteit van de evaluatie werd geborgd.

Namens het projectteam,
Manja Abraham
Wendy Buysse
Oberon Nauta

Samenvatting

Halt vernieuwd

Halt-afdoening

Jongeren van 12 tot 18 jaar die zijn aangehouden voor bijvoorbeeld vernieling, winkeldiefstal, vuurwerkoverlast of spijbelen, kunnen de keuze krijgen: of naar de officier van justitie, of - via een voorwaardelijk sepot - naar Halt. Het doel van Halt is om de jongeren door middel van een alternatieve straf, een Halt-afdoening, bewust te maken van hun gedrag, hen de kans te geven eventuele schade te herstellen en duidelijk te maken dat strafbaar gedrag niet acceptabel is. Door deelname aan Halt kunnen jongeren ook een aantekening in de justitiële documentatie (een 'strafblad') voorkomen. Naast de politie en het OM kunnen ook buitengewoon opsporingsambtenaren (BOA's) met een speciale bevoegdheid jongeren naar Halt verwijzen.

In 2006 werden de effecten van de Halt-afdoening onderzocht, onder andere in termen van recidivevermindering. Uit dat onderzoek bleek dat de Halt-afdoening bij de meeste jongeren geen recidive verminderend effect had. Jongeren die een Halt-afdoening doorliepen, hadden na een jaar geen ander recidivepatroon dan jongeren die waren vrijgesteld van de Halt-afdoening; de ernst en frequentie van strafbare feiten die jongeren pleegden, waren gelijk in de twee onderzoeksgroepen. Alleen bij een deelgroep van nauwelijks problematische jongeren (de 'lichtere' doelgroep voor wie de Halt-afdoening oorspronkelijk ook bedoeld was) bleek de Halt-afdoening een positief (zij het klein) effect op recidive te hebben. Voor jongeren met een problematischer profiel bleek de Halt-afdoening geen recidive verminderend effect te hebben (Ferwerda et al., 2006).

Na de evaluatie is de Halt-afdoening daarom grondig vernieuwd. De belangrijkste vernieuwingen zijn: prominenter aandacht voor excuses aanbieden en een actieve rol voor de ouders. De werkopdracht, voorheen door velen gezien als het handelsmerk van Halt, wordt alleen nog opgelegd als de Halt-afdoening een aanzienlijk¹ aantal uren omvat of in het geval van een vuurwerkafdoening.

De reguliere vernieuwde Halt-afdoening bestaat uit een start-, vervolg- en eindgesprek en duurt minimaal 6 en maximaal 20 uur. Jongeren krijgen in ieder geval delict- of gedragsgerelateerde leeropdrachten en moeten excuus aanbieden (in de vorm van een brief, mondeling excuus en/of verslag). Ouders worden bij de Halt-afdoening betrokken, er wordt een nieuw ontwikkeld signaleringsinstrument gebruikt en er wordt waar nodig doorverwezen. Naast de reguliere Halt-afdoening bestaat er ook een verkorte Halt-afdoening. De verkorte Halt-afdoening omvat minimaal 2 en maximaal 6 uur en bestaat uit een startgesprek, eindgesprek en leeropdracht. Een vuurwerkafdoening is een speciale vorm van een verkorte Halt-afdoening en bestaat uit een startgesprek en een werkopdracht.

Noot 1 Dat wil zeggen meer uren dan er nodig zijn voor de verplichte onderdelen: gesprekken en leeropdrachten. Het totale aantal uren van de afdoening wordt bepaald aan de hand van de strafmaat en is resultante van het gepleegde delict en de leeftijd van de jongere.

Procesevaluatie

Vanaf 1 januari 2010 wordt de vernieuwde Halt-afdoening door alle Halt-bureaus uitgevoerd. In 2009 is toegezegd aan de Tweede Kamer dat na een periode van minimaal twee jaar volledige uitvoering, de vernieuwde Halt-afdoening zou worden onderzocht (procesevaluatie). Indien blijkt dat de vernieuwde Halt-afdoening wordt uitgevoerd zoals beschreven in de programmahandleiding, kan dit eventueel aanleiding zijn tot een nieuwe effectevaluatie.

DSP-groep heeft in opdracht van het Wetenschappelijk Onderzoek- en Documentatiecentrum (WODC) van het ministerie van Veiligheid en Justitie van juli 2012 tot en met januari 2013 de procesevaluatie van de vernieuwde Halt-afdoening uitgevoerd.

De probleemstelling luidt:

Wordt de nieuwe Halt-afdoening uitgevoerd zoals beoogd? Op welke punten wel en op welke punten niet? Wat zijn de oorzaken van eventuele problemen in de uitvoering?

De centrale vragen in het onderzoek zijn:

- Wordt de beoogde doelgroep bereikt?
- Worden de Halt-afdoeningen uitgevoerd conform de programmahandleiding?
- Zijn er ten aanzien van bovengenoemde twee vragen regionale verschillen?
- Wat zijn eventuele knelpunten in de uitvoering van de vernieuwde Halt-afdoening?
- Kan worden verondersteld dat de vernieuwde Halt-uitvoering effectiever is dan de 'oude'?

Het onderzoek beperkt zich tot de reguliere Halt-afdoening en de verkorte, gestandaardiseerde variant. De specifieke Halt-afdoeningen bij schoolverzuim, een delict gerelateerd aan (drugs of) alcohol en lokale, projectmatige aanpakken maken geen onderdeel uit van deze evaluatie; vuurwerk-afdoeningen (een vorm van een verkorte gestandaardiseerde Halt-afdoening) wel.

Voor de evaluatie zijn verschillende methoden van onderzoek gebruikt. De registraties in systemen van Halt (AuraH) en OM (JDS) zijn geanalyseerd. Alle 6.146 Halt-afdoeningen van jongeren die tussen januari 2012 en juli 2012 bij Halt zijn aangemeld voor een reguliere of verkorte Halt-afdoening, uit alle 16 Halt-regio's, zijn onderzocht. Voor 4.691 Halt-afdoeningen is een koppeling met gegevens van het OM gemaakt. Daarnaast zijn in 14 van de 16 Halt-regio's observaties verricht van in totaal 70 gesprekken tussen Halt-medewerkers en jongeren, nabesprekingen gehouden met medewerkers (41) en interviews gehouden met teamleiders (14).

Uitkomsten procesevaluatie

Beoogde doelgroep

De beoogde Halt-doelgroep is bereikt wanneer is voldaan aan alle inclusiecriteria uit de Aanwijzing Halt-afdoening van het OM (zoals hierna opgesomd) of wanneer de officier van justitie met gebruikmaking van zijn discretionaire bevoegdheid een uitzondering op deze standaard inclusiecriteria toestaat. Dit is het geval bij vrijwel alle (99%) van de 6.146 opgestarte Halt-afdoeningen in de eerste helft van 2012. Bij 82% van de Halt-afdoeningen voldoen de jongeren aan alle inclusiecriteria. Zij hebben een Halt-waardig delict gepleegd, zij zijn bekende verdachten, tussen de 12 en 18 jaar oud en hebben een beperkt strafrechtelijk (justitieel en Halt) verleden. Bij de 18% waar dit niet zo is, ligt vrijwel altijd een overweging van de officier van justitie ten grondslag aan de verwijzing naar Halt. Bij 1% van de Halt-jongeren is er sprake van een eerdere veroordeling voor een strafbaar feit zonder een verwijzing (toestemming) van de officier van justitie. Hierbij wordt aangetekend dat uit de eerdere effectevaluatie is gebleken dat de Halt-afdoening niet effectief is bij de groep met een 'problematisch' profiel en specifiek niet bij recidivisten (Ferwerda, 2006).

Werkproces

Met betrekking tot het werkproces stellen we vast dat het kernonderdeel excuus aanbieden in meer gevarieerde vorm voorkomt dan op basis van de handleiding voorgeschreven. Het onderdeel excuus komt in 73% van de Halt-afdoeningen in enige vorm aan bod (het schrijven van een excuusbrief, verslag doen van reeds aangeboden excuus, mondeling excuus aanbieden – al dan niet met oefening vooraf). In 68% van de Halt-afdoeningen wordt mondeling (44%) en/of schriftelijk (32%) excuus aangeboden. Hierbij wordt aangetekend dat effect enkel is gebleken bij het daadwerkelijk excuses aanbieden aan de benadeelde (Ferwerda et al., 2006). Mogelijke redenen waarom excuus in geen enkele vorm onderdeel uitmaakt van de Halt-afdoening kunnen zijn dat het traject eerder is afgebroken (6%) of dat bijvoorbeeld de Halt-afdoening zich (volgens de medewerker) niet leent voor het aanbieden van excuses.

Wat betreft het kernonderdeel ouderbetrokkenheid geldt dat ouders bij 92% van de Halt-afdoeningen aanwezig zijn bij (minimaal) één van de start-, vervolg- of eindgesprekken, hetgeen een grote betrokkenheid van ouders suggereert.

Ook het kernonderdeel leeropdracht wordt in het merendeel van de Halt-afdoeningen conform de handleiding uitgevoerd. Bij 85% van de Halt-afdoeningen wordt een leeropdracht uitgevoerd. Mogelijke redenen waarom geen leeropdracht wordt uitgevoerd (in 15%) zijn dat het traject eerder afgebroken wordt (5%) of dat de leeropdracht standaard geen onderdeel uitmaakt van het afdoeningsvoorstel (bijvoorbeeld bij vuurwerkovertreden). Andere redenen voor het niet uitvoeren van een leeropdracht zijn onbekend.

Bijna alle Halt-afdoeningen bestaan uit een startgesprek (97%), vervolgesprek (73%) en eindgesprek (85%), met uitzondering van de verkorte afdoeningen die uit twee (of in geval van vuurwerkafdoeningen: één) gesprekken bestaan. De Halt-medewerkers hebben enige vrijheid om af te wijken van de voorgeschreven volgorde van de gespreksonderwerpen. In 41% van de geobserveerde gesprekken werd de voorgeschreven gespreksopbouw aangehouden.

In 94% van de gevallen wordt de Halt-afdoening succesvol afgerond. In de overige gevallen wordt de afdoening niet succesvol afgerond en zijn jongeren terugverwezen naar de verwijzer (negatieve terugmelding, doorgaans aan de politie). De 6% uitval is als volgt op te splitsen: 4% van de Halt-afdoeningen stopt omdat jongeren niet akkoord gaan met het afdoeningsvoorstel en 2% stopt later in het Halt-proces omdat jongeren zich niet gehouden hebben aan de gemaakte afspraken.

Er zijn verschillen tussen regio's met betrekking tot de mate waarin leeropdrachten en werkopdrachten worden uitgevoerd, de mate waarin excuus wordt aangeboden en het aanbieden van excuus wordt geoefend, en de mate waarin start-, vervolg- en eindgesprekken zijn uitgevoerd. Op basis van het onderzoek kunnen we geen conclusies trekken over de redenen waarom regio's sterk verschillen.

Signaleren en doorverwijzen

Het signaleringsinstrument wordt vooral afgenomen in de startgesprekken conform de handleiding. Medewerkers gaan vrij om met het gebruik van het signaleringsinstrument: vragen worden verspreid over één of meerdere gesprekken gesteld en/of niet alle vragen komen aan bod. De uitkomsten leiden in een beperkt aantal gevallen (7%) tot doorverwijzing naar een zorginstelling; voor deze jongeren werd hulp of zorg geadviseerd. Op basis van het aantal doorverwijzingen kan overigens slechts ten dele iets gezegd worden over de problematiek van de Halt-jongeren. Zij kunnen al hulpverlening krijgen op het moment dat ze naar Halt worden doorverwezen. Doorverwijzing door Halt is dan niet (meer) nodig. Dit wordt niet geregistreerd.

Er zijn verschillen in de mate waarin regio's doorverwijzen en de mate waarin regio's signalen opnemen in de verwijsindex². Doorverwijzing gebeurt vooral in enkele regio's. Deze kenmerken zich volgens de betrokken teamleiders door goede inbedding van Halt in lokale netwerken waardoor de lijnen kort zijn en/of de overdracht 'warm' kan gebeuren.

Doorlooptijden

De in de handleiding gestelde doorlooptijden van verschillende onderdelen in het Halt-proces worden in 66% (doorlooptijd verwijzing – startgesprek), 60% (doorlooptijd startgesprek – vervolgesprek) respectievelijk 66% (doorlooptijd eindgesprek- afloopbericht) van de zaken gehaald.

Noot 2 De verwijsindex risicjongeren (VIR) is een digitaal systeem dat risicosignalen van hulpverleners over jongeren (tot 23 jaar) bij elkaar brengt. Door de meldingen in de verwijsindex weten hulpverleners sneller of een kind ook bekend is bij een collega, zodat zij kunnen overleggen over de beste aanpak.

Er zijn regionale verschillen in de mate waarin de doorlooptijden aan de gestelde norm voldoen. De grootste verschillen doen zich voor bij de doorlooptijd tussen verwijzing naar Halt en startgesprek. Als belangrijkste oorzaken voor het (niet) voldoen aan de norm worden – in de regio's verschillende – oorzaken genoemd: de verhouding medewerkers/caseload (w.o. combinatie met lokale projecten en preventieve activiteiten), ziekte van personeel, locatie van de gesprekken, afzeggen van gesprekken door ouders en jongeren, administratieve lasten bij schadebemiddeling en betrokkenheid van derde partijen.

Kwaliteitsborging

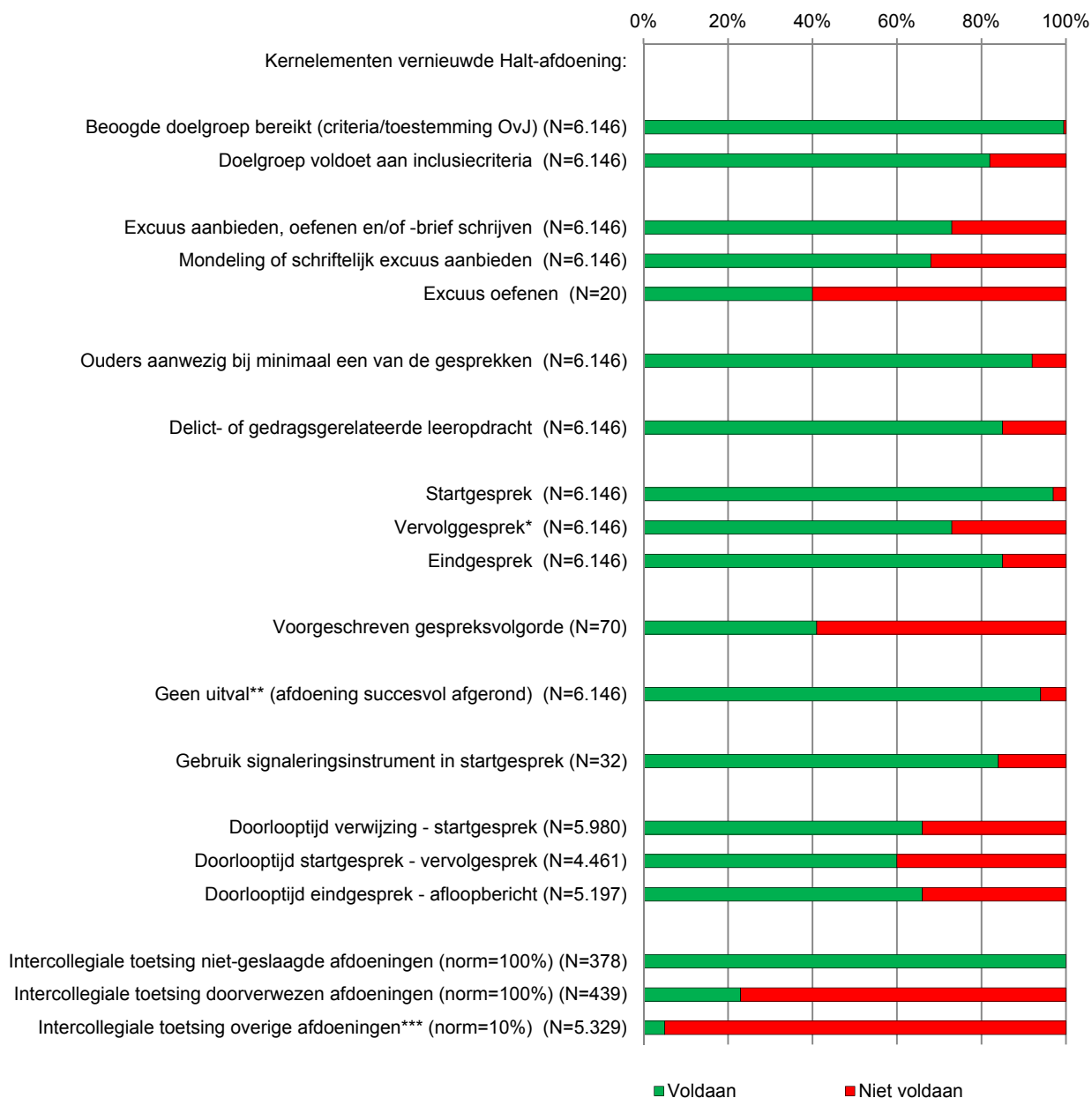
Het onderzoek laat zien dat de kwaliteit van het werkproces deels wordt geborgd zoals voorgeschreven. Intercollegiale toetsing van niet geslaagde zaken gebeurt conform de handleiding, maar bij doorverwezen en geslaagde zaken gebeurt dat niet. Evaluatieformulieren worden ingevuld door jongeren en ouders, maar niet standaard besproken in het teamoverleg. Er bestaat behoefte aan een landelijke standaard voor de verwerking van de evaluatieformulieren. Intervisie en casuïstiekbesprekingen vinden conform de handleiding plaats.

Er verschillen tussen de regio's met betrekking tot de intercollegiale toetsing van de geslaagde zaken en de mate waarin informatie van het evaluatieformulier wordt benut.

Samengevat: kernelementen

Alles overziend blijkt dat de Halt-afdoening deels wel en deels niet conform de handleiding wordt uitgevoerd. De doelgroep wordt goed bereikt, maar de inzet van (ver)nieuw(d)e onderdelen (met name excuus), de snelheid in de keten en de intercollegiale toetsing zijn nog duidelijk voor verbetering vatbaar. Uitkomsten staan samengevat in figuur 1.

Figuur 9.1 Mate waarin kernelementen vernieuwde Halt-afdoening conform programmahandleiding worden uitgevoerd (eerste helft 2012)

*Verkorte Halt-afdoeningen hebben volgens de handleiding geen vervolggesprek. Opgesplitst gelden de volgende percentages: reguliere Halt-afdoeningen: 91% heeft vervolggesprek, verkorte Halt-afdoeningen: 4% heeft vervolggesprek.

**Bij uitval wordt terugverwezen naar de verwijzer (negatieve terugmelding).

***De handleiding schrijft voor dat 10% van de geslaagde Halt-afdoeningen waarbij niet is doorverwezen naar hulpverlening, intercollegiaal dient te worden getoetst. De balk in de grafiek geeft aan in welke mate bij dergelijke Halt-afdoeningen sprake is geweest van intercollegiale toetsing. Een percentage van 10% is dus conform handleiding. Het hier weergegeven percentage (5%) is dat niet.

Discussie

De vraag is nu of de uitvoeringspraktijk van de Halt-afdoening zodanig integer is dat de bedoelde effecten gerealiseerd kunnen worden. Er zijn verschillende opvattingen over de mate waarin afwijkingen van het protocol zijn toegestaan. Van Ooyen et al. (2011) stellen dat het niet realistisch is om (bijna) perfecte uitvoering conform het protocol te verwachten. Durlak en Dupre (2008) hanteren een norm van 60%; een interventie uitgevoerd binnen die norm wordt gezien als uitgevoerd conform de handleiding.

Een interventieprogramma zoals de Halt-afdoening kent zogenaamde theoretische of bewezen werkzame elementen, en daarnaast procedurele vereisten die noodzakelijk zijn voor bijvoorbeeld een goede administratieve afhandeling van een zaak. Onze veronderstelling is dat afwijkingen ten aanzien van procedurele vereisten (bijvoorbeeld de volgorde van onderdelen van de Halt-afdoening en de volgorde van onderdelen in een gesprek) van minder grote invloed zijn op de effectiviteit van de Halt-afdoening dan afwijkingen van de (veronderstelde of bewezen) werkzame elementen van de interventie. Mits er geen noodzakelijke volgordelijkheid wordt geschonden en/of door het verschuiven van een onderdeel informatie ontbreekt die nodig is voor een volgende stap.

Op basis van de theoretische handleiding kunnen de volgende elementen als veronderstelde werkzame elementen worden aangemerkt: juiste doelgroep, betrokkenheid ouders, aanpak op maat, en excuses maken of schade herstellen. Uit de effectevaluatie blijkt met name het daadwerkelijk aanbieden van excuus een effectief onderdeel te zijn in de Halt-afdoening. Het betreft een effect op recidive (ook op andere resultaten zijn effecten te meten, deze laten we buiten beschouwing).

Verwachting ten aanzien van effectiviteit vernieuwde Halt

Kijkend naar de verondersteld werkzame elementen (zoals hierna toegelicht) concluderen wij dat in het algemeen de uitvoeringspraktijk van de Halt-afdoening zodanig is dat een positief effect kan worden verwacht, met uitzondering van het maken van excuses/herstellen van schade. Optimaal is de uitvoeringspraktijk dus niet.

Vrijwel alle Halt-jongeren (99%) behoren tot de beoogde doelgroep. Van die jongeren behoort in totaal 82% tot de groep die voldoet aan alle inclusiecriteria van de OM aanwijzing. Juist van deze 'lichtere' groep en in het bijzonder de groep first-offenders, is uit eerder onderzoek bekend dat positief effect kan worden verwacht van de Halt-afdoening (Ferwerda, 2006). Bij 92% van de Halt-afdoeningen zijn de ouder(s) of voogd aanwezig bij (een van de) gesprekken, hetgeen een grote betrokkenheid van de ouders suggereert. De evaluatie laat zien dat maatwerk een belangrijk onderdeel geworden is van de uitvoeringspraktijk: Halt-medewerkers houden bij het opstellen van het afdoeningsvoorstel en de selectie van de leerstraf rekening met uiteenlopende kenmerken van de Halt-jongeren en het delict. Voor leeropdrachten kunnen medewerkers kiezen uit een groot aanbod van op maat gesneden opdrachten. Hiervoor wordt geen instrument gebruikt. Het aanbieden van excuus (mondeling of schriftelijk) – een kernelement van de vernieuwde Halt-afdoening – vindt in lang niet alle gevallen plaats (68%). Soms zijn daar begrijpelijke redenen voor aangevoerd zoals in het geval van delicten zonder benadeelde. In andere gevallen zijn de redenen onbekend. In slechts 7% van de Halt-afdoeningen is er sprake van schadevergoeding. Wederom kunnen hier begrijpelijke redenen voor zijn: als er geen schade is kan er geen schade worden

vergoed (niet bekend is in welke gevallen er daadwerkelijk schade was). In andere gevallen zijn de redenen niet bekend.

Op grond van deze bevindingen concluderen wij dat verwacht mag worden dat de huidige uitvoeringspraktijk een positief effect sorteert, maar dat tevens verwacht mag worden dat de effectiviteit kan worden vergroot door aanbieden van excuus en het vergoeden van schade beter te borgen. Immers, dit werkzame bestanddeel blijkt, wanneer we kijken naar het totaal van de Halt-aftoeningen, immers relatief weinig te worden ingezet. Dit geldt met name voor schadevergoeding. Voorts verwachten we dat de effectiviteit kan worden vergroot door het percentage jongeren dat voldoet aan de inclusiecriteria te vergroten. Juist voor de 'lichtere' groep kan effect worden verwacht en met name de groep first-offenders.

Bij een eventuele effectmeting is het dan ook zinvol om onderscheid te maken tussen de groep jongeren die voldoet aan de inclusiecriteria en de groep die op basis van de discretionaire bevoegdheid van de officier van justitie naar Halt wordt verwezen, en tussen zaken waarin wel daadwerkelijk excuus is aangeboden en waarin dat niet plaatsvond.

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Jongeren van 12 tot 18 jaar die zijn aangehouden voor bijvoorbeeld vernieling, winkeldiefstal, voorwerkoverlast of spijbelen, kunnen de keuze krijgen: of naar de officier van justitie, of –via een voorwaardelijk sepot- naar Halt. Het doel van Halt ('Het ALternatief') is om de jongeren door middel van een alternatieve straf, een Halt-afdoening, bewust te maken van hun gedrag, hen de kans te geven eventuele schade te herstellen en duidelijk te maken dat strafbaar gedrag niet acceptabel is. Door deelname aan Halt kunnen jongeren een aantekening in de justitiële documentatie (een 'strafblad') voorkomen. Naast de politie en het OM kunnen ook buitengewoon opsporingsambtenaren (BOA's) met een speciale bevoegdheid jongeren naar Halt verwijzen. Denk daarbij bijvoorbeeld aan leerplichtambtenaren in geval van schoolverzuim.

De toepassing van de Halt-afdoening nam vanaf haar ontstaan in de jaren tachtig een vlucht. Halt startte met de aanpak van lichte delicten als vandalisme en graffiti, maar al snel werden de als 'Halt-waardig' aangemerkte delicten uitgebreid met o.a. vermogensdelicten, openbare orde en vuurwerkdelicten. Daarnaast verbreedde de doelgroep: niet alleen first offenders maar ook second offenders konden naar Halt worden verwezen. De methode bleef dezelfde: een alternatieve straf waarbinnen jongeren gesprekken, werk- of leeropdrachten uitvoeren, en – indien relevant – excuses aan het slachtoffer aanbieden en de schade herstellen.

In 2006 werden de effecten van de Halt-afdoening onderzocht, onder andere in termen van recidivevermindering. Uit dat onderzoek bleek dat de Halt-afdoening bij de meeste jongeren geen recidive verminderend effect had. Jongeren die een Halt-afdoening doorliepen, hadden na een jaar geen ander recidivepatroon dan jongeren die waren vrijgesteld van de Halt-afdoening; de ernst en frequentie van strafbare feiten die jongeren pleegden, waren gelijk in de twee onderzoeksgroepen. Alleen bij een deelgroep van nauwelijks problematische jongeren (de 'lichtere' doelgroep voor wie de Halt-afdoening oorspronkelijk ook bedoeld was) bleek de Halt-afdoening een positief effect (zij het klein) op recidive te hebben. Voor jongeren met een problematischer profiel bleek de Halt-afdoening geen recidive verminderend effect te hebben (Ferwerda et al., 2006).

Vernieuwde Halt

De toenmalige minister van Justitie achtte een heroverweging van de Halt-afdoening geboden³. Na de voornoemde evaluatie is de Halt-afdoening daarom grondig vernieuwd. De belangrijkste vernieuwingen zijn: prominente aandacht voor excuses aanbieden en een actieve rol voor de ouders. De werkopdracht, voorheen door velen gezien als het handelsmerk van Halt, wordt alleen nog opgelegd als de Halt-afdoening een aanzienlijk⁴ aantal uren omvat.

Noot 3 Brief van de minister van Justitie aan de TK d.d. 7 juli 2006 (TK 2005-2006, dossier 28 741, nr. 15).

Noot 4 Dat wil zeggen meer uren dan er nodig zijn voor de verplichte onderdelen: gesprekken en leeropdrachten.

Vanaf 1 januari 2010 wordt de vernieuwde Halt-afdoening door alle Halt-bureaus uitgevoerd. In 2009 is toegezegd aan de Tweede Kamer dat na een periode van minimaal twee jaar volledige uitvoering, de programma-integriteit van de vernieuwde Halt-afdoening zou worden geëvalueerd. Bij de beoordeling van de programma-integriteit wordt gekeken of een methodiek of interventie wordt uitgevoerd zoals beoogd (zoals vastgelegd in een protocol of handleiding). Indien blijkt dat de vernieuwde Halt-afdoening wordt uitgevoerd zoals beschreven in de handleiding, kan dit eventueel aanleiding zijn tot een nieuwe effectevaluatie.

Naast de reguliere Halt-afdoening bestaan er nog specifieke Halt-afdoeningen bij een delict gerelateerd aan (drugs of) alcohol en bij schoolverzuim. Deze varianten maken geen onderdeel uit van deze evaluatie. Ook bestaan er nog Halt-afdoeningen met een projectmatige aanpak waarin specifieke afspraken gelden. Deze worden vaak lokaal ingevuld door gemeente, OM en/of andere lokale veiligheidspartners en verschillen erg van elkaar. Ze kennen dan ook geen vaste procedure en worden eveneens in deze evaluatie niet onderzocht.

DSP-groep heeft in opdracht van het Wetenschappelijk Onderzoek- en Documentatiecentrum (WODC) van het ministerie van Veiligheid en Justitie van juli 2012 tot en met januari 2013 de procesevaluatie naar de vernieuwde Halt-afdoening uitgevoerd.

1.2 Probleemstelling en onderzoeksvragen

Probleemstelling

Wordt de nieuwe Halt-afdoening uitgevoerd zoals beoogd? Op welke punten wel en op welke punten niet? Wat zijn de oorzaken van eventuele problemen in de uitvoering?

Deze probleemstelling is vertaald in de onderstaande onderzoeksvragen.

Onderzoeksvragen

- 1 Komt de groep die een Halt-afdoening krijgt overeen met de beoogde doelgroep?
 - Komt de bereikte doelgroep overeen met de criteria uit de OM-aanwijzing?
 - Zo niet, op welke kenmerken en in welke mate verschillen de twee groepen?
- 2 Worden de individuele Halt-afdoeningen uitgevoerd conform de programmahandleiding?
 - Bestaan de Halt-afdoeningen uit die onderdelen die volgens de handleiding van toepassing zijn op de betreffende jongere?
 - Welke afwijkingen vinden plaats en wat zijn de redenen daarvoor?
 - Hoe vaak vindt een excuusgesprek en/of schadebemiddeling plaats?
 - Hoe vaak krijgen jongeren een leeropdracht?
 - Sluit de leeropdracht aan bij de dynamische en statische criminogene factoren zoals die op basis van de 'checklist criminogene factoren' door de Halt-medewerker zijn bepaald? Zo nee, waarom niet?
 - Worden alle onderdelen binnen de gestelde doorlooptijden uitgevoerd? Welke afwijkingen zijn er en wat zijn daarvan de redenen?
 - Hoe worden in de Halt-afdoening jongeren en ouders gemotiveerd?

- 3 Verschillen Halt-bureaus op de aspecten zoals benoemd in onderzoeksvragen 1 t/m 2 en zo ja op welke punten en hoe komt dat?
- 4 Doen zich bij de uitvoering van vernieuwde Halt-afdoening knelpunten voor waarvoor het Handboek geen oplossing geeft? Zo ja, welke? Welke oplossingen zijn hiervoor aan te dragen?
- 5 Is, gelet op de huidige uitvoering, te veronderstellen dat de nieuwe Halt-afdoening effectiever is dan voorheen?

1.3 Aanpak van het onderzoek

Het onderzoek omvat twee onderdelen:

- 1 'Halt in registraties': waarin we de uitvoering van Halt langs de lat van de voorgeschreven werkwijze leggen op basis van registraties in systemen van Halt en OM.
- 2 'Halt in uitvoering' waarin we in de praktijk meekijken met Halt medewerkers en interviews uitvoeren met Halt teamleiders in alle Halt regio's.

Halt in registraties

Onderzoeksgroep

De evaluatie richt zich op alle jongeren die tussen januari 2012 en juli 2012 bij Halt zijn aangemeld voor een normale (reguliere of verkorte) Halt-afdoening en waarbij de zaak ook is afgesloten. We betrekken hier alle 16 Halt-regio's. Alle jongeren die een Halt-afdoening vanwege schoolverzuim of alcohol gerelateerde delicten hebben gekregen, en jongeren die speciale, lokale varianten van de Halt-afdoening volgden, zijn uitgesloten. In totaal zijn 6.146 afgesloten zaken betrokken in het onderzoek. Als peildatum is de datum van ontvangst bij Halt gekozen.

Analyse registratiegegevens AuraH

In AuraH, het cliëntvolgsysteem van Halt, worden gegevens over de Halt-trajecten vastgelegd. In de programmahandleiding is opgenomen welke gegevens moeten worden vastgelegd. Op basis van deze gegevens kunnen de verschillende stappen in de uitvoeringspraktijk worden beoordeeld.

Screening justitiële verleden doelgroep

Om te bepalen in hoeverre Halt deelnemers voldoen aan het inclusie criterium aangaande het ontbreken van eerdere antecedenten, is het justitiële verleden van alle geregistreerde Halt jongeren waarvan het BSN bekend was nagezocht in het justitieel documentatiesysteem (JDS) van de justitiële documentatiedienst (JustID) van het ministerie van V&J. Op basis van deze exercitie is vastgesteld in hoeverre Halt-jongeren voorafgaand aan deelname aan de interventie voor een strafbaar feit veroordeeld waren.

Halt in uitvoering

Onderzoeksgroep

Bij de evaluatie zijn 14 van de 16 Halt regio's betrokken. Twee regio's (Gelderland en Twente) waren niet in de gelegenheid om mee te werken vanwege de belasting van het onderzoek: in die regio's liep reeds een onderzoek naar Halt-alcohol (effectevaluatie van de Halt alcoholafdoening).⁵ In sommige regio's zijn meerdere locaties/vestigingen in de evaluatie betrokken (zie bijlage 2 voor een overzicht).

Observaties en nabesprekingen

Om inzicht te krijgen in de wijze waarop de Halt-medewerkers de gesprekken met jongeren en ouders voeren hebben we 70 gesprekken geobserveerd. Per regio hebben we in overleg met de teamleider twee dagdelen geselecteerd waarop de observaties plaatsvonden. De selectie van de dagdelen gebeurde op basis van beschikbaarheid van te observeren gesprekken. Daarbij is er een klein risico dat de selectie niet helemaal ad random is. Onderzoekers hebben echter op basis van de observaties niet de indruk dat de observaties selectief hebben plaatsgevonden. Geen enkele medewerker heeft geweigerd mee te doen aan het onderzoek of zich afgemeld.

Jongeren en/of ouders moesten vervolgens wel toestemming geven voor de aanwezigheid van de observator (toestemming is drie keer geweigerd). Voor een overzicht van het type geobserveerde gesprekken verwijzen we naar bijlage 3.

Voor de beoordeling van de gesprekken is een observatielijst gehanteerd (zie bijlage 4). Het scoren is beperkt tot het feitelijk vaststellen van onderdelen/activiteiten die volgens de handleiding in een gesprek aan de orde moeten komen. Bij afwijkingen van de handleiding is in de nabesprekingen gevraagd om welke reden afgeweken werd van de handleiding. We hebben niet de kwaliteit van de onderdelen/activiteiten beoordeeld. (Bijvoorbeeld: we hebben wel gekeken of de Halt-medewerker op het aangegeven moment in het gesprek feedback geeft aan de jongere en of hij diens verhaal samenvat, maar niet of de feedback en de samenvatting, gelet op de bijzondere omstandigheden van de betreffende zaak kwalitatief goed was).

Om de interbeoordelaarsbetrouwbaarheid van het observatie instrument vast te stellen zijn in één regio vijf gesprekken gefilmd. De vijf observatoren hebben op basis van de opgenomen gesprekken het observatie-instrument ingevuld. We beoogden een minimale overeenstemming van 80%. Gemiddeld was de overeenkomst van de geobserveerde onderdelen 96% en dus ruim voldoende. Op enkele items was de overeenstemming 60%. Dit had vooral te maken met of een observator wel of niet rekening had gehouden met dat het onderdeel beargumenteerd was doorgeschoven naar een volgend gesprek. Dit bleek uit de nabespreking met de Halt-medewerker. Het observatie-instrument is hierop aangepast. Voor meer uitgebreide informatie over het instrument en de interbeoordelaarsbetrouwbaarheid verwijzen we naar bijlage 5.

Noot 4 Oost-Brabant vormt ook onderdeel van de effectevaluatie van de Halt alcoholafdoening maar wilde graag meedoen aan beide onderzoeken (tegelijkertijd).

Om extra relevante informatie te verzamelen, vroegen we na afloop van het geobserveerde gesprek een korte toelichting en reflectie van de medewerker. Hierin vroeg de observator de medewerker naar redenen voor eventuele afwijkingen van de voorgeschreven werkwijze en opvallende zaken of knelpunten die zich tijdens de gesprek voordeden.

Interviews met teamleiders

Op iedere geselecteerde vestiging interviewden we de functionaris die een overkoepelend zicht heeft op de praktische uitvoering van de Halt-afdoening in zijn werkgebied. In de meeste regio's was dit de teamleider/coördinator/manager (7 regio's)⁶. In vier regio's is de directeur geïnterviewd en in twee regio's een beleidsmedewerker. We verwijzen in de bespreking van de interviews naar deze respondenten als teamleiders.

1.4 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 beschrijven we de vernieuwde Halt-afdoening en gaan we kort in op de verschillen met de 'oude' Halt-afdoening. Ook wordt ingegaan op de effectiviteit van de 'oude' Halt-afdoening. De omvang en de aard van de gerealiseerde vernieuwde Halt-afdoeningen worden gepresenteerd in hoofdstuk 3. Vervolgens beschrijven we de bereikte doelgroep in hoofdstuk 4. In hoofdstuk 5 beschrijven we de stappen in het werkproces en de mate waarin deze conform de programmahandleiding worden uitgevoerd. De wijze en mate van signaleren en doorverwijzen worden in hoofdstuk 6 besproken. De resultaten over de gerealiseerde doorlooptijden komen in hoofdstuk 7 aan bod en de borging van de kwaliteit van de uitvoering in hoofdstuk 8. In hoofdstuk 9 ten slotte trekken we conclusies en beantwoorden we de onderzoeksvragen. We sluiten af met een discussie.

Noot 6 De benaming van de functie verschilde per regio. Het ging in deze regio's om een teamleider/manager op uitvoerend niveau.

2 Vernieuwing van Halt-afdoening

In dit hoofdstuk beschrijven we de vernieuwde Halt-afdoening. De informatie is gebaseerd op het handboek Halt: de methodiekbeschrijving (Halt Nederland, 2010), de theoretische handleiding (PI Research, 2008), de leeropdrachten, een verkorte procesbeschrijving van Halt Nederland en de Aanwijzing Halt-afdoening (OM, 2009). Wanneer we in de tekst spreken van Halt-afdoening, dan bedoelen we de vernieuwde Halt-afdoening.

2.1 Doel en middel vernieuwde Halt-afdoening

Belangrijk doel van de Halt-afdoening is te voorkomen dat de jongere opnieuw een strafbaar feit pleegt. Dat doet Halt door middel van een snelle en normstellende reactie op het strafbare feit. Bijzondere aandacht gaat daarbij uit naar de confrontatie met het slachtoffer, het herstel van de schade en genoegdoening of het aanleren van nieuw gedrag. Voorkomen van recidive is niet het enige doel van de Halt-afdoening, ook bewustwording van jongere en ouders en genoegdoening van het slachtoffer en de maatschappij zijn belangrijke doelen van de Halt-afdoening.

2.2 Doelgroep

De Halt-afdoening is bedoeld voor jongeren van 12 tot 18 jaar die een Halt-waardig feit hebben gepleegd en die nog niet eerder voor een misdrijf met het Openbaar Ministerie (OM) in aanraking zijn geweest.⁷ De officier van justitie is, discretionair, bevoegd om onder bijzondere omstandigheden uitzondering op deze regel toe te staan. Voor een overzicht van Halt-waardige feiten (of delicten) verwijzen we naar bijlage 6.

2.3 Uitgangspunten professionele uitvoering

In de programmahandleiding worden negen uitgangspunten genoemd voor een professionele effectieve uitvoering van de Halt-afdoening:

- 1 snel, vroegtijdig en consequent reageren op het strafbare feit;
- 2 relatie met het delict en de gevolgen daarvan;
- 3 persoonsgerichte aanpak, maatwerk in plaats van standaard aanpak;
- 4 jongere confronteren met zijn gedrag en normbesef vergroten;
- 5 ouders betrekken bij de Halt-afdoening;

Noot 7 Zoals beschreven in de stukken Besluit aanwijzing Halt-feiten (met betrekking tot delict) en Aanwijzing Halt-afdoening (met betrekking tot recidive).

- 6 signaleren van achterliggende problematiek, zo nodig doorverwijzen naar Bureau Jeugdzorg en aanmelding bij de landelijke of regionale verwijzindex;
- 7 genoegdoening naar de maatschappij;
- 8 afspraak is afspraak;
- 9 activiteiten vinden buiten schooltijd plaats op een voor de jongere redelijke reisafstand.

2.4 Opbouw vernieuwde Halt-afdoening

De **reguliere Halt-afdoening** is modulair opgebouwd, omvat minimaal zes en maximaal twintig uur en bestaat uit:

- een telefonisch voorgesprek met (een van) de ouder(s);
- het startgesprek (met jongere en ouder): bespreking van het delict, signalering risicofactoren en/of zorgfactoren en afspraken Halt-afdoening. In het geval van risico- en/of zorgfactoren worden jongere en ouders zo nodig doorverwezen;
- het opstellen van een excuusbrief of schrijven van een verslag over al aangeboden excuus;
- het uitvoeren van een (delictgerelateerde) leeropdracht: maken werkstuk, volgen voorlichting;
- het vervolgggesprek waarin onder meer het oefenen van excuus aanbieden aan bod komt;
- het zo mogelijk excuus aanbieden; anders excuusbrief zo nodig aanpassen en versturen via Halt; anders het bespreken van het verslag van het al aangeboden excuus;
- indien van toepassing schaderegeling en vergoeding;
- in voorkomende situaties een werkopdracht (bij omvang strafmaat meer dan acht uur);
- de evaluatie en het eindgesprek.

In bepaalde gevallen kan worden afgeweken van de reguliere Halt-procedure en is er sprake van een **verkorte Halt-afdoening**. De verkorte Halt-afdoeningen omvatten minimaal twee uur en maximaal zes uur. Soorten verkorte afdoening zijn:

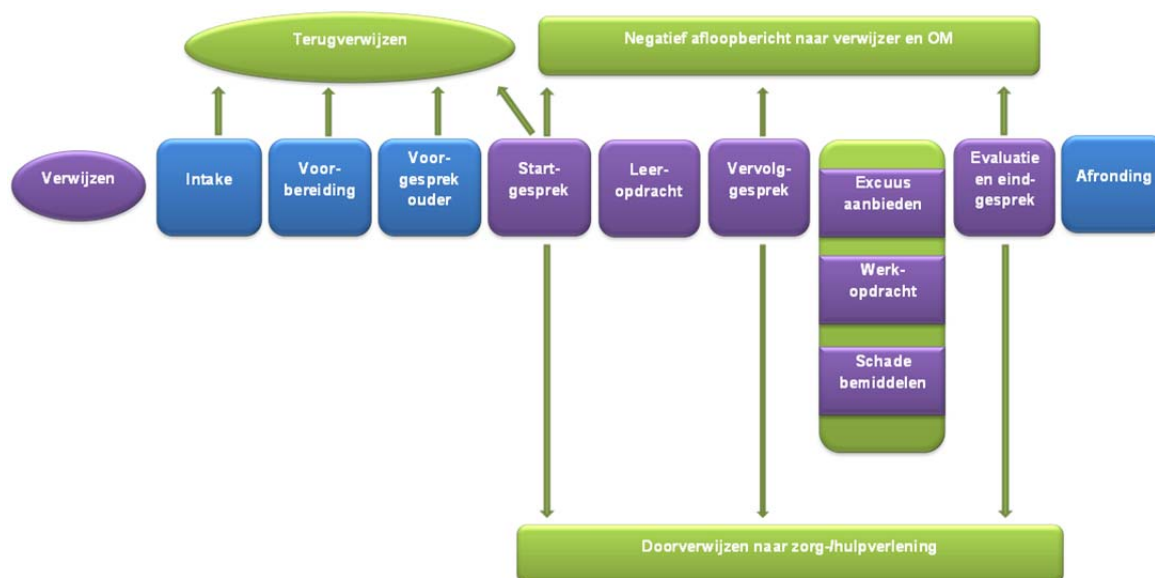
- **Vuurwerkwaken.** Voor jongeren die worden aangehouden voor een vuurwerkdeldict in december en januari en die geen illegaal vuurwerk bij zich hebben, die geen recidivist zijn en geen schade veroorzaken geldt dat zij een vuurwerkafdoening krijgen. De vuurwerkafdoening omvat maximaal twee uur en bestaat uit een startgesprek en een werkopdracht.
- **Andere Halt-afdoeningen met een delict met een lage strafmaat⁸.** Als er geen benadeelde is, de jongere niet eerder bij Halt is geweest en er volgens de strafmaat twee uur voor het delict moet worden gerekend, kan een verkorte Halt-afdoening worden uitgevoerd die bestaat uit een startgesprek, leeropdracht en eindgesprek.

Daarnaast zijn er nog drie afwijkingen van de reguliere Halt-afdoening mogelijk. Deze worden in onderhavig onderzoek niet meegenomen. Bij een delict gerelateerd aan *schoolverzuim* worden andere leeropdrachten ingezet en wordt het excuus vervangen door een verplichte vervolgoopdracht 'gesprek thuis en/of op school'. Bij een delict gerelateerd aan *alcoholmisbruik* kan deelname aan een leerproject Alcohol worden ingezet in plaats van een aantal andere onderdelen van de Halt-afdoening. Bij de aanpak van lichte overtredingen die lokaal voor overlast zorgen tenslotte, kan

Noot 8 In bijlage 5 is de strafmaat voor de Halt-afdoeningen opgenomen. Per type delict is een strafmaat weergegeven.

gekozen worden voor een *tijdelijke projectmatige aanpak*. Het Halt-bureau maakt lokale afspraken met ketenpartners en legt die vast in een bij deze procedure horende instructie. De verschillende stappen in de vernieuwde Halt-afdoening zijn schematisch weergegeven in het onderstaande schema:

Figuur 2.1 Processchema vernieuwde reguliere Halt-afdoening

Bron: Halt, aangepast door DSP-groep

In de methodiekbeschrijving is per stap aangegeven hoe die moet worden uitgevoerd. Er worden praktische tips en instructies beschreven over hoe te handelen, de hulpmiddelen (opdrachten, standaardbrieven, standaardcontracten) worden beschreven en er wordt aangegeven welke gegevens in AuraH moeten worden geregistreerd. In onderstaande beschrijving beperken we ons tot een beschrijving van het doel en specifieke inhoud van elke stap. Voordat we daartoe overgaan beschrijven we enkele onderdelen die betrekking hebben voor het gehele proces.

Maatwerk

In principe voert de Halt-medewerker altijd alle stappen die van toepassing zijn conform de procedure en bijbehorende instructies uit. Op grond van het uitgangspunt maatwerk versus standaardaanpak kan de Halt-medewerker op professionele gronden wel kiezen voor het afwijken van aangegeven stappen binnen de procedure zoals deze staan beschreven in de handleiding. In het geval dat de medewerker afwijkt van de procedure (bijvoorbeeld een voorlichting inzet in plaats van een werkopdracht of een eigen leeropdracht laat uitvoeren) onderbouwt deze de keuzes en legt ze vast in AuraH.

Volgorde onderdelen

Het proces van de Halt-afdoening veronderstelt een bepaalde volgorde, welke ook in figuur 2.1 is terug te vinden. Ook de bekostigingssystematiek (financiering per module) en de wijze van registreren in AuraH vragen om een bepaalde volgorde en dwingen af dat bepaalde

activiteiten minimaal uitgevoerd dienen te zijn voordat een module afgerond en betaald kan worden. De handleiding gaat echter niet specifiek in op de volgorde waarin de verschillende stappen/onderdelen van de Halt-afdoening dienen te worden afgehandeld. Deze opmerking geldt voor zowel de stappen/onderdelen als ook voor de volgorde van activiteiten binnen de stappen/onderdelen.

Niet houden aan onderdelen

Alle onderdelen van de Halt-afdoening dienen met een positief resultaat te worden afgesloten om de Halt-afdoening positief af te ronden. Als de jongere zich niet aan de afspraken houdt, ontvangt hij eenmalig een officiële schriftelijke waarschuwing met de kans zich alsnog aan de afspraken te houden. Bij een volgende overtreding wordt de jongeren terugverwezen naar de verwijzer (politie of OM).

Instemming

De jongere dient schriftelijk in te stemmen met deelname aan een Halt-afdoening. Bij jongeren van 12 tot 16 jaar dient de wettelijke vertegenwoordiger eveneens schriftelijk in te stemmen. Bij jongeren van 16 tot 18 jaar wordt de wettelijke vertegenwoordiger schriftelijk in kennis gesteld.

2.4.1 Verwijzen en intake

De verwijzer meldt de jongere aan bij het Halt-bureau in zijn werkgebied. De Halt-medewerker neemt de verwijzing door en controleert deze op Halt-waardigheid (delict, leeftijd, bekende verdachte, recidive) en volledigheid. Bij onvolledigheid wordt contact opgenomen met de verwijzer om gemiste informatie op te vragen. Bij twijfel over Halt-waardigheid overlegt de Halt-medewerker met het OM en vraagt om toestemming voor de Halt-afdoening. Wanneer dit niet haalbaar wordt geacht, wordt de zaak niet in behandeling genomen en terug naar de verwijzer gestuurd. De Halt-medewerker schrijft de zaak in AuraH en registreert of de verwijzing compleet is. De Halt-medewerker stuurt de Halt-folder aan de ouders en jongere met de aankondiging van het telefonische voorgesprek.

2.4.2 Telefonisch voorgesprek met de ouder

Het doel van een telefonisch voorgesprek met de ouder is:

- het nader informeren van de ouder over de Halt-afdoening;
- het uiten van de eerste emoties van ouders;
- een korte kennismaking met Halt-medewerker en basis leggen voor positieve werkkrelatie;
- de ouder ziet belang in van eigen rol in de verschillende elementen van de Halt-afdoening;
- het verwerven van aanvullende informatie;
- een eerste indruk van hoe ouder staat tegenover Halt-afdoening;
- kennis verkrijgen over of excuus is gemaakt en eventuele schade is betaald;
- het maken van een afspraak.

In de methodiekbeschrijving is duidelijk aangegeven wanneer het gesprek moet plaatsvinden en hoe wordt gehandeld als de ouders niet bereikbaar zijn.

2.4.3 Voorbereiding van afdoeningsvoorstel en startgesprek

Op basis van de beschikbare informatie uit de verwijzing, de bijlagen hierbij en de informatie die is ingewonnen bij verwijzer en ouder, bereidt de Halt-medewerker het startgesprek en het afdoeningsvoorstel voor. Dit omvat de volgende activiteiten:

- het formeel uitnodigen van ouders en jongere;
- het vaststellen van de strafmaat;
- de toepassing van de strafmaat op de modulaire afdoening;
- het voorbereiden startgesprek en het opstellen van een afdoeningsvoorstel.

2.4.4 Startgesprek

Het startgesprek vindt plaats met de jongere en zijn ouder(s). Het startgesprek omvat de volgende activiteiten:

- nadere kennismaking, controle van gegevens en uitleg over de Halt-procedure;
- bespreking van het delict;
- inventarisatie van risicofactoren en/of zorgfactoren met het signaleringsinstrument;
- doornemen van de van toepassing zijnde onderdelen van de Halt-afdoening;
- afspraken maken over het verdere verloop van de Halt-afdoening.

Een belangrijk onderdeel van het startgesprek is het systematisch en methodisch in kaart brengen van signalen die kunnen duiden op recidiverisico en/of psychosociale problemen. Hiervoor wordt gebruik gemaakt van het Halt-signaleringsinstrument dat is ontwikkeld in het kader van het Landelijk Instrumentarium Jeugdstrafrechteten (LIJ). Aan de hand van deze signalering wordt een extra vangnet gecreëerd voor jongeren die een mogelijk verhoogd recidiverisico en/of psychosociale problemen (zorg) hebben. Zo nodig wordt een jongere doorverwezen en overgedragen naar Bureau Jeugdzorg en/of en andere zorginstantie. De Halt-afdoening kan doorgaans ook na een doorverwijzing gewoon continueren. Ook kan tijdens het startgesprek blijken dat de Halt-afdoening niet haalbaar is op basis van bestaande problematiek.

Het startgesprek is geslaagd als het volgende is bereikt:

- De jongere en zijn ouders hebben de uitleg over de inhoud en het verloop van de Halt-afdoening begrepen.
- De jongere en zijn ouders hebben informatie gegeven over het delict en eventuele achterliggende risicofactoren en/of zorgfactoren.
- De jongere heeft inzicht in de oorzaken en gevolgen van zijn gedrag.
- De jongere heeft meegewerkt aan het komen tot een passende Halt-afdoening.
- De ouders hebben meegewerkt aan de invulling van een passende Halt-afdoening.
- De jongere, zijn ouders en de Halt-medewerker zijn het eens over de invulling van de Halt-afdoening.

2.4.5 Leeropdrachten

De standaard Halt-leeropdrachten bestaan uit delictgerelateerde opdrachten (diefstal, winkeldiefstal, vernieling/vandalisme, verboden toegang, heling, graffiti, vuurwerk, overlast en een algemene opdracht voor alle overige delicten (regels en wetten) en drie gedragsgerelateerde opdrachten (agressie, groepsdruk en grenzen verkennen). De opdrachten zijn voor drie niveaus van jongeren beschikbaar (niveau 1: speciaal onderwijs/praktijk onderwijs en mbo niveau 1; niveau 2: VMBO en MBO niveau 2 en 3, niveau 3: HAVO-VWO + MBO niveau 4). In totaal zijn er 108 varianten.

Het doel van de leeropdrachten is dat de jongere door het verzamelen van informatie en actieve verwerking daarvan (in de vorm van beantwoording van vragen, het maken van een opstel of verslag, etc.) nadenkt over wat hij gedaan heeft, wat zijn aandeel is geweest in het delict, wat de gevolgen hiervan zijn en wat hij in de toekomst anders kan doen. Het beoogde resultaat is dat de jongeren inzicht heeft in eigen aandeel en verantwoordelijkheid, de gevolgen van zijn gedrag en de mogelijke gedragsalternatieven.

Per leeropdracht zijn formulieren beschikbaar. De jongere levert de leeropdracht c.q. het verslag een week voor het vervolgesprek in bij de Halt-medewerker. De Halt-medewerker beoordeelt de leeropdracht aan de hand van het beoordelings- en feedbackformulier.

De keuze van de te maken leeropdrachten wordt gemaakt door de medewerker. Deze kiest een leeropdracht welke is toegesneden op het delictgedrag van de jongere. De Halt-medewerker bedenkt al voor het startgesprek welke leeropdracht geschikt is om in de Halt-afdoening op te nemen. In de handleiding staan daartoe richtlijnen (type delict, intelligentie, duur leeropdracht, verdere invulling straf). Het staat de medewerker ook vrij een eigen opdracht te formuleren in de vorm van een voorlichting.

Bij de doorontwikkeling van de vernieuwde Halt-afdoening en de leeropdrachten zijn zeven criminogene (individuele en omgevings-) factoren leidend geweest. Het is volgens de Theoretische Handleiding, de bedoeling dat op basis van het (een) signaleringsinstrument de belangrijkste risicofactor geselecteerd wordt, en dat daarbij een leeropdracht ingezet wordt. (Pi Research, 2008). In de handleiding van Halt Nederland wordt niet vermeld dat bij de keuze van een leeropdracht gebruik wordt gemaakt van een screeninginstrumenten met betrekking tot criminogene factoren. Wel kunnen de uitkomsten van het signaleringsinstrument worden gebruikt voor de keuze van de leeropdracht. Het idee is dat door het bespreken van de vragen de Halt-medewerker (nog beter) zicht krijgt op de jongere en op welke leeropdrachten kunnen worden ingezet.

2.4.6 Vervolggesprek

Het vervolggesprek vindt plaats binnen twee weken na het startgesprek. Het vervolggesprek omvat:

- het zo nodig afronden van activiteiten uit het startgesprek en het hiertoe maken van nadere afspraken voor de werkopdracht, het excuus aanbieden, de schadebetaling/het herstel, de evaluatie, het eindgesprek en het tekenen van het afdoeningsvoorstel;
- optioneel: het bespreken van het doorverwijzingsadvies;
- het nabespreken van de leeropdracht en excuusbrief/het excuusverslag;
- het oefenen van het excuus aanbieden.

Het vervolggesprek vindt in principe alleen met de jongere plaatst. Bij een groepszaak kan de Halt-medewerker ervoor kiezen de hele groep of een deel van de groep tegelijk uit te nodigen. De ouders worden voor een deel van het vervolggesprek uitgenodigd wanneer de activiteiten uit het startgesprek niet zijn afgerond, wanneer er sprake is van doorverwijzen of wanneer het afdoeningsvoorstel nog niet ondertekend is.

Het vervolggesprek is succesvol verlopen wanneer de volgende resultaten zijn bereikt:

- Alle openstaande doelen die voor het startgesprek zijn geformuleerd zijn alsnog behaald (alle benodigde afspraken zijn gemaakt).
- De excuusbrief (of het verslag van excuus aanbieden) en de leeropdracht zijn besproken, de jongere heeft hierop constructieve feedback gekregen en er is zo nodig een vervolgspraak gemaakt.
- De jongere heeft serieus geoefend met het aanbieden van zijn of haar excuus.

2.4.7 Doorverwijzen

Op basis van de uitkomsten van het signaleringsinstrument wordt vastgesteld of er sprake is van achterliggende problematiek, en/of doorverwijzen en/of een zorgmelding nodig is. Doorverwijzing is mogelijk gedurende de hele Halt-afdoening (na het start-, vervolg-, eindgesprek). Omtrent doorverwijzen zijn lokale, regionale en landelijke afspraken van toepassing (verwijsindex, gegevensoverdracht, 'warme overdracht'⁹). De Halt-medewerker bespreekt met de ouders en jongere de wenselijkheid van het vragen van advies of hulp voor de gesignaleerde achterliggende problematiek. Accepteren de ouders het doorverwijzingsadvies, dan informeert de Halt-medewerker hun over verder te nemen stappen en vraagt de toestemming van de ouders en de jongere (indien ouder dan 16 jaar) voor het doorsturen dan wel opvragen van informatie.

Als de Halt-medewerker ernstige achterliggende problematiek vermoedt en de ouders niet willen ingaan op doorverwijzing, dan doet de Halt-medewerker na ruggenspraak met en toestemming van de leidinggevende een zorgmelding. In het geval van vermoedens van huiselijk geweld en/of kindermishandeling worden de stappen gevolgd conform de meldcode van het Halt-bureau.

Noot 9 Warme overdracht staat voor een zorgoverdracht met doorgaande zorglijnen, in dit geval van Halt-medewerker naar hulpverlener. De manier waarop de overdracht plaatsvindt is afhankelijk van de samenwerkingsafspraken die in de regio zijn gemaakt.

2.4.8 Excuus voorbereiden, oefenen en aanbieden

Indien een benadeelde aanwezig is en mits mogelijk, wordt de module excuus aanbieden in ieder geval uitgevoerd.

Het aanbieden van excuus aan de (plaatsvervangende) benadeelde is een essentieel onderdeel van de Halt-afdoening. Het onderdeel excuus in de Halt-afdoening omvat de volgende stappen:

- de jongere schrijft een excuusbrief;
- heeft de jongere op eigen initiatief al excuus aangeboden dan schrijft hij daar verslag van;
- de jongere oefent het excuusgesprek met de Halt-medewerker;
- de jongere bezoekt de benadeelde met zijn ouders of de Halt-medewerker en betuigt zijn spijt.

Het excuus aanbieden is geslaagd wanneer de volgende resultaten zijn bereikt:

- De jongere geeft blijk zich bewust te zijn van de gevolgen van zijn gedrag.
- De jongere laat zien dat hij beseft dat zijn gedrag verkeerd is geweest.
- De jongere heeft spijt betuigd voor zijn gedrag door het op correcte wijze aanbieden van zijn excuus aan de benadeelde.
- Indien van toepassing: de ouder heeft meegewerkt aan het aanbieden van excuus.

2.4.9 Werkopdracht

Bij een strafmaat van meer dan acht uur krijgt de jongere ook een werkopdracht. Hij moet dan de aangegeven uren gaan werken bij een door Halt-geselecteerde externe werkplek of werken onder begeleiding van een Halt-medewerker. De werkzaamheden zijn zo mogelijk delictgerelateerd en/of dienen het algemeen nut.

De werkopdracht is geslaagd als de volgende resultaten bereikt zijn:

- De jongere heeft de werkopdracht aanvaard en naar behoren uitgevoerd.
- Indien van toepassing: genoegdoening heeft plaatsgevonden door het uitvoeren van de werkopdracht als tegenprestatie voor het gepleegde strafbaar feit.

2.4.10 Schade bemiddelen

Bij Halt-waardige zaken is er regelmatig sprake van schade voor de benadeelde of de samenleving. Een schaderegeling biedt de jongere de kans om een gemaakte fout te herstellen zowel ten opzichte van de benadeelde als ten opzichte van de samenleving.

De schaderegeling omvat de volgende activiteiten:

- contact met benadeelde: informatie over en motivatie tot medewerking aan de schaderegeling;
- tijdens startgesprek: bespreken van de schaderegeling;
- vaststellen van de schade en opstellen van overeenkomst;
- vaststellen van de overeenkomst met concrete afspraken over betalen of herstel;
- betalen en/of herstellen, beoordelen en afronden.

Het traject van schaderegeling is succesvol wanneer de volgende resultaten zijn bereikt:

- De jongere heeft inzicht in de materiële en immateriële gevolgen van zijn gedrag voor de benadeelde en beseft dat zijn gedrag verkeerd is geweest.
- De jongere en ouders hebben meegewerkt aan de schaderegeling.
- Indien van toepassing: de materiële gevolgen zijn hersteld door de schade te vergoeden of te herstellen en daarmee is ook aan het aspect genoegdoening voldaan.

2.4.11 Eindgesprek, afronding, evaluatie

De Halt-medewerker nodigt de jongere en ouders schriftelijk uit voor het eindgesprek en stuurt hierbij zowel de jongere als de ouders een evaluatieformulier met het verzoek deze ingevuld mee te nemen. Deze schriftelijke evaluatie vooraf en het eindgesprek bieden alle betrokkenen de mogelijkheid om stil te staan bij de ervaringen met het doorlopen van het Halt-traject en de resultaten ervan. Bij de evaluatie wordt het verloop van de Halt-afdoening afgezet tegen de gehanteerde uitgangspunten (zie 2.3) en doelen van de Halt-afdoening.

Het eindgesprek en de afronding zijn geslaagd als de volgende resultaten zijn bereikt:

- De Halt-afdoening is geëvalueerd en alle betrokkenen hebben hierbij hun mening gegeven over het doorlopen proces, de waarde en het nut van de diverse doorlopen onderdelen en de mate waarin de doelstellingen van de Halt-afdoening zijn behaald.
- De eventuele door betrokkenen geuite klachten of verbeteringsuggesties zijn serieus genomen.
- Indien van toepassing, er heeft 'warme overdracht' in het kader van doorverwijzing van ouder en jongere plaatsgevonden.
- Er is vastgesteld of aan de eisen van de Halt-afdoening is voldaan.
- De Halt-afdoening is administratief correct afgerond.
- In AuraH is geregistreerd of de Halt-afdoening positief of negatief is beoordeeld.
- In geval van een positieve beoordeling is een positief sepotadvies verstuurd (afloopbericht aan verwijzer, jongere en ouder).
- In geval van een negatieve beoordeling is een vooraankondiging gedaan bij het OM en een afloopbericht verstuurd aan verwijzer, jongere, ouder en OM.
- Indien van toepassing (bij negatief afgeronde trajecten, bij doorverwijzing naar Bureau Jeugdzorg en in willekeurig 10% van de overige gevallen), collegiale toetsing heeft plaatsgevonden.

2.5 Vernieuwde Halt-afdoening versus oude Halt-afdoening

De vernieuwde Halt-afdoening kenmerkt zich in vergelijking met de oude Halt-afdoening door een intensiever contact met de jongeren, meer betrokkenheid van ouders en nadrukkelijker aandacht voor excuus aanbieden. Tevens is de recidiveregeling aangescherpt en zijn er nieuwe Halt-waardige delicten vastgesteld, namelijk schoolverzuim en alcoholmisbruik (deze Halt-afdoeningen worden niet meegenomen in dit onderzoek). In bijlage 6 is een overzicht opgenomen van alle Halt-waardige delicten.

In onderstaand schema zijn de verschillende kenmerken van de oude en vernieuwde Halt-afdoening naast elkaar gezet. Het overzicht is gebaseerd op documentatie van Halt (nieuwsbrieven, foldermateriaal destijds) en mondelinge informatie van de juridisch beleidsmedewerker van Halt Nederland.

Schema 2.1 Kenmerken oude Halt-afdoening en vernieuwde Halt-afdoening

Oude Halt-afdoening	Vernieuwde Halt-afdoening
Generieke aanpak.	Aanpak 'op maat'.
	Uitbreiding van Halt-waardige delicten met schoolverzuim en alcoholmisbruik.
Jongeren die bij Halt zijn geweest kunnen na een jaar weer in aanmerking komen voor een Halt-afdoening.	Voor een misdrijf mag een jongere maar één keer naar Halt en voor overtredingen en/of vuurwerkdelicten twee keer. Voor schoolverzuim kan een jongere slechts één keer naar Halt.
Een of meer gesprekken. Vaak 1 gesprek en daarna werkopdracht.	Intensiever contact met jongeren: in principe drie gesprekken en verplichte modules als leeropdracht en excuus aanbieden.
Geen uniforme leeropdrachten, geen differentiatie naar niveaus.	Door onderwijskundigen ontwikkelde uniforme leeropdrachten. Zowel delict- als gedragsgerelateerd op drie niveaus.
	Ouders hebben een belangrijke rol, standaard aanwezig bij startgesprek, soms bij vervolgggesprek. Ook aanwezig bij excuus aanbieden en (niet verplicht) bij eindgesprek.
Jongeren worden vaak aangemoedigd excuses aan te bieden aan de benadeelde. Geen uniforme methodiek.	Nadruk op het aanbieden van excuus (verplicht onderdeel, mits mogelijk). Uniforme uitgeschreven methodiek voor excuus aanbieden.
Met Halt-afdoening zal de jongere zoveel mogelijk herstellen wat hij of zij heeft fout gedaan.	Nadruk op het vergoeden van schade.
Tijdens gesprek(ken) met medewerker wordt bekeken of er zorgen zijn en of doorverwijzing naar hulp nodig is. Hiervoor wordt geen (standaard) instrument gebruikt.	Gebruik van het nieuwe, landelijk gehanteerde signaleringsinstrument dat onderdeel uitmaakt van het Landelijk Instrumentarium Jeugdstrafrecht (LIJ) voor het screenen op zorgsignalen. Zo nodig wordt doorverwezen naar Bureau Jeugdzorg en/of andere hulpverlenende instanties.
Geen landelijk uniforme procedure voor (warme) overdracht naar hulpverlening.	Landelijke uniforme procedure voor warme overdracht naar jeugdzorg en/of andere hulpverlenende instanties.
Grote variatie tussen bureaus in de opzet van modules.	Alle Halt-bureaus volgen dezelfde processtappen bij de inrichting en uitvoering van een Halt-afdoening.
Grote diversiteit tussen bureaus in wijze van ondersteuning .	Zo uniform mogelijke aanpak.

2.6 Resultaten onderzoek 'oude' Halt-afdoening

Werkzame elementen

In 2006 is door Ferwerda et al. onderzoek uitgevoerd naar het effect van de oude Halt-afdoening op recidive. In algemene zin werd geen effect gevonden van de Halt-afdoening op recidive. Jongeren die een Halt-afdoening doorliepen hadden na een jaar geen ander recidivepatroon dan jongeren die waren vrijgesteld van de Halt-afdoening; de ernst en frequentie van strafbare feiten die jongeren pleegden waren gelijk in de twee onderzoeksgroepen. Het effect was echter afhankelijk van ingezette onderdelen of elementen in de Halt-afdoening: *excuus aanbieden aan het slachtoffer* (mondeling of schriftelijk) had een positief, recidive-verminderend effect. Ferwerda et al. stelden verder vast dat overige elementen van de Halt-afdoening zoals schadebemiddeling, het aantal uren straf, het aantal gesprekken en de aanwezigheid van een relatie tussen straf en gepleegd feit niet van invloed waren op recidive.

Uit het onderzoek blijkt tevens dat de Halt-afdoening voor een bepaalde subgroep van jongeren *wel* effectief was gemeten op recidive. First offenders die zich bewust zijn van de gevolgen van hun strafbare gedrag, geen of lichte problematiek hadden (zoals problemen op school, in het gezin en met vrienden), sociaal aangepast gedrag vertoonden en een positieve vrijetijdsbesteding hadden, waren het meest gebaat bij een Halt-afdoening. Ook blijkt dat de Halt-afdoening een geschiktere interventie is voor groepsplegers die gevoelig zijn voor groepsdruk dan voor soloplegers. Bij die groep werd een afname van recidive vastgesteld.

Doorontwikkeling

In de Theoretische handleiding van Pi Research (2008) is (o.a.) beschreven hoe de oude Halt-afdoening is doorontwikkeld tot de vernieuwde Halt-afdoening. De doorontwikkeling is gericht op de *what works*¹⁰ principes. De *what works* principes zijn: het risico-principe (de interventie moet zijn afgestemd op het recidiverisico van een jongere), het behoefte-principe (de interventie moet ingrijpen op veranderbare factoren die mede bijdragen aan het criminele gedrag), het responsiviteitsprincipe (de interventie houdt rekening met de kenmerken van de jongere: een brede problematiek of hoge recidivekans vereist meer inzet van het individu), het professionaliteitsprincipe (aandacht voor een professionele houding) en het integriteitsprincipe (de interventie wordt uitgevoerd zoals bedoeld). Door aan te sluiten bij deze principes wordt een hogere effectiviteit van de Halt-afdoening verwacht.

Belangrijke daaruit voortvloeiende inhoudelijke elementen zijn de doorontwikkelingen van de leeropdracht, het excuus aanbieden, de ouderbetrokkenheid en maatwerk. Organisatorische elementen zijn de uniformering van de aanpak en bijbehorende ondersteuning en professionalisering van de medewerkers. (Pi Research, 2008)

Noot 10 Strafrechtelijke interventies kunnen effectief zijn mits wordt voldaan aan een aantal voorwaarden of beginselen: de *what works* principes (Andrews e.a., 1990).

3 Aard en omvang vernieuwde Halt-afdoening

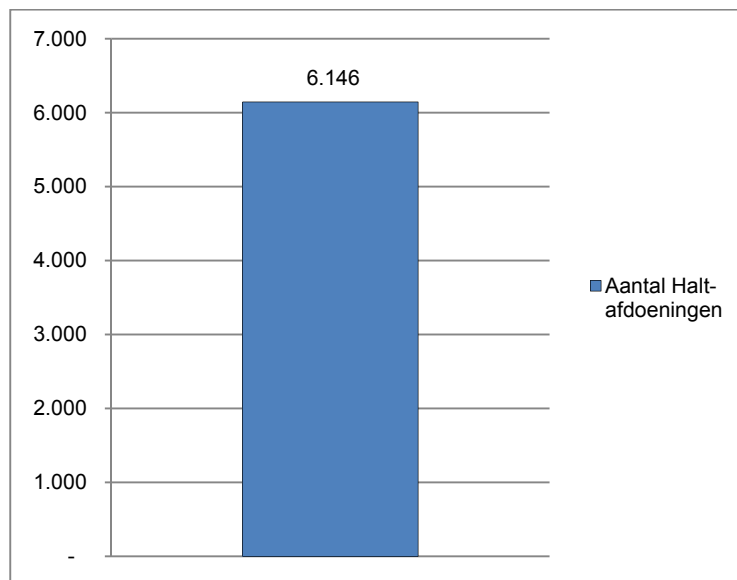
In dit hoofdstuk staan de aard en omvang van de vernieuwde Halt-afdoening centraal. Het gaat hier om kerncijfers over alle normale Halt-afdoeningen die de eerste helft van 2012 zijn ontvangen en in behandeling genomen. De datum van ontvangst is als peildatum gekozen. Alleen zaken die ook zijn afgesloten (positief of negatief afgerond) zijn meegenomen in de analyses. De gegevens zijn gebaseerd op de registraties zoals die door Halt-medewerkers zijn ingevoerd in het Halt registratiesysteem AuraH.

3.1 Aantal Halt-afdoeningen

Huidige situatie

In de eerste helft van 2012 - zijn 6.146 reguliere en verkorte Halt-afdoeningen ontvangen en opgestart (zie figuur 3.1). Dat betekent dat er 6.146 keer een jongere is verwezen naar Halt en de verwijzing in behandeling is genomen om het afdoeningsvoorstel op te stellen en uit te laten voeren door de jongeren (en hun ouders)¹¹.

Figuur 3.1 Aantal Halt-afdoeningen (eerste helft 2012; N=6.146)

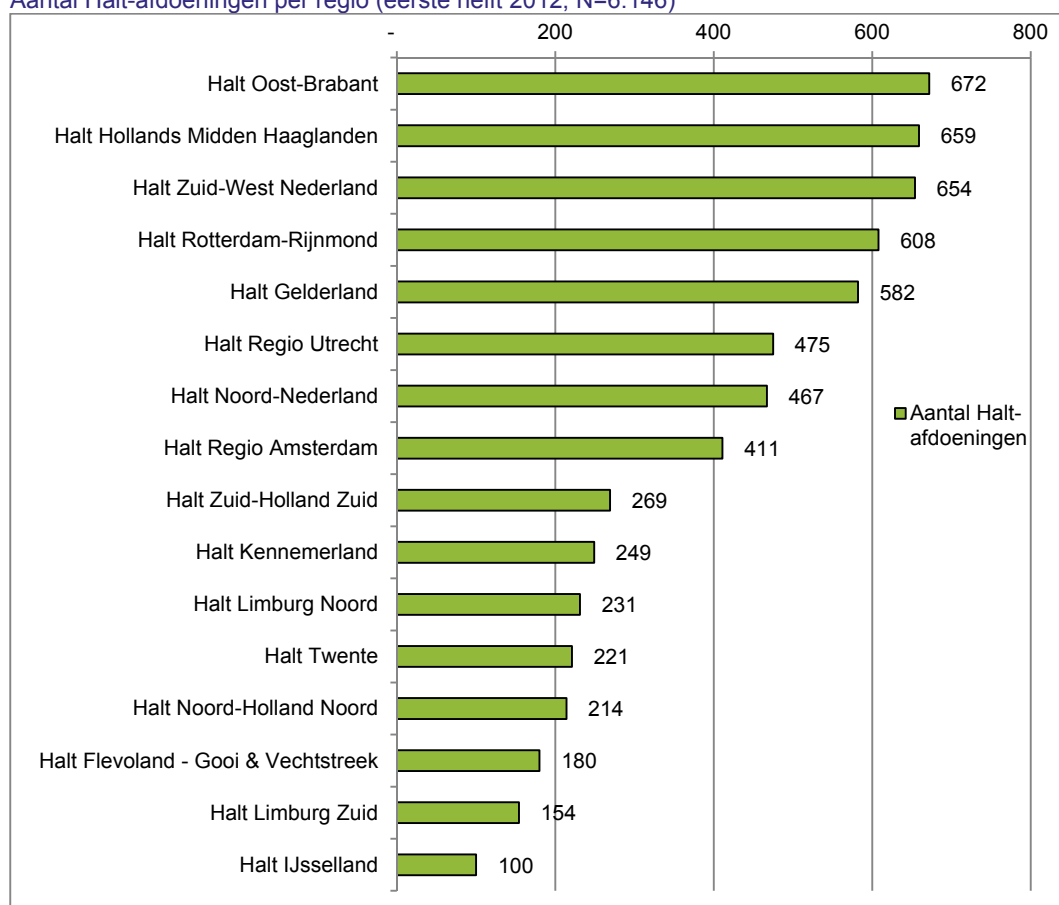
Bron: AuraH registraties

Noot 11 De datum van ontvangst van de verwijzing is gehanteerd als stardatum voor de afdoening en om de afdoening in te delen in de eerste of de tweede helft van het jaar. Dit betekent niet dat de afdoening ook is afgerond binnen die periode.

Regionale verschillen

In figuur 3.2 is het aantal Halt-afdoeningen per regio weergegeven. Het aantal Halt-afdoeningen verschilt per regio. Dit is niet verassend – ook het aantal jongeren dat kan worden doorverwezen naar Halt verschilt per regio¹². De regio's met de meeste Halt-afdoeningen zijn: Halt Oost-Brabant, Halt Hollands Midden Haaglanden, Halt Zuid-West Nederland en Halt Rotterdam-Rijnmond (meer dan 600 opgestarte afdoeningen in de eerste helft van 2012). Relatief weinig afdoeningen worden uitgevoerd in de regio's Halt Flevoland Gooi& Vechtstreek, Halt Limburg Zuid en Halt IJsselland (minder dan 200 afdoeningen eerste helft van 2012). (Zie tabel 3.1 in bijlage 7 voor de percentages ten opzichte van het totaal.)

Figuur 3.2 Aantal Halt-afdoeningen per regio (eerste helft 2012; N=6.146)

Bron: AuraH registraties

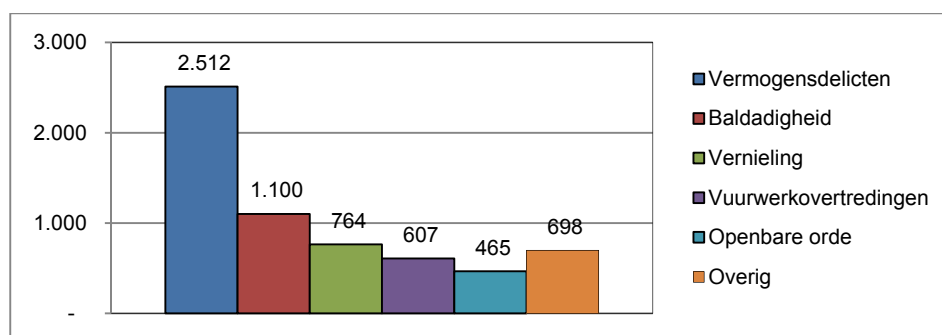
Noot 12 Zie onder andere Halt Jaarbericht 2010.

3.2 Delict

De Halt-jongeren kregen vooral een Halt-afdoening voor het plegen van vermogensdelicten (41%). Daarna waren baldadigheid (18%), vernieling (12%) vuurwerkovertredeningen (10%) en openbare orde overtredingen (8%) aanleiding voor een Halt-afdoening. De categorie 'overig' omvat 11% van de Halt-afdoeningen (zie figuur 3.3).

Buiten de scope van dit onderzoek valt de ontwikkeling in de tijd. Een relevante opmerking die we toch willen maken is dat het aantal Halt-afdoeningen naar aanleiding van vuurwerkovertredeningen in de tweede helft van het jaar bij benadering ruim twee keer zo groot is als in de eerste helft van het jaar – wat samenhangt met het in omloop zijnde vuurwerk in de aanloop naar het nieuwe jaar.

Figuur 3.3 Aantal Halt-afdoeningen per delictcategorie (eerste helft 2012; N=6.146)

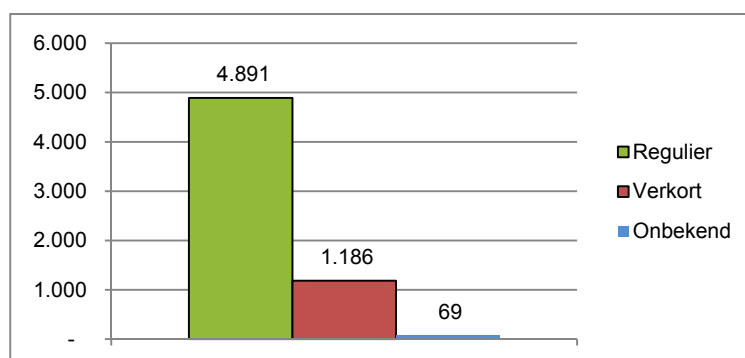

Bron: AuraH registraties

3.3 Soort Halt-afdoening

In totaal 80% van de beschouwde Halt-afdoeningen in de eerste helft van 2012 zijn reguliere Halt-afdoeningen: Halt-afdoeningen die bestaan uit een start-, vervolg- en eindgesprek en (andere) verplichte onderdelen (zie figuur 3.4). De resterende circa 20% van de gevallen betreft een verkorte Halt-afdoening (19%). (Van 1% van de Halt-afdoeningen is het op basis van de AuraH registraties niet duidelijk of het een reguliere of verkorte variant betreft. Het gaat om 69 Halt-afdoeningen die voortijdig zijn afgebroken.)

Figuur 3.4 Aantal Halt-afdoeningen per soort Halt-afdoening (eerste helft 2012; N=6.146)

Bron: AuraH registraties

In tabel 3.1 zijn deze gegevens opgesplitst per soort Halt-afdoening. De reguliere afdoeningen zijn vooral verkregen voor het plegen van vermogensdelicten (51%), verkorte afdoeningen zijn met name gestart naar aanleiding van vuurwerkovertradingen (42%) en baldadigheid (36%).

Tabel 3.1 Aantal Halt-afdoeningen per delict per soort afdoening (eerste helft 2012; N=6.146)

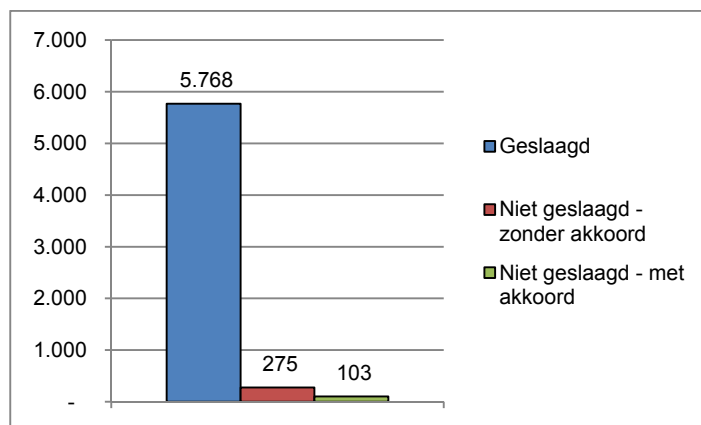
	Reguliere afdoening		Verkorte afdoening		Onbekend		Totaal	
Vermogensdelicten	2.491	51%	14	1%	7	10%	2.512	41%
Baldadigheid	643	13%	427	36%	30	44%	1.100	18%
Vernieling	721	15%	33	3%	10	15%	764	12%
Vuurwerkovertradingen	107	2%	497	42%	3	4%	607	10%
Openbare orde	357	7%	93	8%	15	22%	465	8%
Overig	572	12%	122	10%	4	6%	698	11%
Totaal	4.891	100%	1.186	100%	69	100%	6.146	100%

Bron: AuraH registraties

3.4 Afronding Halt-afdoeningen

Halt-afdoeningen zijn in bijna alle gevallen succesvol (zie figuur 3.5): 94% van de in de eerste helft van 2012 gestarte Halt-afdoeningen is geslaagd afgerond (5.768 afdoeningen). De overige 6% van de Halt-afdoeningen zijn niet geslaagd en negatief terugverwezen naar de verwijzer (veelal de politie). Bij een deel daarvan (4% van de afdoeningen of 275 afdoeningen) is het traject beëindigd voordat jongeren het afdoeningsvoorstel ondertekenden (niet geslaagd *zonder* akkoord). Bijvoorbeeld omdat jongeren het niet eens waren met de uit te voeren activiteiten die in het afdoeningsvoorstel opgenomen waren. In de andere gevallen (2% van de afdoeningen of 103 afdoeningen) is het Halt-traject na het ondertekenen van het voorstel alsnog afgebroken (niet geslaagd *met* akkoord). Bijvoorbeeld omdat jongeren afspraken niet nakwamen of opdrachten niet naar behoren maakten.

Figuur 3.5 Afronding Halt-afdoeningen (eerste helft 2012; N=6.146)

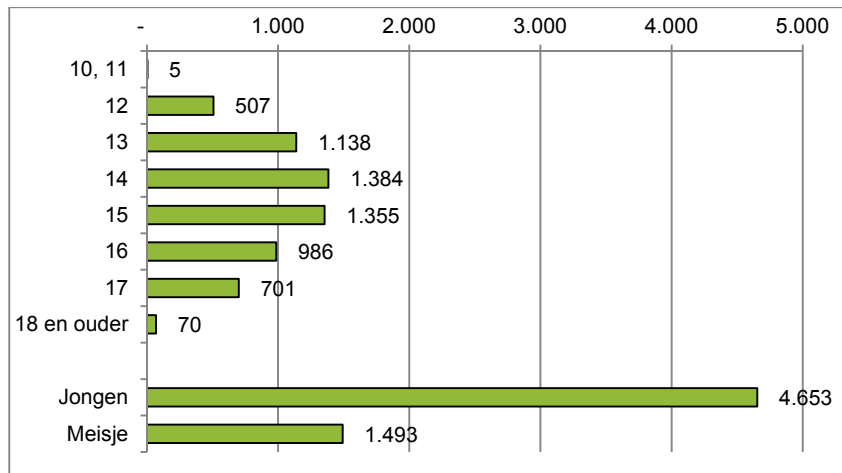

Bron: AuraH registraties

3.5 Halt-jongeren

Bijna de helft (2.739: 45%) van de jongeren die een Halt-afdoening hebben uitgevoerd is 14 of 15 jaar. Vrijwel alle jongeren zijn tussen de 12 en 18 jaar oud (99%). De jongeren die bij Halt terecht komen zijn merendeel jongens: de eerste helft van 2012 bestond drie kwart (76%) van de Halt-jongeren uit jongens, de overige kwart (24%) uit meisjes (zie figuur 3.6).

Figuur 3.6 Aantal Halt-jongeren naar leeftijd en geslacht (eerste helft 2012; N=6.146)

Bron: AuraH registraties

4 De juiste doelgroep

In dit hoofdstuk staat de doelgroep van de Halt-afdoening centraal. Aan de hand van AuraH gegevens, een koppeling met gegevens uit het JDS en interviews met teamleiders gaan we in op de vraag of de beoogde doelgroep wordt bereikt? Achtereenvolgens komen de vier criteria aan bod waaraan de beoogde doelgroep dient te voldoen en wordt gekeken of – bij de gevallen waar dit niet zo is – er toestemming is verleend door de officier van justitie.

4.1 Beoogde doelgroep

In de Aanwijzing Halt-afdoening van het OM (2009) zijn de volgende criteria genoemd waaraan de Halt-doelgroep dient te voldoen:

- Halt-waardig delict;
- bekende verdachte;
- leeftijd van 12 tot 18 jaar;
- beperkt strafrechtelijk verleden (bij Justitie en Halt).

Dezelfde aanwijzing verleent de officier van justitie discretionaire bevoegdheid om in individuele gevallen, bij zaken van geringe ernst, een afwijking van deze criteria toe te staan: “De officier van justitie kan in individuele gevallen [...] toestaan dat in afwijking van het bepaalde [...] deelname aan een Halt-afdoening kan plaatsvinden”.

De vraag of de beoogde doelgroep is bereikt wordt positief beantwoord wanneer is voldaan aan alle inclusiecriteria, of wanneer de officier van justitie een uitzondering op deze criteria toestaat.

4.2 Halt-waardig delict

Een eerste criterium waaraan de Halt-jongeren dienen te voldoen heeft betrekking op de het gepleegde delict of de begane overtreding. De voor een Halt-afdoening in aanmerking komende strafbare feiten zijn aangewezen in het Besluit aanwijzing Halt-feiten (1995, Stb.1995, 62, hierna diverse keren gewijzigd). Het gaat om zaken van eenvoudige aard, waarbij sprake is van overlast veroorzakend gedrag van geringe ernst, met beperkte schade (in bijlage 6 is de lijst Halt-waardige feiten opgenomen). Jeugdigen die dergelijk feit hebben begaan kunnen in aanmerking komen voor een Halt-afdoening. De officier van justitie kan individuele uitzonderingen op deze regel toestaan.

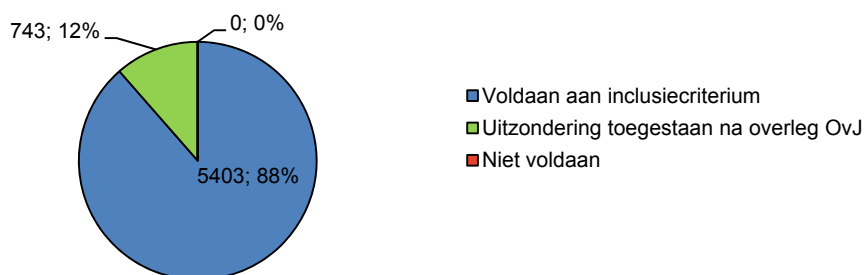
Halt in registratie

Wanneer we kijken naar de Halt-registraties in de eerste helft van 2012 dan zien we dat 88% van de Halt-afdoeningen een Halt-waardig delict betreft en bij 12% van de Halt-afdoeningen het gepleegde delict niet voldoet niet aan het criterium Halt-waardig delict (zie figuur 4.1)

Uit de registraties blijkt verder:

- Tussen de regio's zijn hierbij verschillen te vinden: het aandeel Halt-waardige delicten varieert van 72% tot 97% per regio (zie bijlage 7).
- In alle gevallen waar niet is voldaan aan het inclusiecriteria is er verwezen naar Halt met toestemming van de officier van justitie.

Figuur 4.1 Halt-waardigheid soort delict (eerste helft 2012; N=6.146)

Bron: AuraH registraties

Halt in uitvoering

De geïnterviewde teamleiders geven ook aan dat de bereikte doelgroep voldoet aan het criterium Halt-waardig delict en wanneer dit niet het geval is er altijd overleg is met het de Officier van justitie. Wel merkt de helft van de respondenten op dat er een groter aandeel Halt jongeren is dat een relatief ernstig delict heeft gepleegd. Aan de andere kant is er ook een groter aandeel jongeren dat relatief lichte overtredingen heeft begaan, en wordt doorverwezen naar Halt. Soms gaat het daarmee ook over de categorie 'bal op het dak'-overtredingen ('bagatelzaken'), die volgens respondenten beter afgedaan kunnen worden met een waarschuwing. (Dit kunnen we aan de hand van de AuraH registraties niet bevestigen; op basis van de registraties kunnen we wel iets zeggen over het type delict maar niet over de zwaarte van het delict.)

4.3 Bekennende verdachte

Een tweede inclusiecriteria luidt: een bekende verdachte zijn. Ook hier kan de officier van justitie met gebruikmaking van zijn discretionaire bevoegdheid individuele uitzonderingen toestaan.

Halt in registratie

Volgens de AuraH registraties zijn bijna alle Halt-jongeren bekende verdachten (99%), 1% is dit niet (eerste helft van 2012) (zie ook figuur 4.2).

Uit de registraties blijkt verder:

- Het aandeel onkende verdachten verschilt weinig per regio van (0% tot 4%; zie bijlage 7).
- Wanneer jongeren geen bekende verdachte zijn dan zijn zij altijd naar Halt verwezen met toestemming van de officier van justitie.

Figuur 4.2 Halt-waardigheid bekende verdachte (eerste helft 2012; N=6.146)

Bron: AuraH registraties

Halt in uitvoering

Volgens het merendeel van de geïnterviewde teamleiders zijn Halt-jongeren bekende verdachten. Enkele teamleiders constateren daarentegen dat de politie wel eens ontkennende verdachten verwijst. Ook merkt een enkele respondent op dat het in sommige culturen niet gebruikelijk is om te bekennen. Het gevolg hiervan is dat die jongeren naar Halt worden verwezen, vervolgens worden terugverwezen naar de verwijzer (doorgaans de politie of het OM) omdat ze niet bekennen, en daar een zwaardere straf krijgen.

Halt-medewerkers hebben de indruk dat het met enige regelmaat voorkomt dat een verdachte ontkent, zo blijkt uit de nabesprekingen. Vooral wanneer er sprake is van groepsdelicten is er sprake van wijzen naar elkaar wie van de groep het delict heeft gepleegd of de overtreding heeft begaan (dader) en wie er medeplichtig is. Dit beïnvloedt de uitvoering van de Halt-afdoening in die zin dat de jongere aanvankelijk minder gemotiveerd is mee te doen en vraagt als gevolg extra motiverende gespreksvaardigheden van de Halt-medewerker. Dit beeld van de medewerkers wordt niet bevestigd door de uitkomsten van de AuraH analyses (waaruit blijkt dat in 1% van de afdoeningen de verdachte ontkent).

4.4 Leeftijd van 12 tot 18 jaar

Het derde inclusiecriteria is: jongeren hebben een leeftijd van 12 tot 18 jaar. De officier van justitie kan individuele uitzonderingen op deze regel toestaan.

Halt in registratie

Op basis van de AuraH registratie valt af te leiden dat vrijwel alle Halt-jongeren een leeftijd van 12 tot 18 jaar hebben wanneer Halt de verwijzing ontvangt (99%). In totaal 1% valt buiten die leeftijdsgrens, dit betreft vrijwel allemaal jongeren van 18 jaar. De gegevens zijn weergegeven in figuur 4.3.

Verder maken we uit de registraties op dat:

- In welke mate de Halt-afdoeningen van de verschillende regio's aan het leeftijdscriterium voldoen, is voor de regio's nagenoeg gelijk en varieert tussen de 0% en 2% (zie bijlage 7).
- Wanneer jongeren jonger dan 12 en 18 jaar en ouder een Halt-afdoening aangeboden krijgen, is dat altijd met toestemming van de officier van justitie.

Figuur 4.3 Halt-waardigheid leeftijd (eerste helft 2012; N=6.146)

Bron: AuraH registraties

Halt in uitvoering

Bovengeschetst beeld wordt bevestigd door de geïnterviewde teamleiders. De Halt-jongeren voldoen aan het leeftijdscriterium en als dat niet zo is ligt daaraan een uitspraak van de officier van justitie ten grondslag.

4.5 Beperkt strafrechtelijk verleden

Het laatste criterium waaraan de Halt-jongeren moeten voldoen heeft betrekking op de strafrechtelijke voorgeschiedenis. In de Aanwijzing Halt-afdoening van het OM is in artikel 7 de recidiveregeling beschreven. In de aanwijzing staat gespecificeerd in welke gevallen een jongere voor een Halt-afdoening in aanmerking kan komen wanneer deze jongere een strafrechtelijk verleden bij justitie en/of Halt heeft. In dezelfde recidiveregeling staat vermeld dat de officier van justitie bevoegd is in individuele gevallen, wanneer de specifieke omstandigheden daartoe aanleiding geven, van de regeling af te wijken.

Halt jongeren en het Justitieel documentatie systeem

Jeugdigen die reeds eerder door het OM voor een misdrijf een transactie aangeboden hebben gekregen of een strafbeschikking opgelegd hebben gekregen of door de (kinder)rechter voor een misdrijf veroordeeld zijn geweest, komen niet in aanmerking voor een Halt-afdoening.

De strafrechtelijke voorgeschiedenis van Halt-jongeren is vastgesteld op basis van het justitieel documentatie systeem (JDS) dat door de justitiële informatiedienst (JustID) beheerd wordt (strafrechtelijke voorgeschiedenis maakt geen onderdeel uit van de registraties in AuraH). In dit systeem legt JustID voor Nederlanders van 12 jaar en ouder de strafrechtelijke antecedenten (voorheen: strafblad) vast. Van 4.691 van 6.146 Halt-jongeren (76%) was een BSN-nummer beschikbaar waardoor koppeling met JDS mogelijk was. Bij 1.455 van de jongeren (24%) was dit nummer niet in AuraH beschikbaar (ontbreekt in de registratie).

In figuur 4.4 wordt voor de Halt-jongeren die in de eerste helft 2012 instroomden en waarvan het strafrechtelijk verleden kon worden vastgesteld (4.691 jongeren) vermeld welk percentage van hen voorafgaand aan deelname reeds veroordeeld was voor een strafbaar feit. Uit het overzicht blijkt dat 98% van deze Halt jongeren *geen* veroordeling had voor de start van de Halt-afdoening. Bijna 2% van deze jongeren had wel een eerdere veroordeling voor deelname.¹³

- Het percentage jongeren dat voorafgaand aan deelname aan Halt reeds veroordeeld was voor een strafbaar feit is in alle regio's nagenoeg gelijk (tussen 0% en 3%; zie bijlage 7).
- In een kwart van deze gevallen (23 zaken) blijkt dat conform de werkafspraken de betreffende jongeren door de officier van justitie naar Halt is verwezen. Bij drie kwart (68 zaken) ontbreekt deze toestemming.

Figuur 4.4 Halt-waardigheid geen eerdere veroordelingen strafbaar feit voor deelname (eerste helft 2012, N=4.691¹⁴)

Bron: Koppeling JDS en AuraH

Halt in registratie

Onder beperkt strafrechtelijk verleden valt ook de eis die wordt gesteld aan eerdere deelname aan Halt, zoals vermeld in dezelfde recidiveregeling in de OM aanwijzing. Het aantal eerdere deelnames is gelimiteerd tot maximaal 3 keer en verbonden aan voorwaarden over de aard van de overtreding of het misdrijf.

In AuraH wordt bijgehouden of jongeren aan dit criterium voldoen. Uit de registraties blijkt dat in de eerste helft van 2012 96% van de Halt-afdoeningen aan dit criterium voldoet (zie figuur 4.5). De overige 4% voldoet niet aan het criterium; het betreft jongeren die al of al te vaak bij Halt zijn geweest om voor een Halt-afdoening in aanmerking te komen.

- Dit aandeel varieert tussen de regio's van 1% tot 6% (zie bijlage 7).
- In al deze gevallen is overlegd met de officier van justitie voorafgaand aan de Halt-afdoening.

Noot 13 Deze informatie wordt niet geregistreerd in AuraH. Verondersteld mag worden dat Halt niet op de hoogte was van het strafrechtelijk verleden van de deelnemende jongeren.

Noot 14 Het betreft hier een lager aantal waarnemingen dan bij de andere bevindingen (beschreven in paragraaf 4.2 t/m 4.4 en 4.6). Bij 1.455 van de jongeren (24%) ontbreekt deze informatie omdat er geen BSN- nummer in AuraH beschikbaar was.

Figuur 4.5 Halt-waardigheid beperkte eerdere deelname aan Halt (eerste helft 2012; N=6.146)

Bron: AuraH registraties

Halt in uitvoering

In interviews met teamleiders is gevraagd of verwijzers de juiste doelgroep aanleveren met betrekking tot strafrechtelijk verleden. Het merendeel van de geïnterviewde teamleiders antwoordt bevestigend en geeft aan dat de verwijzers (politie en OM) leveren zoals ze behoren te doen.

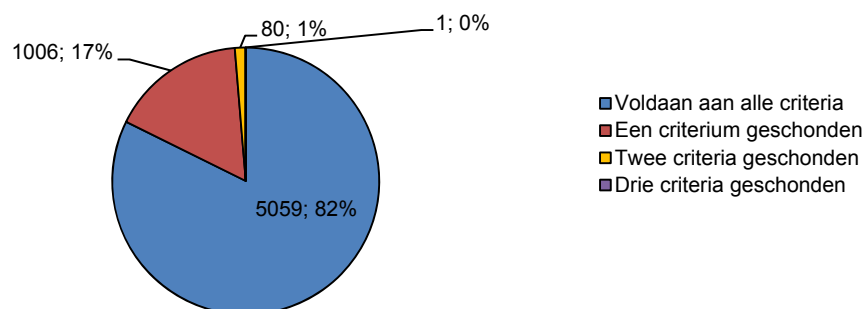
Wel heeft de helft van de respondenten de indruk dat de doelgroep breder wordt, zowel qua ondergrens als qua bovengrens, voor wat betreft het strafrechtelijk verleden (en delict, zie 4.2) en – daarmee samenhangend- achterliggende problematiek. Zij hebben de indruk –vooral in vergelijking met de oude afdoening- dat een groter aandeel Halt jongeren complexe problemen heeft en hulpverlening nodig heeft. (Dit beeld kan niet worden geverifieerd via de AuraH registratiegegevens. Op basis van de registraties kunnen we wel iets zeggen over of jongeren zijn doorverwezen naar hulpverlening maar niet over of jongeren bij aanvang van de Halt-afdoening reeds hulpverlening hadden.)

4.6 Alle inclusiecriteria tezamen plus discretionaire bevoegdheid

In figuur 4.6 zijn de Halt-afdoeningen afgezet tegen het aantal inclusiecriteria waaraan is voldaan (Halt-waardig delict, bekende verdachte, leeftijd 12 tot 18, beperkt strafrechtelijk verleden bij justitie en Halt). Voor die afdoeningen waarbij dat mogelijk was hebben we JDS gegevens gekoppeld. In onderstaande figuur hebben wij de aanname gedaan dat diegenen waarvoor de koppeling niet mogelijk is (omdat een BSN-nummer ontbreekt; 1.455 gevallen), geen antecedenten hebben¹⁵.

Noot 15 Deze aanname hebben wij gedaan omwille van de eenduidigheid van de uitkomsten: met zekerheid kunnen wij stellen dat bij de beschouwde 6.146 afdoeningen, 91 jongeren een strafrechtelijk verleden bij justitie hadden bij aanvang van de Halt-afdoening. Een andere optie zou zijn het aantal jongeren met een strafrechtelijk verleden bij justitie te schatten op basis van extrapolatie $((91/4.691)*6.146=119)$. Dit aantal kunnen we echter niet met zekerheid stellen.

Figuur 4.6 Mate van Halt-waardigheid op basis van delict, bekende verdachte, leeftijd, strafrechtelijk verleden (eerste helft 2012; N=6.146)

Bron: AuraH registraties+ koppeling JDS

Uit de AuraH registratie blijkt dat in 82% van de Halt-afdoeningen aan alle inclusiecriteria is voldaan, in de andere gevallen is niet voldaan aan een (17%) of meer (1%) inclusiecriteria (zie figuur 4.6). Verder maken we uit de registraties op dat het aandeel Halt-afdoeningen waarbij is voldaan aan alle inclusiecriteria verschilt per regio: het varieert tussen de 67% en 94% (zie bijlage 7).

Aangemerkt moet worden dat in vrijwel alle gevallen dat een of meerdere inclusiecriteria zijn overtreden, de jongere naar Halt is doorverwezen met toestemming met de officier van justitie. Uitzondering daarop vormen 68 Halt-afdoeningen waarbij het criterium justitieel verleden is geschonden. Het betreft 1% van de beschouwde Halt-afdoeningen (namelijk 68 van 6.146 Halt-afdoeningen).

4.7 Samengevat

De beoogde doelgroep is bereikt wanneer is voldaan aan alle inclusiecriteria, of wanneer de officier van justitie een uitzondering op deze inclusiecriteria toestaat.

Samengevat stellen we vast dat:

- De beoogde doelgroep wordt bereikt bij vrijwel alle Halt-afdoeningen (99%).
- In 82% van de gevallen voldoen de Halt-afdoeningen aan alle inclusiecriteria in termen van Halt-waardig delict, bekende verdachte, leeftijd en beperkt strafrechtelijk verleden (justitieel verleden en Halt-verleden).
- Daar waar dit niet zo is, ligt vrijwel altijd een overweging van de officier van justitie ten grondslag aan de verwijzing naar Halt (17%).
- Uitzondering daarop vormen de 68 gevallen waar het criterium justitieel verleden is geschonden: er was sprake van een eerdere veroordeling voor een strafbaar feit en een verwijzing van de officier van justitie ontbrak. Dit betreft overigens slechts 1% van de totale groep Halt jongeren in de eerste helft van 2012.
- Het aandeel Halt-afdoeningen waarbij is voldaan aan alle inclusiecriteria verschilt per regio tussen de 67% en 94%.

5 Uitvoering van het werkproces

In dit hoofdstuk staat de uitvoering van het werkproces centraal. Aan de hand van registraties in AuraH, observaties en interviews beschrijven we de stappen in het werkproces.

5.1 Stappen in het werkproces

De Halt-afdoening is opgedeeld in een aantal stappen (zie hoofdstuk 2):

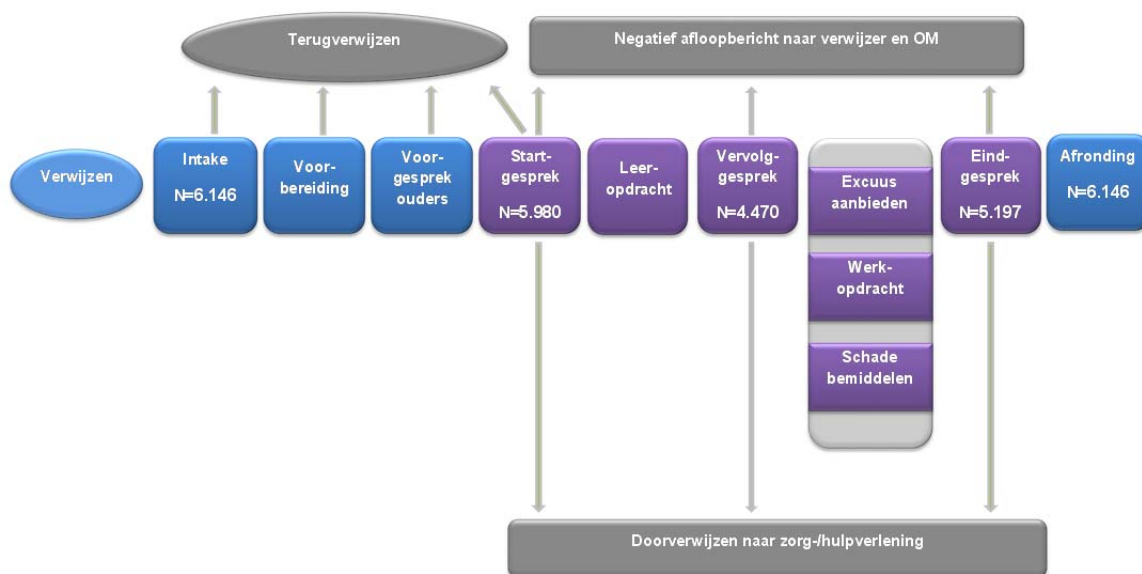
- verwijzing en intake
- telefonisch voorgesprek met de ouder
- voorbereiding van afdoeningsvoorstel en startgesprek,
- startgesprek
- leeropdrachten
- vervolgesprek
- excuus voorbereiden, oefenen en aanbieden
- werkopdracht
- schade bemiddelen
- eindgesprek, afronding en evaluatie.

In hoofdstuk 2 hebben we beschreven hoe de stappen moeten worden uitgevoerd volgens de programmahandleiding. In dit hoofdstuk beschrijven we hoe de stappen in de praktijk worden uitgevoerd en stellen vast of dit conform de handleiding is. Dit doen we zoveel mogelijk op basis van de observaties in combinatie met gegevens uit de AuraH registratie en de interviews. Onderdelen die niet in de observaties aan bod kwamen beschrijven we op basis van de registraties in AuraH en de interviews met teamleiders. AuraH gegevens zijn telkens afgezet tegen het totaal aantal in behandeling genomen Halt-afdoeningen (N=6.146). Bij de beschrijving van de observaties presenteren we de uitkomst van alle geobserveerde items in tabellen. In de beschrijving beperken we ons tot opvallende zaken. In figuur 5.1 wordt in het processchema weergegeven om hoeveel zaken het gaat. Hieruit kan worden afgelezen dat 6.146 zaken in behandeling zijn genomen, bij 5.717 zaken heeft een telefonisch voorgesprek met ouder plaatsgevonden, bij 5.980 een startgesprek et cetera (zie betreffende onderdelen voor een toelichting).

Het onderdeel signaleren en doorverwijzen naar zorg-/hulpverlening is geen aparte stap in het proces. Hoewel de afname van het signaleringsinstrument bij voorkeur plaats vindt tijdens het startgesprek¹⁶, is signaleren en doorverwijzen van toepassing gedurende het hele werkproces (bij de toepassing van het signaleringsinstrument in het startgesprek met jongeren en ouders, het vervolgesprek met de jongeren en het eindgesprek met jongeren en ouders). We bespreken daarom signaleren en doorverwijzen in een apart hoofdstuk.

Noot 16 Het moment waarin het signaleringsinstrument wordt afgenomen is niet dwingend voorgeschreven in de handleiding.

Figuur 5.1 Processchema vernieuwde reguliere Halt-afdoening (N=6.146)

Bron: Halt, aangepast door DSP-groep

5.2 Verwijzing en intake

Halt in registratie

Het reguliere Halt-werkproces begint met een verwijzing naar Halt van politie of OM. Tijdens de eerste helft van 2012 zijn er 6.337 jongeren verwezen naar Halt voor een reguliere of verkorte afdoening. Niet iedere verwijzing leidt tot een Halt-afdoening. In 3% van de verwijzingen (191 gevallen) werd deze niet in behandeling genomen en is er dus geen Halt-afdoening gestart. In 97% (6.146 gevallen) zijn de verwijzingen in behandeling genomen. De aantallen en percentages zijn weergegeven in figuur 5.2.

Wanneer we kijken naar de afzonderlijke regio's in de eerste helft van 2012 dan zien we dat er verschillen zijn in het percentage verwijzingen dat in behandeling wordt genomen (zie bijlage 7). Deze lopen uiteen van 93% tot 100% (d.w.z. in betreffende regio worden alle verwijzingen in behandeling genomen).

Figuur 5.2 Aantal Halt-verwijzingen (eerste helft 2012; N=6.337)

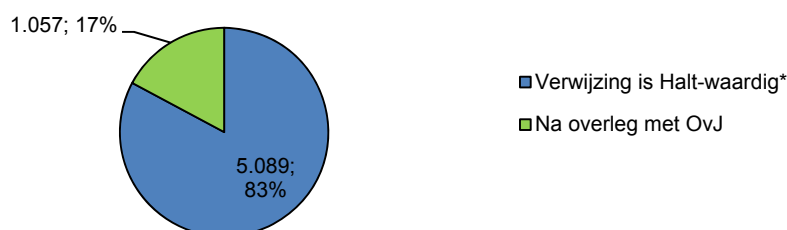

Bron: AuraH registraties

Jongeren die in aanmerking komen voor een reguliere Halt-afdoening zijn volgens AuraH registraties vooral doorverwezen via een (volgens de registratie in AuraH) 'Halt-waardige' verwijzing (83% van de afdoeningen in de eerste helft 2012)¹⁷. In de overige 17% zijn jongeren verwezen naar Halt met toestemming van de officier van justitie (de verwijzing is volgens de registraties in AuraH niet Halt-waardig) (zie figuur 5.3).

Verder zien we dat het aandeel Halt-waardige verwijzingen (voldaan aan inclusiecriteria) volgens de AuraH registraties verschilt per regio: percentages variëren van 68% tot 95% (zie bijlage 7).

Figuur 5.3 Reden in behandeling Halt-afdoeningen (eerste helft 2012; N=6.146)

* Halt-waardig volgens AuraH, niet gecorrigeerd voor JustID gegevens.

Bron: AuraH registraties

Halt in uitvoering

Halt-afdoeningen beginnen met een verwijzing naar Halt van de politie of het OM. Dit gebeurt volgens geïnterviewde teamleiders doorgaans naar behoren: conform handleiding zijn de ontvangen zaken ofwel Halt-waardig (veelal verwezen door de politie) ofwel doorgestuurd na overleg met de officier van justitie.

Wel merken enkele van de gesproken teamleiders op dat de mate waarin door de politie wordt doorverwezen, sterk wisselt en verschilt per (sub)regio en dienstdoende agent. Het vermoeden onder deze teamleiders bestaat dat sommige agenten Halt 'gedoe' vinden en een boete verkiezen boven een Halt-afdoening. In het laatste geval moet de jongere mee naar het politiebureau, de wettelijke vertegenwoordiger moet aanwezig zijn bij verhoor, in het weekeind moet de piketdienst van het parket worden gebeld etc.

Volgens enkele gesproken teamleiders gelden er (officiële of officieuze) prestatieafspraken voor de politie om een bepaald aantal Halt-verwijzingen te doen (onder de korpsleiding of de wijkteamchef). Dit heeft volgens betreffende teamleiders mogelijk tot gevolg dat er ook (te) lichte zaken worden doorverwezen (en opgepakt door Halt), opdat de betreffende politiemedewerkers voldoen aan hun prestatieafpraak.

Noot 17 Dit percentage komt niet overeen met de in hoofdstuk 4 genoemde 82% (aantal Halt-afdoeningen waarbij is voldaan aan alle inclusiecriteria) omdat de gevallen waarbij niet is voldaan aan het criterium justitieel verleden en wel aan alle andere criteria, niet als zodanig staan geregistreerd in AuraH (en naar verwachting was dit gegeven bij Halt onbekend). De afdoeningen zijn in deze analyse aangemerkt als 'Halt-waardig volgens de registraties in AuraH'. Het betreft een klein aantal afdoeningen (68).

Zoals eerder vermeld wordt niet iedere verwijzing in behandeling genomen. Geïnterviewde teamleiders geven aan dat bij de intake voor aanvang van de Halt-afdoening gegevens worden gecontroleerd op compleetheid, correctheid en Halt-waardigheid voor wat betreft strafrechtelijk verleden, Halt-waardig delict, bekende verdachte en leeftijd. Vaak gebeurt dit door de administratie van betreffende regio. In andere regio's doet de teamcoördinator dit zelf of is er een zogeheten case-screener die er voor zorgt dat het dossier volledig en juist is en dat de verwezen jongere Halt-waardig is. Wanneer Halt twijfelt over de Halt-waardigheid wordt in de regio's doorgaans terugverwezen naar de verwijzer (de politie of het OM; soms via het Justitieel Casus Overleg).

De zaken waar de officier van justitie zijn discretionaire bevoegdheid heeft gebruikt om door te verwijzen naar Halt (de bovengenoemde 17%) zijn altijd 'goed overwogen zaken', zo vertellen de geïnterviewde teamleiders, waarbij de officier van justitie een in hun ogen passende beslissing heeft genomen over deelname aan Halt .

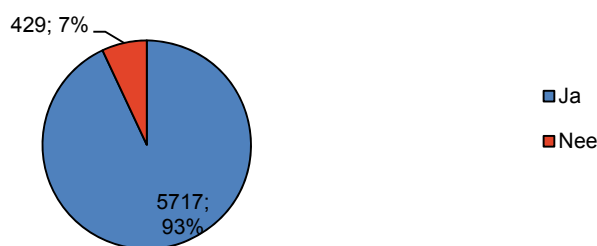
5.2.1 Telefonisch voorgesprek met de ouder

Halt in registratie

Op basis van de registratie In AuraH stellen we vast dat in 93% van de zaken die in de eerste helft van 2012 in behandeling zijn genomen een telefonisch voorgesprek met de ouder heeft plaatsgevonden (zie figuur 5.4). Waarom er in de andere gevallen geen voorgesprek plaatsvond is op basis van de registraties niet bekend.

De mate waarin een telefonisch voorgesprek plaatsvindt, verschilt tussen de regio's: de percentages variëren van 61 tot 100% (zie bijlage 7).

Figuur 5.4 Telefonische voorbespreking gerealiseerd (eerste helft 2012; N=6.146)

Bron: AuraH registraties

Halt in uitvoering

Bij alle geobserveerde startgesprekken heeft voor zo ver we kunnen nagaan voorafgaand een voorgesprek met een ouder plaatsgevonden. Naast een goede voorbereiding van de Halt-afdoening heeft het voorgesprek twee andere functies, zo blijkt uit de nabesprekingen:

- Mogelijke irritaties van jongeren of ouders komen aan bod en worden 'afgevangen' voor het startgesprek dat daardoor een stuk aangenamer verloopt.
- In het voorgesprek wordt een aantal signaleringsvragen al gesteld waardoor deze in het startgesprek niet meer hoeven te worden gesteld.
- indien er sprake is van specifieke problematiek bij de jongere (bijvoorbeeld dat deze jongere naar het speciaal onderwijs gaat of er is sprake van een stoornis zoals een autismespectrumstoornis) komt dit in het voorgesprek aan de orde en kan hiermee rekening worden gehouden bij de keuze van de leeropdrachten.

5.2.2 Voorbereiding van afdoeningsvoorstel en startgesprek

Halt in registratie

Op basis van de registraties in AuraH kunnen we niet bepalen in hoeverre het afdoeningsvoorstel en startgesprek zijn voorbereid.

Halt in uitvoering

In hoeverre de voorbereiding van het afdoeningsvoorstel en startgesprek plaatsvindt, is niet rechtstreeks vast te stellen in de observaties. Wel kunnen we afleiden uit de nabesprekingen dat een aantal onderdelen worden voorbereid, maar dat de definitieve keuze van de leeropdrachten of de definitieve invulling van het afdoeningsvoorstel in het startgesprek wordt bepaald op basis van de strafmaat en de informatie die medewerkers in het gesprek krijgen. Dit geldt ook met betrekking tot informatie van de benadeelde, welke nodig is voor de onderdelen excuus aanbieden en schade vergoeden.

5.2.3 Startgesprek

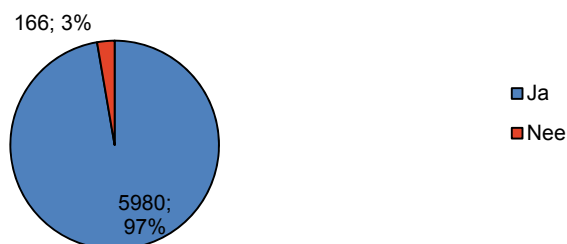
Halt in registratie

Volgens de registraties in AuraH vindt in nagenoeg alle in behandeling genomen verwijzingen een startgesprek plaats: in 97% van de Halt-afdoeningen (zie figuur 5.5). In 3%¹⁸ van de Halt-afdoeningen waar geen startgesprek plaatsvond, was dit meestal omdat de Halt-afdoening voortijdig werd beëindigd: er is geen afdoeningsvoorstel getekend (89% van de afdoeningen zonder startgesprek). Andere redenen om geen startgesprek te hebben zijn onbekend. Overigens blijkt een startgesprek te kunnen plaatsvinden ongeacht of er een telefonisch voorgesprek is geweest. (In 6% van de beschouwde gevallen vond er volgens AuraH wel een startgesprek plaats maar geen voorgesprek).

De mate waarin een startgesprek plaatsvindt, verschilt weinig tussen de regio's, met uitzondering van een paar uitschieters (percentages lopen van 83% tot 99%, zie bijlage 7).

Noot 18 Het betreft hier afdoeningen die in behandeling zijn genomen, waarbij een afdoening is gestart, die niet hebben geleid tot een startgesprek.

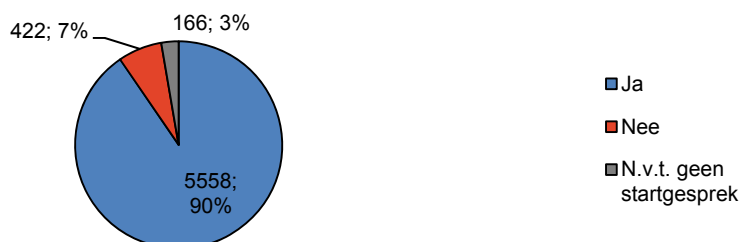
Figuur 5.5 Startgesprek gerealiseerd (eerste helft 2012; N=6.146)

Bron: AuraH

Uit de registraties blijkt tevens dat bij 90% van de Halt-aftoeningen (minimaal) een ouder aanwezig was bij het startgesprek (dat betekent bij 93% van de startgesprekken) (zie figuur 5.6). Het percentage ouderaanwezigheid varieert tussen de regio's van 79% tot 95% (zie bijlage 7).

Figuur 5.6 Ouder aanwezig bij startgesprek (eerste helft 2012; N=6.146)

Bron: AuraH.

Halt in uitvoering

In tabel 5.1 is weergegeven in welke mate de voorgeschreven activiteiten in het startgesprek zijn geobserveerd.

Uitleg over Halt-aftoening en procedure

In alle geobserveerde startgesprekken (32 waarnemingen; 100%) vindt uitleg over de Halt-aftoening en procedure plaats. In het merendeel van de gesprekken wijst de Halt-medewerker de jongeren en ouder(s) op de keuze die zij hebben gemaakt voor Halt en de consequenties daarvan. Medewerkers die dit niet doen geven in de nabesprekingen daarvoor aan als reden dat de keuze al is gemaakt wanneer jongeren bij hen aan tafel zitten.

Bespreken van het delict

Het delict wordt in alle geobserveerde gesprekken besproken (32 waarnemingen; 100%). Wel is het zo dat niet alle onderdelen van het bespreken delict even uitgebreid aan bod komen. Een onderdeel dat minder aan bod komt (18 waarnemingen; 56%) is het bespreken of er sprake is van berouw. In de nabesprekingen geven Halt-medewerkers aan dat zij dit niet expliciet bespreken omdat dit berouw vaak al impliciet blijkt uit het voorgesprek of het gedrag van de jongeren tijdens het gesprek. Daarbij geven de medewerkers aan dat dit een onderdeel is dat terugkomt in het tweede gesprek, waar de ouder niet bij aanwezig is.

Tabel 5.1

Observaties startgesprekken

Onderdeel/activiteit	Aantal observaties*	Aantal waarnemingen	%
Uitleg Halt-afdoening en procedure	32	32	100%
• Geeft uitleg over de inhoud en het verloop van dit gesprek	32	29	91%
• Geeft uitleg over de inhoud en het verloop van de afdoening	32	32	100%
• Engageert: luistert en toont begrip	32	29	91%
• Probeert oorzaak ongenoegen te achterhalen	6	6	100%
• Positioneert: wijst betrokkenen op de keuze die zij zelf voor Halt hebben gemaakt en de consequenties daarvan	32	26	81%
<hr/>			
Bespreken van het delict	32	29	91%
• Bespreekt met de jongere oorzaken en gevolgen van het gedrag	32	29	91%
• Bespreekt hoe het delict tot stand is gekomen	32	32	100%
• Bespreekt hoe de jongere het gepleegde delict ziet	32	30	94%
• Bespreekt of er sprake is van berouw	32	18	56%
• Checkt hoe de ouder staat tegenover het delict en het gedrag van zijn/haar kind	32	28	88%
• Probeert bij ouder met weinig verantwoordelijkheid, dit om te buigen	2	2	100%
• Stelt vragen eerst aan de jongere (vraagt de ouder de jongere eerst zelf te laten vertellen) en stelt daarna de vragen aan de ouder	32	32	100%
• Stelt verdiepingsvragen (over hoe tot het delict is gekomen, welke gevoelens en gedachten voorafgaand en tijdens het delict een rol spelen)	32	30	94%
<hr/>			
Doornemen van toepassing zijnde onderdelen van de Halt-afdoening	32	23	72%
• Legt de geselecteerde leeropdracht uit	32	27	84%
• Spreekt met de jongere af wanneer en hoe hij de opdracht moet inleveren	32	24	75%
• Legt de opdracht voor de excuusbrief uit	27	18	67%
• of geeft opdracht voor verslag in geval dat er al excuus is aangeboden	11	1	9%
• Licht toe dat het aanbieden van excuus geoefend wordt in het vervolgesprek	24	13	54%
• Bespreekt met de ouder diens rol bij het feitelijk excuus aanbieden	25	9	36%
• Bij een schadezaak: legt schadeprocedure uit	17	10	59%
• Bij een schadezaak: stimuleert de ouder de verantwoordelijkheid voor de schadebetaling/herstel zoveel mogelijk bij hun kind te laten	12	1	8%
• Als de jongere moet gaan werken: geeft uitleg over de werkopdracht	21	8	38%

Akkoord op afdoeningsvoorstel	32	26	81%
• Jongere ondertekent afdoeningsvoorstel	31	25	81%
• ouder ondertekent afdoeningsvoorstel	32	24	75%
<hr/>			
Vooruitblik en uitnodiging vervolgggesprek	32	32	100%
• Licht kort toe wat inhoud en werkwijze tijdens het vervolgggesprek is	32	27	84%
• Jongere krijgt schriftelijke uitnodiging mee	32	15	47%
<hr/>			
Onderdelen behandeld in voorgeschreven volgorde	32	9	28%

**Aantal observaties waarbij dit onderdeel van toepassing is.*

Bron: observaties

Doornemen van toepassing zijnde onderdelen van de Halt-afdoening

Het doornemen van de van toepassing zijnde onderdelen van de Halt-afdoening gebeurt in bijna drie kwart van de geobserveerde gesprekken (23 waarnemingen; 72%). Verschillende onderdelen van de Halt-afdoening komen nog niet aan bod. Redenen om nog niet in te gaan op de verschillende onderdelen is dat de Halt-afdoening nog niet definitief is vastgesteld. Vaak worden wel al leeropdrachten uitgelegd en meegegeven. De onderdelen excuusbrief en schade worden in minder mate behandeld in het startgesprek en vaak meegenomen naar het volgende gesprek.

Ondertekenen afdoeningsvoorstel

Het afdoeningsvoorstel wordt in 81% (26 waarnemingen) van de geobserveerde startgesprekken getekend. In andere gevallen is het definitieve voorstel nog niet vastgesteld omdat informatie ontbreekt of niet duidelijk is, bijvoorbeeld het te vergoeden schadebedrag. Veelal wordt jongeren en ouders dan gevraagd het voorstel, dat hen per post wordt nagestuurd, ondertekend te retourneren.

Afname signaleringsinstrument

Een ander onderdeel van het startgesprek is het in kaart brengen van signalen die kunnen duiden op recidiverisico en/of psychosociale problemen. Hiervoor wordt gebruik gemaakt van het Halt-signaleringsinstrument. Dit komt aan bod in hoofdstuk 6.

Volgorde onderdelen startgesprek

De volgorde waarin de geobserveerde medewerkers de verschillende gespreksonderdelen behandelen in het startgesprek varieert sterk. In ongeveer een kwart van de geobserveerde gesprekken (9 waarnemingen; 28%) is de volgorde conform de handleiding gehanteerd. Er blijken duidelijke persoonlijke of regionale voorkeuren. De een wenst juist te beginnen met het bespreken van het delict “vertel, waarom zit je hier aan tafel”, de ander met de uitleg van Halt en de controle van de feiten om een “makkelijke introductie te geven”, weer een ander start met vragen uit het signaleringsinstrument om direct te kunnen beoordelen “wat voor jongere ik tegenover me heb”. Wel valt op dat meerdere Halt-medewerkers het bespreken van het delict en de Halt-afdoening strikt willen scheiden van het onderdeel signaleren. Het eerste wordt gezien als ‘meer zakelijk’, het tweede als ‘meer emotioneel’. Door de zaken te scheiden komen ze naar zeggen beter aan bod. Vooral het persoonlijker signaleringsdeel vraagt om een vertrouwensband tussen medewerker en jongere. Dit lukt volgens de Halt-medewerkers beter wanneer dit los wordt gezien van het delict.

5.2.4 Leeropdrachten

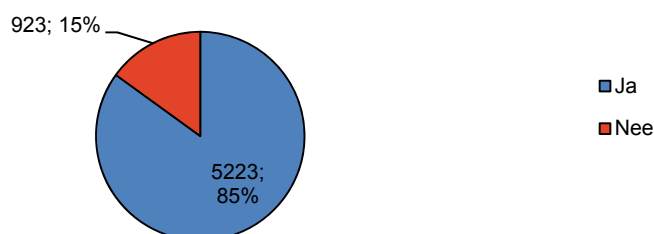
De reguliere Halt-afdoening bestaat onder andere uit, zo staat beschreven in de methodiekbeschrijving, het maken van een (gedrags- of delictgerelateerde) leeropdracht.

Halt in registratie

Uit de AuraH registraties blijkt dat in het merendeel van de Halt-afdoeningen (85%) een leeropdracht is uitgevoerd (zie figuur 5.7). In 15% van de Halt-afdoeningen is er geen leeropdracht ingezet. Het gaat hierbij, zo blijkt uit tabel 5.2 niet exclusief om vuurwerkafdoeningen waarbij een leeropdracht niet standaard onderdeel vormt van de Halt-afdoening, maar ook om Halt-afdoeningen waaraan een ander delict ten grondslag ligt. In dat geval is er in de meerderheid van de gevallen een werkopdracht uitgevoerd. Een voorkomende reden waarom geen leeropdracht is uitgevoerd is dat het traject ondertussen is gestaakt (5% van de afdoeningen waarbij geen leeropdracht is uitgevoerd is niet succesvol afgerond; dit is inclusief de zaken waarin geen afdoeningsvoorstel is ondertekend en het traject dus al na het stargesprek is stopgezet). Andere redenen waarom hier geen leeropdracht is ingezet zijn op basis van AuraH registraties onbekend.

Dit percentage Halt-afdoeningen waarbij een leeropdracht is uitgevoerd verschilt per regio en varieert tussen 71 en 96% (zie bijlage 7).

Figuur 5.7 Leeropdrachten uitgevoerd (eerste helft 2012; N=6.146)

Bron: AuraH

Tabel 5.2 Leeropdracht uitgevoerd per type delict (eerste helft 2012; N=6.146)

Leeropdracht uitgevoerd	Vermogens delicten	Baldadigheid	Vernieling	Openbare orde	Vuurwerk overtredingen	Overig	Totaal
Ja	2347	945	694	371	230	636	5223
% ja	93%	86%	91%	80%	38%	91%	85%
Nee	165	155	70	94	377	62	923
% Nee	7%	14%	9%	20%	62%	9%	15%
Totaal	2512	1100	764	465	607	698	6146

Bron: AuraH

Halt in uitvoering

In de nabesprekingen met Halt-medewerkers blijkt dat er vaak gebruik wordt gemaakt van de leeropdrachten. We zijn geen zaken tegen gekomen waarbij als uitzondering *geen* leeropdracht moest worden gemaakt. Geobserveerde medewerkers geven doorgaans een tot drie opdrachten aan een jongere (afhankelijk van de strafmaat).

Het vinden van een passende leeropdracht lukt goed volgens de geïnterviewde teamleiders en Halt-medewerkers. De Halt-medewerkers kiezen de leeropdrachten aan de hand van het niveau van de jongeren en het delict dat is gepleegd. Het proces-verbaal, het eerste gesprek en eventueel het telefonisch voorgesprek leveren de Halt-medewerker doorgaans voldoende informatie om een goede keuze te kunnen maken.

De keuze aan leeropdrachten wordt in grote lijnen toereikend geacht. Wel geeft een aantal Halt-medewerkers en teamleiders aan dat passende leeropdrachten voor lvb-ers ontbreken. De leeropdrachten zijn erg talig en daardoor niet altijd geschikt voor jongeren met een licht verstandelijke beperking. Ook passende leeropdrachten voor de intelligente jongeren (niveau gymnasium) worden gemist. De leeropdrachten worden door hen snel kinderachtig gevonden, aldus de medewerkers. Een niveau 4 is wenselijk. Enkele teamleiders geven aan dat zij voor een aantal zaken delictgerelateerde opdrachten missen (bijvoorbeeld over nepwapens).

De leeropdrachten stellen Halt-medewerkers in staat maatwerk te leveren en een aansluiting tussen delict en Halt-afdoening te realiseren, zo menen de meeste geïnterviewde teamleiders en Halt-medewerkers.

Zij merken verder op dat de link met het delict en daarmee de bewustwording van de consequenties van het delict bij de jongeren, is bij de vernieuwde Halt-afdoening duidelijker is dan bij haar voorganger. Ook het pedagogische element, dat aan bod komt tijdens de gesprekken en leeropdrachten, wordt in de vernieuwde Halt veel meer benadrukt volgens de respondenten.

5.2.5 Vervolggesprek

Halt in registratie

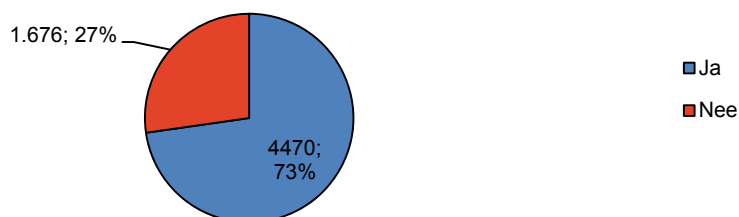
In ongeveer drie kwart van de Halt-afdoeningen is een vervolggesprek uitgevoerd (73%). In de overige 27% van de Halt-afdoeningen is geen vervolggesprek uitgevoerd (zie figuur 5.8). De voornaamste reden waarom geen vervolggesprek is uitgevoerd is dat dit veelal verkorte afdoeningen betreft. Een verkorte afdoening omvat meestal geen vervolggesprek. Wanneer deze groepen afzonderlijk worden bekeken zijn de cijfers als volgt: in 91% van de reguliere afdoeningen is een vervolggesprek gerealiseerd, bij verkorte afdoeningen in 4%.

De percentages in de afzonderlijke regio's lopen uit elkaar en liggen tussen 44% en 86% (zie bijlage 7). Kijken we naar alleen de reguliere afdoeningen dan zien we dat dat varieert tussen 80% en 100%.

Een kanttekening die wij hierbij plaatsen, dat blijkt dat medewerkers niet eenduidig zijn in de registratie van het type gesprek. Zo zijn er enkele medewerkers die het tweede gesprek van een

verkorte afdoening (een verkorte afdoening heeft een start en een eindgesprek) registreren als vervolgggesprek (in plaats van eindgesprek). Het gaat hier echter om een relatief klein aantal afdoeningen waaruit we kunnen afleiden dat er mogelijk sprake is van een registratiefout (minder dan 3% van de verkorte afdoeningen).

Figuur 5.8 Vervolgggesprekken gerealiseerd (eerste helft 2012; N=6.146)

Bron: AuraH

Uit de registraties blijkt verder dat bij 20% van de beschouwde Halt-afdoeningen een ouder aanwezig was bij het vervolgggesprek (ofwel bij 27% van de vervolgggesprekken) (zie figuur 5.9). Dit percentage is verschillend in de regio's en ligt tussen de 4% en 39% (zie bijlage 7).

In de handleiding is aangegeven dat een ouder aanwezig is bij het vervolgggesprek als in het eerste gesprek het onderdeel signaleren nog niet is afgerond. De ouder is alleen aanwezig bij dit gedeelte van het vervolgggesprek. Uit de observaties leiden we af dat de ouder echter het hele gesprek aanwezig was.

Figuur 5.9 Ouders aanwezig bij vervolgggesprek (eerste helft 2012; N=6.146)

Bron: AuraH

Halt in uitvoering

Afronden activiteiten startgesprek

Een eerste onderdeel in het vervolgggesprek is het afronden van zaken die nog open staan uit het startgesprek. In 20% (5 waarnemingen) van de geobserveerde vervolgggesprekken werden nog vragen gesteld naar aanleiding van het signaleren, doorverwijzen, of werd het afdoeningsvoorstel getekend.

Feedback geven op leeropdracht

Het feedback geven op de leeropdracht gebeurde in de meeste van de geobserveerde vervolggelgesprekken (22 waarnemingen; 88%). In de andere gevallen is dit onderdeel doorgeschoven naar het volgende gesprek, zo lichten de Halt-medewerkers toe. Dit om verschillende redenen:

- omdat de opdracht pas nu is meegegeven;
- de jongere de opdracht niet heeft gemaakt;
- of de jongere te laat komt waardoor er geen tijd meer is.

In drie van de geobserveerde gesprekken bleek de opdracht niet van voldoende kwaliteit en kregen jongeren de opdracht om verbeterpunten te verwerken en een verbeterde versie in te leveren.

Een aantal medewerkers zegt de leeropdracht standaard samen met jongeren door te nemen tijdens het vervolggelgesprek. Jongeren hoeven het niet vooraf in te leveren. Door de opdracht samen te doorlopen is er meer ruimte voor feedback op de gemaakte opdracht.

Feedback geven op excuusbrief/verslag

Feedback geven op de excuusbrief of het excuusverslag gebeurde in het merendeel van de geobserveerde vervolggelgesprekken (18 waarnemingen; 72%). In de andere gevallen is dit onderdeel doorgeschoven naar het volgende gesprek of volgens de medewerker niet van toepassing omdat het vergriep zich niet leent voor een excuusbrief of verslag. Halt-medewerkers die het onderdeel excuusbrief doorschuiven naar het eindgesprek geven de opdracht daarvoor mee in het vervolggelgesprek. Redenen om het door te schuiven naar het eindgesprek zijn dat het aantal leeropdrachten voor sommige jongeren al veel is en/of dat er in bepaalde zaken nog weinig gesprekstof is voor het eindgesprek.

Excuus oefenen

Aan het onderdeel excuus oefenen wordt in 83% (20 waarnemingen) van de geobserveerde vervolggelgesprekken in meer of mindere mate aandacht besteed. Reden om dit onderdeel achterwege te laten zijn: omdat het wordt meegenomen naar het volgend gesprek, of omdat nog niet duidelijk is of de jongere daadwerkelijk excuus gaat aanbieden (dit is overigens niet voor iedere medewerker aanleiding geen excuus te oefenen). Excuus oefenen gebeurt in verschillende mate en op verschillende wijze:

- Het excuus oefenen in een rollenspel gebeurt in een derde van de geobserveerde gesprekken. Medewerkers die dit niet doen geven aan dat zij het rollenspel vaak achterwege laten omdat het snel kinderachtig overkomt op de jongeren en het niet past bij hun stijl. Enkele teamleiders benadrukken dat het geen toneelstukje moet worden, dat het daardoor ook niet goed zou overkomen bij de jongeren.
- Vaker en in plaats daarvan bespreken medewerkers met de jongere hoe zij excuses kunnen aanbieden en welke vragen zij kunnen verwachten. Er worden situaties doorgesproken en tips gegeven.
- Sommige medewerkers doen dit niet als al excuus is aangeboden.

Ook hier zien we dat de voorgeschreven volgorde van de gespreksonderdelen verschilt: in bijna de helft van de gevallen is dit conform handleiding (12 waarnemingen; 48%).

Tabel 5.3

Observaties vervolggesprekken

Onderdeel/activiteit	Aantal observaties *	Aantal waarnemingen	%
Afronden activiteiten startgesprek	25	5	20%
Feedback leeropdracht	25	22	88%
Geeft jongere feedback op de leeropdracht	25	22	88%
Indien leeropdracht onvoldoende is: geeft officiële waarschuwing	3	0	0%
Indien leeropdracht onvoldoende is: geeft jongere opdracht om de verbeterpunten te verwerken	3	2	67%
Indien leeropdracht onvoldoende is: maakt afspraken wanneer bijgestelde opdracht moet worden ingeleverd	3	3	100%
Feedback excuusbrief of verslag excuus	25	18	72%
Geeft jongere feedback op de excuusbrief of verslag excuus	18	16	89%
Indien excuusbrief/verslag excuus onvoldoende is: geeft officiële waarschuwing	2	0	0%
Indien excuusbrief/verslag excuus onvoldoende is: geeft jongere opdracht om de verbeterpunten te verwerken	2	2	100%
Indien excuusbrief/verslag excuus onvoldoende is: maakt afspraken wanneer bijgestelde brief/verslag moet worden ingeleverd	2	2	100%
Oefenen excuus aanbieden	24	20	83%
Demonstreert de vaardigheid excuus aanbieden door rol van jongere in te nemen en jongere rol van benadeelde te laten spelen	20	9	45%
Bespreekt het voordoen na	20	9	45%
Vraagt de jongere wat hij/zij gezien heeft en welke stappen gezet zijn	20	9	45%
Schrijft op wat de jongere achtereenvolgens kan doen en zeggen (spiekbriefje)	20	7	35%
Speelt rol van benadeelde en laat de jongere oefenen met aanbieden excuus	20	8	40%
Bespreekt oefening na	20	8	40%
Heeft aandacht voor wat jongere zegt en verwoordt dit	20	8	40%
Heeft aandacht voor houding jongere en verwoordt dit	20	8	40%
Geeft constructieve feedback (wat ging er goed, een of twee tips om te verbeteren)	20	8	40%
Jongere oefent in vervolgoefeningen met tips	20	6	30%
In vervolgoefeningen wordt geanticipeerd op mogelijk reacties benadeelde	20	4	20%
Bespreekt met jongere hoe de benadeelde zou kunnen reageren en wat hij zou kunnen doen	20	11	55%

Geeft feedback op de vervolgoefeningen	20	6	30%
Vat samen wat de jongere geleerd heeft	20	7	35%
Geeft aandachtspunten voor het aanbieden van excuus	20	13	65%
Bespreekt met jongere hoe hij denkt excuus te gaan aanbieden	20	11	55%
Maakt concrete afspraken over aanbieden van het excuus	20	7	35%
Onderdelen behandeld in voorgeschreven volgorde	25	12	48%

*Aantal observaties waarbij dit onderdeel van toepassing is.

Bron: observaties

5.2.6 Excuus aanbieden

In de methodiekbeschrijving heet dit onderdeel *excuus voorbereiden, oefenen en aanbieden*. Omdat de onderdelen excuus voorbereiden en oefenen in voorgaande paragraaf al aan bod zijn gekomen wordt in deze paragraaf alleen ingegaan op het aanbieden van het excuus.

Halt in registratie

Op basis van de AuraH registraties kan worden afgeleid dat in 73% van de zaken de jongeren enige vorm van excuus hebben betuigd als onderdeel van de Halt-afdoening (soms hebben jongeren ook voor de start zelf al excuus aangeboden). Het betreft het mondeling of schriftelijk excuus aanbieden (44% respectievelijk 32%), het schrijven van een excuusbrief (23%) (dit betreft alleen het schrijven van een brief, niet het aanbieden), en/of het schrijven van een excuusverslag als excuus reeds is aangeboden (4%) (tabel 5.4). Niet iedere Halt-afdoening leent zich echter voor het aanbieden van excuus; en excuus aanbieden maakt niet in alle gevallen deel uit van het afdoeningsvoorstel.

Het percentage Halt-afdoeningen waarbij excuus is uitgevoerd varieert tussen de regio's van 43% tot 86% (zie bijlage 7).

Tabel 5.4 Excuus uitgevoerd (eerste helft 2012; N=6.146)

Excuus uitgevoerd	%	N
Ja	73%	4.468
• Mondeling excuus aangeboden	44%	2.707
• Schriftelijk excuus aangeboden	32%	1.986
• Mondeling of schriftelijk excuus aangeboden	68%	3.068
• Excuusbrief geschreven	23%	1.395
• Excuusverslag geschreven	4%	260
Nee	27%	1.678
Totaal	100%	6.146

Bron: AuraH

Op basis van de registraties zien we dat het aanbieden van excuus vaker, maar niet exclusief gebeurt bij reguliere afdoeningen dan bij verkorte afdoeningen. Ook zien we dat relatief vaak excuus wordt aangeboden wanneer de Halt-jongere een vermogensdelict beging. Het relatief vaker aanbieden van excuses bij vermogensdelicten is mogelijk gedeeltelijk te verklaren doordat de benadeelde partij is te achterhalen. (Zie tabellen 5.5 en 5.6)

Tabel 5.5 Excuus uitgevoerd per soort Halt-afdoening (eerste helft 2012; N=6.146)

Excuus uitgevoerd	Regulier	Verkort	Onbekend	Totaal
Ja	4253	215	0	4468
% ja	87%	18%	0%	73%
Nee	638	971	69	1678
% Nee	13%	82%	100%	27%
Totaal	4891	1186	69	6146

Tabel 5.6 Excuus uitgevoerd per type delict (eerste helft 2012; N=6.146)

Excuus uitgevoerd	Vermogens delicten	Baldadigheid	Vernieling	Vuurwerk overtredingen	Openbare orde	Overig	Totaal
Ja	2329	625	668	51	295	500	4468
% ja	93%	57%	87%	8%	63%	72%	73%
Nee	183	475	96	556	170	198	1678
% Nee	7%	43%	13%	92%	37%	28%	27%
Totaal	2512	1100	764	607	465	698	6146

Halt in uitvoering

De geïnterviewde teamleiders zijn van mening dat het onderdeel excuus aanbieden verloopt volgens protocol (dat wil zeggen: de handleiding). Met betrekking tot het excuus aanbieden kwamen tijdens de interviews met de teamleiders en de nabesprekingen met de Halt-medewerkers de volgende punten naar voren:

- Niet iedere benadeelde stelt prijs op excuus. In enkele regio's wordt in dat geval een vervangende benadeelde gezocht en ingezet (conform de handleiding). Dit kan ook een Halt-collega zijn (hierover staat niets in de handleiding).
- Of jongeren op correcte wijze hun excuus aanboden, wordt bepaald op basis van de nabespreking met de benadeelde (heeft deze excuus aangenomen), de opstelling van de jongeren, de evaluatie van het excuus aanbieden tijdens het eindgesprek.
- Of jongeren alleen of begeleid op pad gaan, verschilt. In de meeste regio's gaat een Halt-medewerker mee wanneer de jongeren excuus aanbieden wanneer er twijfel is of de jongere het aankan of omdat de benadeelde dat wilt. Of ouders meegaan, verschilt per regio en is afhankelijk van de leeftijd van de jongere en de opstelling van de ouders (het is niet de bedoeling dat ze het gesprek overnemen).

- Een excuusbrief wordt in sommige regio's altijd geschreven en gebruikt als oefenmateriaal.
- Wanneer al excuus is aangeboden wordt soms gekozen voor een excuusbrief in plaats van een verslag omdat volgens de Halt-medewerkers bij een excuusbrief de jongeren zich meer moeten verplaatsen in wat het voor de benadeelde betekent dan bij een verslag. Soms wordt in die situaties gekozen voor een verslag en een brief.

Verder valt op te merken dat het excuus, onderdeel van de vernieuwde Halt-afdoening, ervoor zorgt dat jongeren zich meer bewust worden van de impact voor de benadeelde, aldus de respondenten. De geïnterviewde teamleiders hebben er vertrouwen in dat excuus een bewezen werkzaam element is en verwachten dat daarmee de vernieuwde Halt-afdoening iets effectiever is dan de oude.

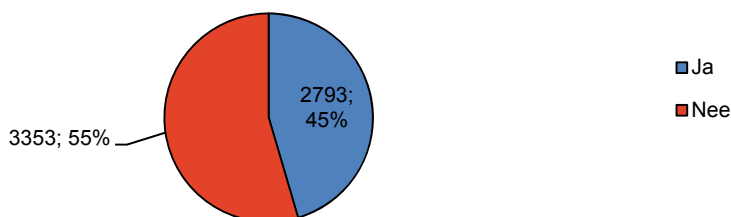
5.2.7 Werkopdracht

Bij een strafmaat van meer dan acht uur krijgen jongeren ook een werkopdracht. Daarnaast krijgen ook jongeren bij een verkorte afdoening in het kader van vuurwerk een werkopdracht. Zij moeten dan de aangegeven uren gaan werken bij een door Halt-geselecteerde externe werkplek of werken onder begeleiding van een Halt-medewerker. De werkzaamheden zijn zo mogelijk delict gerelateerd en/ of dienen het algemeen nut.

Halt in registratie

In 45% van de Halt-afdoeningen is een werkopdracht uitgevoerd, zo blijkt uit de AuraH registraties (weergegeven in figuur 5.10). Er is een grote variatie tussen de verschillende regio's: de percentages liggen tussen 29% en 77% (zie bijlage 7).

Figuur 5.10 Werkopdracht uitgevoerd (eerste helft 2012; N=6.146)

Bron: AuraH

Werkopdrachten maken geen standaard onderdeel uit van de Halt-afdoening en worden in principe alleen gegeven als de strafmaat meer dan acht uur is of bij een vuurwerkafdoening. Uit de registraties blijkt dat dit niet altijd het geval is.

In tabellen 5.7 en 5.8 valt te lezen dat werkopdrachten in reguliere en verkorte afdoeningen in ongeveer gelijke mate worden uitgevoerd (45% respectievelijk 50%). Voor alle delicttypen kan een werkopdracht behoren tot de afdoening. De vuurwerkafdoening, gekenmerkt door de werkopdracht, heeft relatief het grootste aandeel werkopdrachten: 74%. Voor vermogensdelicten (49%), vernieling (54%) en 'overige delicten' (58%) ligt dit percentage lager. Het minst vaak wordt een werkopdracht uitgevoerd bij baldadigheid (19%) en openbare orde (21%).

Tabel 5.7 Werkopdracht uitgevoerd per soort Halt-afdoening (eerste helft 2012; N=6.146)

Werkopdracht uitgevoerd	Regulier	Verkort	Onbekend	Totaal
Ja	2200	593	0	2793
% ja	45%	50%	0%	45%
Nee	2691	593	69	3353
% Nee	55%	50%	100%	55%
Totaal	4891	1186	69	6146

Tabel 5.8 Werkopdracht uitgevoerd per type delict (eerste helft 2012; N=6.146)

Werkopdracht uitgevoerd	Vermogens delicten	Baldadigheid	Vernieling	Vuurwerk overtreding	Openbare orde	Overig	Totaal
Ja	1222	210	410	448	98	405	2793
% ja	49%	19%	54%	74%	21%	58%	45%
Nee	1290	890	354	159	367	293	3353
% Nee	51%	81%	46%	26%	79%	42%	55%
Totaal	2512	1100	764	607	465	698	6146

Halt in uitvoering

Op basis van de interviews met teamleiders stellen we enige variatie in werkwijzen met betrekking tot de werkopdracht vast. De volgende werkwijzen komen naar voren, genoemd door meerdere teamleiders:

- Met het vinden van een passende werkopdracht wordt een juiste afstemming tussen delict en afdoening bewerkstelligd, aldus het merendeel van de geïnterviewde teamleiders.
- Uitgangspunt bij de keuze voor een werkplek is dat werk wordt gezocht bij de benadeelde/betrokkene. Is dat niet mogelijk dan wordt een werkplek gezocht bij school, de gemeente of een (andere) maatschappelijke instelling. In een aantal regio's kan een jongere ook bij commerciële instellingen worden geplaatst (V&D, Hema bijvoorbeeld). Veelal wordt er gebruik gemaakt van vaste werkplekken.
- De invulling van de werkopdracht wordt bepaald aan de hand van leeftijd en delict.
- Er wordt zoveel mogelijk gekeken of er aansluiting is te vinden bij het delict, maar het moet wel praktisch haalbaar zijn. Niet iedere werkopdracht is daarom delictgerelateerd, maar wel een nuttige tijdsbesteding ten dienst van de maatschappij, waarvoor de jongere vrije tijd opoffert, zo vertelt een geïnterviewde.
- Juist een combinatie met excuus en werkopdracht wordt door enkele geïnterviewden gezien als een goede match van jongere, het delict en de benadeelde (zogenaamd. terug naar de plek waar het mis ging, met zweethandjes).
- Volgens enkele respondenten biedt de strafmaat weinig of onvoldoende ruimte voor een werkopdracht.
- Een aantal respondenten merkt op dat het aantal jongeren dat een werkopdracht uitvoert is afgenomen ten opzichte van de oude afdoening. In de oude afdoening lag meer nadruk op vergelding en bij de vernieuwde Halt-afdoening meer op het leerelement.

Daarnaast valt op te merken dat enkele teamleiders de voorkeur hebben voor een iets frequentere uitvoering van de werkopdracht. Een enkele teamleider vindt dat er nu juist minder maatwerk wordt geleverd. Voorheen werkten jongeren waar ze schade hadden veroorzaakt (graffiti verwijderen, vuurwerk vegen, etc.), de werkopdracht gerelateerd aan het delict bracht volgens hen een gedragsverandering teweeg.

5.2.8 Schade bemiddelen

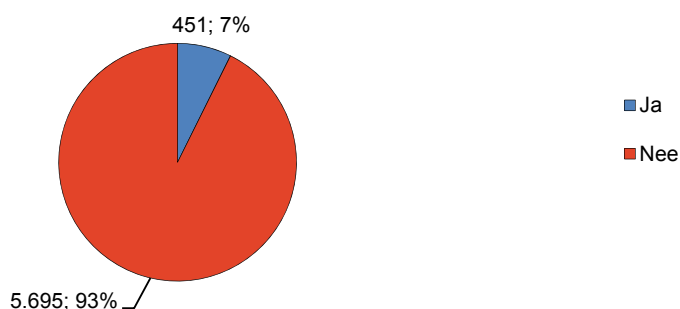
Halt in registratie

Halt-jongeren vergoedden hun schade in 7% van de Halt-afdoeningen (zie figuur 5.11).

Schadebemiddeling is alleen relevant als er daadwerkelijk schade is. Hoe vaak dit in de praktijk zo was, is onbekend.¹⁹

Per regio liggen de percentages tussen de 9% tot 17% (zie bijlage 7).

Figuur 5.11 Schadevergoeding uitgevoerd (eerste helft 2012; N=6.146)

Bron: AuraH

Halt in uitvoering

Alle geïnterviewde teamleiders stellen dat de schadebemiddeling plaatsvindt zoals deze is beschreven. De betaling staat als afspraak in het afdoeningsvoorstel en de Halt-afdoening wordt dan ook niet eerder afgesloten dan de schade is betaald. Knelpunt is echter, aldus geïnterviewden, dat de Halt-medewerker de schade niet altijd exact in beeld heeft of moeilijk kan bepalen. Halt is voor informatie afhankelijk van de benadeelde, en deze is niet in alle gevallen eenvoudig te bereiken of snel van reactie. Het vaststellen van de hoogte van de schade wordt in meer complexe zaken door een aantal partijen gedaan (o.a. schadebemiddelaar van OM). In een enkel geval komt het voor dat jongeren het niet eens zijn met het schadebedrag.

Noot 19 Volgens AuraH bleek in 92% van de Halt-afdoeningen schade geen onderdeel van het afdoeningsvoorstel, in 8% wel. Dus bij 1% van de zaken was er wel sprake van (geregistreerde) schade, maar geen schadevergoeding uitgevoerd. Echter op basis van de observaties (waar in 10 van de 17 startgesprekken sprake bleek van schade) en de nabesprekingen hebben we indicaties dat het percentage Halt-afdoeningen waarbij sprake is van schade, groter is dan 8%.

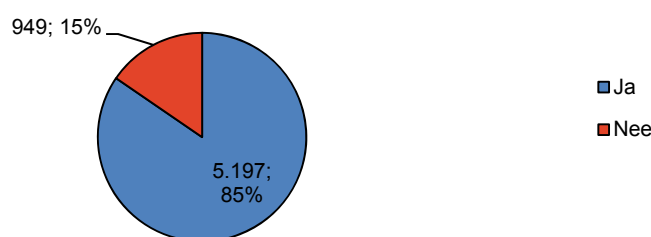
5.2.9 Eindgesprek, afronding, evaluatie

Halt in registratie

In 85% van de Halt-afdoeningen vond een eindgesprek plaats (zie figuur 5.12). Een mogelijke verklaring voor het ontbreken van een eindgesprek is dat dit mede verkorte afdoeningen betreffen. In 94% van de reguliere afdoeningen vindt een eindgesprek plaats en in 51% van de verkorte afdoeningen. Verkorte afdoeningen hebben in principe een start en eindgesprek. Vuurwerkafdoeningen daarentegen, dit zijn verkorte afdoeningen in het kader van vuurwerk, hebben alleen een startgesprek (en werkopdracht).

In de afzonderlijke regio's bevinden deze percentages zich tussen 69% en 95% (zie bijlage 7).

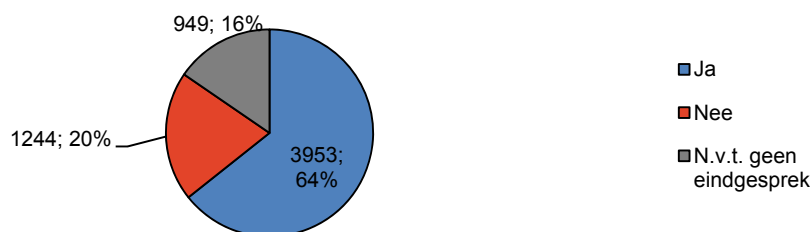
Figuur 5.12 Eindgesprek gerealiseerd (eerste helft 2012; N=6.146)

Bron: AuraH

Ouders zijn aanwezig bij het eindgesprek in twee derde (64%) van de onderzochte Halt-afdoeningen (76% van de eindgesprekken), zo valt af te lezen uit figuur 5.13. Per regio liggen de percentages tussen 36 en 80% (zie bijlage 7).

Figuur 5.13 Ouder aanwezig bij eindgesprek (eerste helft 2012; N=6.146)

Bron: AuraH

Halt in uitvoering

In alle eindgesprekken wordt de Halt-afdoening –in enige mate – geëvalueerd, zo blijkt uit de observaties. Wel wordt niet elk onderdeel door alle Halt-medewerkers behandeld. De meest voorkomende afwijking van de standaard uitvoering is het (niet) reflecteren op het gedrag van de jongere. Volgens de handleiding dient de medewerker expliciet aandacht te schenken aan negatieve punten, dit gebeurt in een derde (5 waarnemingen; 36%) van de geobserveerde eindgesprekken. Andere onderdelen komen ruimschoots aan bod.

Tabel 5.9 Observaties eindgesprekken

Onderdeel/activiteit	Aantal observaties *	Aantal waarnemingen	%
Evaluatie			
• Bespreekt met jongere het ingevulde evaluatieformulier	14	13	93%
• Vraagt jongere aan te geven wat hij heeft geleerd van verschillende onderdelen	14	14	100%
• Indien ouders aanwezig zijn vraagt mening ouders (na reactie jongere)	11	11	100%
• Reflecteert op gedrag van jongere: positief bekrachtigen	14	12	86%
• Reflecteert op gedrag van jongere: expliciet aandacht negatieve punten	14	5	36%
• Reflecteert op gedrag van jongere: tips ter voorkoming recidive	14	12	86%
• Stelt zich open voor verbeter suggesties en eventuele klachten	14	13	93%
• Indien formele klachten attendeert hij jongeren en ouder op formele klachtenregeling van Halt	0	0	-
• Bespreekt het resultaat van de afdoening	14	13	93%
• Licht het vervolg/de gevolgen toe van dit resultaat	14	13	93%
• Indien gewenst: kennismaking met hulpverlener van instelling waarnaar is doorverwezen (ihkv warme overdracht)	1	1	100%
Onderdelen behandeld in voorgeschreven volgorde	14	8	57%

*Aantal observaties waarbij dit onderdeel van toepassing is.

Bron: observaties

Vrijwel alle betrokken medewerkers vertellen tijdens de nabesprekingen dat het eindgesprek, waar één uur voor staat, erg lastig te vullen is. Vaak zijn ze in een half uur of drie kwartier klaar met het behandelen van het te bespreken materiaal, zeker wanneer er geen hulpvraag speelt.

Dit is ook een reden waarom sommige medewerkers ervoor kiezen om het excuusverslag of de excuusbrief in het eindgesprek te bespreken. Het eindgesprek wordt daardoor ook gebruikt als uitloop mogelijkheid, voor onderdelen die in de eerdere gesprekken niet of niet voldoende aan bod zijn gekomen. Enkele medewerkers geven aan dat ze juist in het eindgesprek terugkomen op het onderdeel signalering en een eventuele hulpvraag.

De mate waarin de voorgeschreven volgorde van de gespreksonderdelen wordt gevolgd, is wisselend, afhankelijk van de medewerker en de samenstelling van de Halt-afdoening.

5.3 Motivatie jongeren en ouders

Geen apart onderdeel van het werkproces maar wel een vaardigheid of element dat samenhangt met de uitvoering van het proces, is de motivatie van jongeren en ouders.

Halt in registratie

In AuraH wordt, conform de handleiding, geen standaard informatie geregistreerd over de motivatie van jongeren en ouders.

Halt in uitvoering

Tijdens de observaties hebben we gekeken naar de houding van de jongeren en ouders. Uit tabel 5.10 blijkt dat bijna alle jongeren gemotiveerd deelnamen aan de gesprekken. Ook alle aanwezige ouders zijn gemotiveerd.

Tabel 5.10 Observaties start-, vervolg- en eindgesprekken

Onderdeel/activiteit	Aantal observaties *	Aantal waarnemingen	%
Motivatie jongere			
• Actieve non-verbale houding grootste deel tijd (bijv. te zien aan: kijken naar medewerker, knikken, rechtop zitten)	70	67	96%
• Antwoordt serieus op vragen	70	69	99%
• Doet mee aan gesprek	70	70	100%
• Doet mee aan rollenspel	9	8	89%
Motivatie ouder			
• Actieve non-verbale houding grootste deel tijd (bijv. te zien aan: kijken naar medewerker, knikken, rechtop zitten)	48	48	100%
• Antwoordt serieus op vragen	48	48	100%
• Doet mee aan gesprek	48	47	98%

*Aantal observaties waarbij dit onderdeel van toepassing is.

Bron: observaties

Halt-medewerkers geven aan in de nabesprekingen dat zij jongeren motiveren door het toepassen van gesprekstechnieken, een luisterend oor te bieden en duidelijk uit te leggen waar Halt voor staat. De Halt-afdoening is een keuze waarmee jongeren akkoord zijn gegaan door het afdoeningsvoorstel te ondertekenen. Het motiveren van jongeren lukt naar eigen zeggen doorgaans goed. De geïnterviewde teamleiders onderstrepen dit, en voegen daaraan toe allemaal goede medewerkers in dienst te hebben, die goed in staat zijn jongeren en ouders te motiveren.

Jongeren die niet (voldoende) willen meewerken worden gewezen op het feit dat deelname aan Halt vrijwillig is maar dat de consequentie kan zijn dat zij worden terugverwezen naar de verwijzer (de politie of het OM) met een mogelijke aantekening in het justitieel dossier tot gevolg. Een Halt-medewerker kan een officiële waarschuwing geven die jongeren de ernst van de zaak duidelijk maakt.

Moeilijker te motiveren zijn de ontkennende verdachten. Het gaat in dit geval vaak om twee of meer jongeren die wel toegeven dat ze betrokken waren bij de zaak maar elkaar de schuld geven van wie de dader is. Door rustig uit te leggen hoe het zit en te benadrukken dat medeplichtig zijn ook strafbaar is, zijn zij vaak bereid mee te werken.

Enkele Halt-medewerkers en teamleiders hebben het idee dat dat de politie wel eens jongeren verwijst die bij aanvang een verkeerd beeld hebben van Halt. Zij hebben bij hun aanhouding de keuze gekregen een boete te betalen of een Halt-afdoening uit te voeren. Deze jongeren hebben hierbij nog de 'oude werkopdracht' voor ogen waarmee ze 'gemakkelijk en snel klaar zijn'. In plaats daarvan volgen nu persoonlijke gesprekken en leeropdrachten, die als meer belastend worden ervaren door de jongeren. Jongeren zijn daardoor minder gemotiveerd uitvoering te geven aan de Halt-afdoening.

De Halt-medewerker vinden het moeilijk om ouders te motiveren die niet willen meewerken. In enkele gevallen werken ouders niet mee omdat zij niet achter de Halt-afdoening staan. Vaak vinden zij het delict dat de jongere beging te licht voor de consequentie: de Halt-afdoening. Bijkomend probleem is dat jongeren vaak de houding van de ouder overnemen, wanneer de ouder bagatelliseert of de opdrachten minder serieus neemt, is het lastiger de jongeren te motiveren.

Met cultuurspecifieke elementen wordt in de gesprekken op twee manieren omgegaan, zo blijkt uit de interviews met teamleiders. In de meeste regio's wordt geen onderscheid gemaakt tussen de verschillende culturele achtergronden van de jongeren. Wel wordt er rekening gehouden met bijvoorbeeld speciale feestdagen. In sommige van deze regio's zijn er ook relatief weinig jongeren met een specifieke (allochtone) achtergrond. En andere regio's wordt de zoveel mogelijk Halt-afdoening zoveel als mogelijk uitgevoerd door een Halt-medewerker met een vergelijkbare culturele achtergrond als de jongere. Cultuurspecifieke elementen spelen geen belemmerende rol in het proces.

De geïnterviewde teamleiders merken op dat in vergelijking met de oude Halt-afdoening de betrokkenheid van ouders nu groter is. De ouders worden 'op scherp gezet': als je niets doet kan je kind ontsporen. De vernieuwde afdoening is daarom naar verwachting van teamleiders effectiever.

5.4 Samengevat

Samengevat wordt het werkproces niet in alle zaken volledig conform de handleiding uitgevoerd:

- het merendeel van de gewone afdoeningen bestaat uit een startgesprek (97%), vervolggесprek (73%) en eindgesprek (85%); de verkorte afdoeningen bestaan uit twee gesprekken;
- ouder(s) zijn aanwezig bij een of meer gesprekken bij 90% van de afdoeningen;
- leeropdrachten worden uitgevoerd in 85% van de afdoeningen;
- excuus komt op enige wijze aan bod in 73% van de afdoeningen,
- in 68% van de afdoeningen is daadwerkelijk excuus aangeboden, in 44% is dat mondeling;
- excuus oefenen gebeurt in 40% van de afdoeningen;
- schade vergoeding gebeurt in 7% van de afdoeningen (en is niet altijd van toepassing);
- de voorgeschreven gespreksvolgorde wordt in 41% van de geobserveerde gesprekken gevolgd;

Er zijn verschillen tussen regio's met betrekking tot de volgende onderdelen van het proces (verschil groter dan 20%):

- de mate waarin leeropdrachten worden uitgevoerd;
- de mate waarin werkopdrachten worden uitgevoerd;
- de mate waarin excuus wordt aangeboden;
- de mate waarin telefonisch voorgesprek, vervolg- en eindgesprekken zijn uitgevoerd.

Op basis van de evaluatie is niet te bepalen waardoor de regionale verschillen te verklaren zijn.

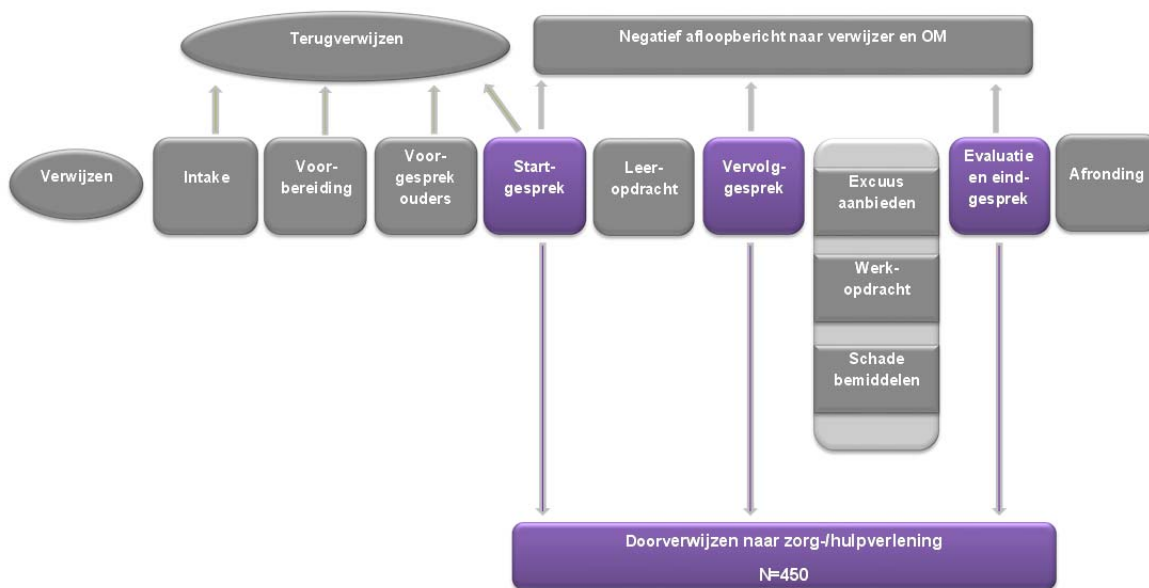
6 Signaleren en doorverwijzen

In dit hoofdstuk staan signalering en doorverwijzing naar zorg- en hulpverlening centraal. Aan de hand van registraties in AuraH, de interviews met teamleiders en de observaties bekijken we of de signalering en doorverwijzing van jongeren gaat zoals bedoeld.

6.1 Signaleren en doorverwijzen in de handleiding

Met behulp van het signaleringsinstrument gaat de Halt-medewerker na of er zorgen zijn rondom de jongere, het gezin of zorgen die te maken hebben met school of vrienden. Zo nodig wordt een doorverwijsadvies gegeven aan Bureau Jeugdzorg of een andere hulpverlenende instantie.

Figuur 6.1 Processchema Signaleren en doorverwijzen in de handleiding

Bron: Halt, aangepast door DSP-groep

In de handleiding van Halt worden de volgende onderdelen genoemd voor het signaleren en zo nodig doorverwijzen van jongeren:

- introductie van het instrument en doornemen van de vragen met de jongere en de ouder, bij voorkeur beiden gelijktijdig, zo nodig na elkaar;
- opmaken van de balans en vaststellen in hoeverre er sprake is van risico's en of dit het doorlopen van de Halt-afdoening in de weg staat;
- gesprek over zin van doorverwijzen, ook in relatie tot eventuele al aanwezige hulp;
- daadwerkelijke gegevensoverdracht in geval van doorverwijzen.

Omtrent doorverwijzen zijn daarnaast lokale, regionale en landelijke afspraken van toepassing (lokale aanpakken, gegevens overdracht, 'warme overdracht', verwijsindex).

6.2 Afname signaleringsinstrument

Halt in registraties

In AuraH wordt, conform de handleiding, niet standaard geregistreerd of het signaleringsinstrument is afgenomen en worden ook de uitkomsten van het signaleringsinstrument niet geregistreerd. Er wordt wel vastgelegd of jongeren worden doorverwezen naar jeugdzorg of jeugdhulpverlening.

Halt in uitvoering

Uit de observaties blijkt dat signalering hoofdzakelijk plaatsvindt in de startgesprekken (zie tabel 6.1). In de vervolgggesprekken komt signalering ook aan de orde maar dan vooral in de vorm van aanvullende en losse vragen aan de jongeren. Echter niet in ieder geobserveerd startgesprek vond signalering plaats: in 5 van de 32 gesprekken (16%) is het instrument niet aan bod gekomen. De verschillende verplichte onderdelen van het instrument (introductie, vragen doornemen met jongere en ouder) kwamen gemiddeld in drie kwart van de geobserveerde gesprekken aan bod. Vooral het introduceren van het instrument werd door enkele medewerkers achterwege gelaten (in 34% van de geobserveerde gesprekken). Vrijwel altijd werden vragen met jongeren (26 waarnemingen; 81%) en ouder (24 waarnemingen; 75%) doorgenomen. In geen enkel geobserveerd startgesprek werd er voor gekozen de jongere of ouder apart te spreken.

Tabel 6.1 Observaties startgesprekken m.b.t. signaleren

Onderdeel/activiteit	Aantal observaties *	Aantal waarnemingen	%
Signaleren	32	27	84%
Introduceert het instrument	32	21	66%
Neemt de vragen door met de jongere	32	26	81%
Neemt de vragen door met ouder	32	24	75%
Kiest ervoor jongere en ouder apart te spreken omdat ze niet vrijuit kunnen spreken	32	0	0%

*Aantal observaties waarbij dit onderdeel van toepassing is.

Bron: observaties

De observaties zijn nabesproken met de medewerkers. Alle medewerkers geven in de interviews aan het signaleringsinstrument af te nemen. Wel doen ze dit op verschillende tijdstippen en op verschillende wijzen. Dat verklaart waarom de onderzoekers niet in alle startgesprekken signalering waarnamen.

- Een deel van de medewerkers zet het signaleringsinstrument in het begin van het gesprek in, om zo doende een beeld te krijgen van de jongere die tegenover hen zit en het ijs te breken.
- Een deel van de medewerkers zet het instrument in aan het einde van het gesprek om zo het gesprek over het delict te kunnen scheiden van de signalering.
- Een deel van de medewerkers wenst ouders en jongere juist apart te spreken omdat vooral jongeren meer vrijuit praten wanneer ouders er niet zijn. Het signaleringsinstrument wordt daarom (deels) afgenomen in het vervolgggesprek, wanneer de ouder niet aanwezig is.

- Een deel van de medewerkers gaat naar eigen zeggen redelijk vrij om met de vragen uit het instrument. Niet alle vragen worden gesteld en vragen worden minder formeel gesteld. Wanneer er zorgsignalen zijn wordt er door hen wel vaker met het officiële instrument gewerkt. Vragen worden achteraf ingevuld.
- Enkele medewerkers geven aan dat ze juist in het laatste gesprek veel aandacht besteden aan de hulpvraag.

Het merendeel van de teamleiders geeft in de interviews aan dat signalering gebeurt op basis van het signaleringsinstrument, maar ook op basis van de professionaliteit van de medewerker. Wanneer er signalen van problematiek zijn die niet duidelijk uit het signaleringsinstrument naar voren komen dan verwijzen medewerkers wel door als zij dit nodig achten. Het taxeren en inzetten van interventies zijn ter beoordeling van de professional.

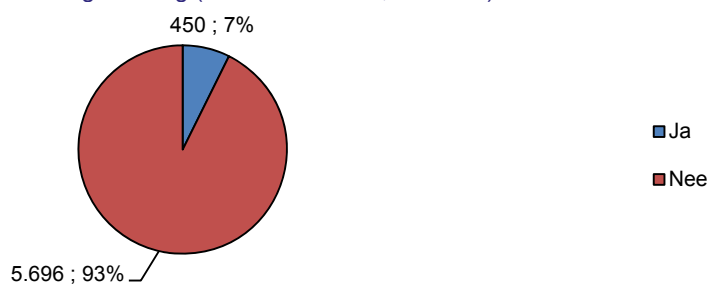
6.3 Doorverwijzen

Halt in registraties

In welke mate er daadwerkelijke doorverwijzing heeft plaatsgevonden kan worden vastgesteld op basis van de AuraH registraties. Hieruit blijkt dat in 7% van de gevallen wordt verwezen naar een zorginstelling (figuur 6.2).

We zien hier grote verschillen tussen de regio's: in een aantal regio's vinden geen of vrijwel geen doorverwijzingen plaats, een aantal andere regio's heeft een relatief hoog percentage doorverwijzingen met uitschieters tot 32% of 44% (zie bijlage 7). Deze regio's met hoge percentages bepalen vooral het gemiddelde van 7%. Als jongeren al hulpverlening krijgen, is doorverwijzing niet meer nodig.

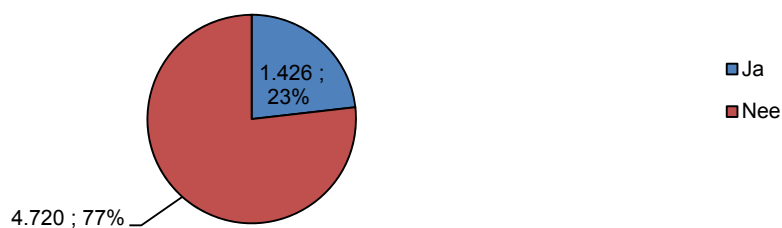
Figuur 6.2 Verwezen naar zorginstelling (eerste helft 2012; N=6.146)

Bron: AuraH registraties

Bij bijna een kwart van de Halt-afdoeningen wordt een signaal afgegeven in de verwijfsindex²⁰ (figuur 6.3). Het aantal gevallen waarbij een signaal wordt afgegeven verschilt sterk per regio, wat samenhangt met de geldende lokale afspraken omtrent de (lokale) verwijfsindex. Percentages lopen uiteen van 0% tot 80% (zie bijlage 7). Er is op basis van de AuraH registraties geen verband gevonden tussen de mate waarin een signaal wordt opgenomen in een verwijfsindex en de mate waarin door Halt wordt doorverwezen naar hulpverlening.

Figuur 6.3 Signaal opgenomen in verwijfsindex (eerste helft 2012; N=6.146)

Bron: AuraH registraties

Halt in uitvoering

Uit de observaties blijkt dat de mogelijkheid van doorverwijzen – het bespreken van de uitkomst van het signaleringsinstrument en de wenselijkheid van hulp – aan bod komt tijdens de startgesprekken en vervolgggesprekken. In 42% (14 waarnemingen) van de geobserveerde startgesprekken en 32% (8 waarnemingen) van de geobserveerde vervolgggesprekken is doorverwijzing besproken. In de andere gevallen kwam het niet aan bod. In enkele gevallen was dit volgens de betrokken Halt-medewerkers omdat er al hulpverlening aanwezig was of omdat zij dit onderdeel doorschuiven naar het volgende gesprek.

De verschillende verplichte onderdelen van het instrument kwamen in verschillende mate aan bod. De vraag of er al hulpverlening speelt, wordt in 61% (19 waarnemingen) van de startgesprekken gesteld. De overige onderdelen komen in minder dan de helft van de gevallen aan bod. De Halt-medewerkers lichtten toe: wanneer er geen echte hulpvraag ligt of geen achterliggende problematiek speelt, wordt de uitkomst van het instrument niet in alle gevallen expliciet besproken.

Noot 20 De verwijfsindex risicjongeren (VIR) is een digitaal systeem dat risicosignalen van hulpverleners over jongeren (tot 23 jaar) bij elkaar brengt. Door de meldingen in de verwijfsindex weten hulpverleners sneller of een kind ook bekend is bij een collega, zodat zij kunnen overleggen over de beste aanpak. Bron: www.verwijsindex.nl.

Tabel 6.2

Observaties start- en vervolgesprekken m.b.t. doorverwijzen

	Startgesprekken			Vervolgesprekken		
	Aantal observaties*	Aantal waarnemingen	%	Aantal observaties*	Aantal waarnemingen	%
Doorverwijzen naar hulpverlening	32	14	42%	25	8	32%
<i>doorgeschoven/niet aan bod gekomen</i>	32	18	58%	25	17	68%
Doorverwijzen op onderdelen:						
• test aanwezigheid hulpverlening	31	19	61%	0	0	-
• bespreekt uitkomst	32	11	34%	8	3	38%
• bespreekt wenselijkheid hulp	25	7	28%	7	1	14%

*Aantal observaties waarbij dit onderdeel van toepassing is.

Bron: observaties Halt-gesprekken

De teamleiders vertellen in de interviews dat doorverwijzingen naar Bureau Jeugdzorg niet veel voorkomen. Vaker wordt doorverwezen naar andere, laagdrempeliger, vaak lokale voorzieningen. Die kunnen wanneer dat nodig is weer doorverwijzen naar Bureau Jeugdzorg. Meerdere teamleiders geven aan dat er goede lijnen met lokale hulpverlening zijn (bijvoorbeeld met Centra voor Jeugd en Gezin, Veiligheidshuizen, Zorg- en advies teams etc.).

Een aantal Halt-bureaus neemt deel aan lokale of regionale (zorg)netwerken. Daarnaast zijn er in enkele regio's ook korte lijnen met projecten waarbij er nauwe samenwerking is tussen politie en jeugdhulpverlening of jeugdzorg, zoals Jeugd Preventie Programma (JPP), Jeugd Preventie Team (JPT) en het Jeugd Interventie Team (JIT). In die regio's hebben Halt-medewerkers goed zicht op de sociale kaart in de regio en door de korte lijnen en deelname in netwerken wordt de 'warme overdracht'²¹ vergemakkelijkt. De regio's waarin relatief meer wordt doorverwezen zijn ook regio's waarin wordt deelgenomen aan lokale of regionale netwerken en/of waar de gesprekken op het veiligheidshuis plaatsvinden en/of er een 'warme overdracht' is.

Halt kan in de voorkomende gevallen doorverwijzen naar hulpverlening maar deelname aan deze hulpverlening blijft te allen tijde vrijwillig. Halt kan jongeren (of ouders) geen hulpverlening opleggen. In enkele regio's stelt Halt in bepaalde gevallen voor een aantal uren uit de straf te vervangen door inzet in lokale hulpverlening (bijvoorbeeld een aantal gesprekken). De keuze is aan de jongere hiermee akkoord te gaan. Gedachte achter deze keuze is, zo vertelt een geïnterviewde teamleider, dat de jongere meer gebaat is bij passende hulp en training dan bij een werkopdracht. In sommige regio's wordt soms een eerste gesprek met een voorliggende voorziening nog tijdens de afdoening georganiseerd, omdat deelname daarmee een minder vrijblijvend karakter krijgt.

Noot 21 Warme overdracht staat voor een zorgoverdracht met doorgaande zorglijnen, in dit geval van Halt-medewerker naar hulpverlener. De Halt-medewerker kan bijvoorbeeld een medewerker van de zorg verlenende instantie uitnodigen voor het eindgesprek ten behoeve van de warme overdracht.

De teamleiders uit de regio's waar zelden wordt doorverwezen geven als redenen hiervoor aan:

- geen goed zicht op het aanbod;
- wachtlijsten;
- ouders weigeren mee te werken of gaan toch niet naar de hulpverlening. Dit is een drempel om door te verwijzen.

Tot slot kan in zeer ernstige gevallen een melding worden gedaan bij het AMK. Dit gebeurt zelden.

6.4 Samengevat

Op basis van de registraties in AuraH en van de observaties en de interviews stellen we vast dat afname van het signaleringsinstrument vooral – maar niet alleen – aan bod komt in de startgesprekken conform de handleiding. Ook zonder gebruikmaking van het signaleringsinstrument wordt gesignaleerd en doorverwezen. Medewerkers gaan vrij om met het gebruik van het signaleringsinstrument: vragen worden verspreid over een of meerdere gesprekken gesteld en niet alle vragen komen aan bod.

De uitkomsten leiden in een beperkt aantal gevallen (7%) tot doorverwijzing naar een zorginstelling. Er is geen zicht op het aantal jongeren dat al hulpverlening krijgt als ze bij Halt starten (deze jongeren hoeven niet meer te worden doorverwezen).

Tussen de regio's worden verschillen (groter dan 20%) vastgesteld in de mate waarin wordt doorverwezen en de mate waarin een signaal is opgenomen in de verwijzindex.

De doorverwijzing gebeurt vooral in enkele regio's. Deze kenmerken zich volgens de betrokken teamleiders door goede inbedding van Halt in lokale netwerken waardoor de lijnen kort zijn en/of de overdracht 'warm' kan gebeuren.

7 Tijdigheid

Dit hoofdstuk gaat over de doorlooptijden. Aan de hand van registraties in AuraH, de interviews met teamleiders en de observaties bekijken we of de verschillende doorlooptijden in het werkproces zijn zoals beoogd.

7.1 Doorlooptijden in de handleiding

Halt Nederland hanteert de volgende normtijden voor de processtappen binnen de Halt-afdoening:

Schema 7.1 Overzicht doorlooptijden

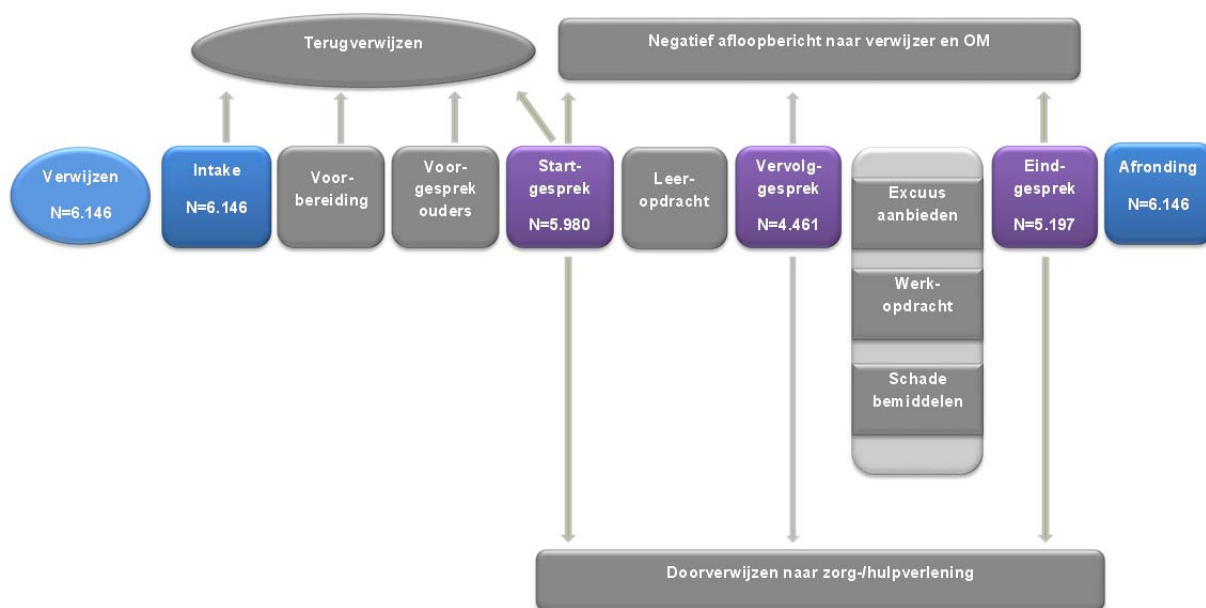
Processtap	Doorlooptijd
Ontvangst	Verwijzing naar Halt binnen 7 dagen na eerste verhoor
Startgesprek (ouder + jongere)	Binnen 30 dagen na ontvangst ²²
Vervolggesprek (jongere)	Binnen twee weken na startgesprek
Negatief afloopbericht	Binnen 7 dagen na einddatum gesprek
Positief afloopbericht	Binnen 7 dagen na datum eindgesprek

Belangrijke doorlooptijden voor het werkproces zijn dat het startgesprek met jongeren en ouders binnen 30 dagen na ontvangst moet plaatsvinden. De doorlooptijd tussen het startgesprek en het eindgesprek is wisselend en afhankelijk van de omvang van de Halt-afdoening (bijvoorbeeld als er ook een werkopdracht moet worden uitgevoerd). Er is geen algemene norm voor de totale doorlooptijd van de Halt-afdoening waarop door Halt-Nederland wordt gestuurd.

De processtap ontvangst (verwijzing naar Halt binnen 7 dagen na eerste verhoor) valt strikt genomen buiten de procesevaluatie omdat deze handeling niet wordt uitgevoerd door Halt. Omdat dit onderdeel niet los gezien kan worden van de daarop volgende processtappen en een snelle uitvoering kan bijdragen aan een effectieve uitvoering van de Halt-afdoening, wordt in dit onderzoek wel gerapporteerd over dit onderdeel.

Noot 22 Halt stelt zichzelf daarmee een strakkere norm dan de Kalsbeeknorm (die is 60 dagen).

Figuur 7.1 Aantal zaken per stap in het werkproces waarover doorlooptijden kunnen worden berekend.

Bron: Halt, aangepast door DSP-groep

In AuraH worden gegevens geregistreerd met betrekking tot de data tussen eerste verhoor en verwijzing naar Halt, data ontvangst verwijzing en eerste startgesprek met jongere en ouder(s).

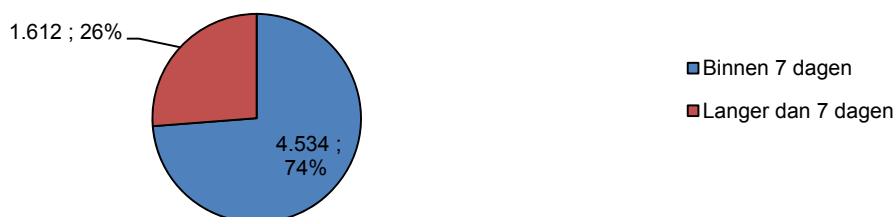
7.2 Verwijzing Halt en intake

Halt in registraties

Op basis van de registratie in AuraH stellen we vast dat bijna drie kwart van de verwijzingen naar Halt (74%) gebeurt binnen zeven dagen na het eerste verhoor (zie figuur 7.2).

Er zijn grote regionale verschillen tussen de mate waarin de verwijzingen naar Halt binnen de zeven dagen na het eerste verhoor plaatsvinden. De percentages liggen tussen 51% en 88% (zie bijlage 7).

Figuur 7.2 Verwijzing naar Halt binnen 7 dagen na eerste verhoor (eerste helft 2012; N=6.146)

Bron: AuraH registraties

Halt in uitvoering

Slechts in één van de interviews met de teamleiders is aangegeven dat de verwijzing van de politie vaak niet binnen zeven dagen na het eerste verhoor gebeurt. Dit is ook een van de regio's waar het percentage van zaken waar dit lukt relatief laag is. Uit het interview is niet duidelijk waarom dit niet tijdig gebeurt.

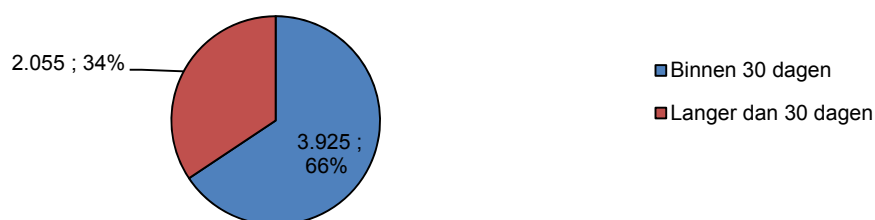
7.3 Ontvangst verwijzing Halt - startgesprek

Halt in registraties

Bij twee derde van de zaken (66%) lukt het in de eerste helft van 2012 om binnen 30 dagen na ontvangst het startgesprek met jongere en ouders in te plannen (zie figuur 7.3).

Ook hier zien we grote verschillen tussen de regio's. De percentages lopen sterk uiteen van 22% tot 96% (zie bijlage 7).

Figuur 7.3 Doorlooptijd verwijzing en startgesprek (eerste helft 2012; N=5.980)

Bron: AuraH registraties

Halt in uitvoering

In de interviews met de teamleiders uit de regio's waar het percentage gesprekken dat binnen dertig dagen wordt gepland laag is, wordt dit ook door hen benoemd. De redenen waarom in deze regio's de doorlooptijden niet worden gehaald zijn echter verschillend:

- lage instroom van verwijzingen (van politie en OM) in combinatie met gesprekken met de afspraak dat gesprekken in de woonplaats (gemeente) van de jongeren plaatsvinden. Dit bemoeilijkt het efficiënt inplannen van gesprekken (vooral in regio's met een groot geografisch werkgebied);
- grote instroom van verwijzingen (van politie en OM) in combinatie met weinig medewerkers;
- inplannen van gesprekken buiten de schooltijden is lastig (beperkt tijdsframe);
- relatief veel zieke medewerkers.

Daarnaast geeft een teamleider aan dat het bij zaken waar de informatie van de verwijzing onvolledig is, vaak niet lukt om het startgesprek binnen de 30 dagen in te plannen omdat er nog (te) veel informatie moet worden nagevraagd. Dit komt vaker voor bij groepszaken, aldus de respondent. Meerdere teamleiders merken verder op dat de instroom gedurende het jaar pieken en dalen kent. In drukke periodes is het moeilijker om de doorlooptijd te halen.

In een van de regio's waar relatief veel doorlooptijden worden gehaald (in meer dan 80% van de gevallen) geeft de teamleider aan dat in de voortgangsgesprekken met de Halt-medewerkers de doorlooptijd expliciet wordt besproken. In een andere regio wordt bij binnenkomst van de zaak op het dossier een sticker geplakt met de maximale doorlooptijden.

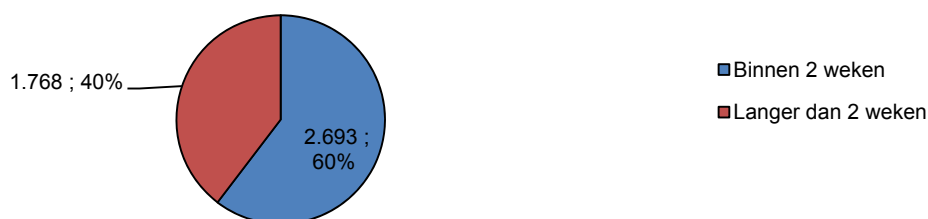
7.4 Startgesprek - vervolgesprek

Halt in registraties

In de eerste helft van 2012 vindt bij 60% van de Halt-zaken een vervolgesprek plaats binnen twee weken na het startgesprek (zie figuur 7.4). Dit percentage heeft betrekking op het aantal zaken waarvan in AuraH een datum van het vervolgesprek is geregistreerd. Dit betekent dat de afdoeningen *zonder* vervolgesprek (verkorte afdoeningen) hierin niet zijn meegeteld. Bij een verkorte afdoening bestaat de Halt-afdoening uit twee in plaats van drie gesprekken: een startgesprek en een eindgesprek; en in het geval van een vuurwerkafdoening alleen een startgesprek. Er vindt geen vervolgesprek plaats. Echter de registratie in AuraH is niet eenduidig op dit punt. Bij een beperkt aantal verkorte afdoeningen (45) is wel een vervolgesprek maar geen eindgesprek geregistreerd.

Ook hier zijn er verschillen tussen regio's. In de helft van de regio's ligt het percentage tussen 50 en 60%. In zes regio's boven de 60%. Slecht in één regio is dit 80%. In twee regio's ligt het percentage onder de 50% (zie bijlage 7).

Figuur 7.4 Doorlooptijd startgesprek - vervolgesprek (eerste helft 2012; N=4.461)

Bron: AuraH registraties

Halt in uitvoering

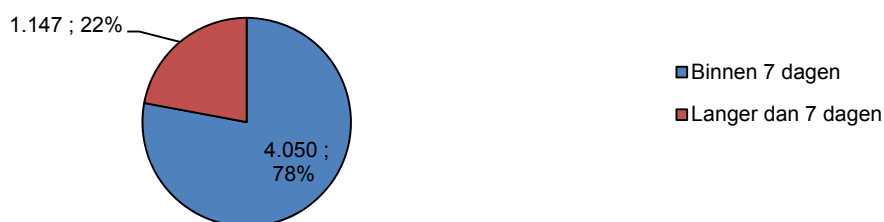
Zowel in de interviews met teamleiders als in de nabesprekingen met Halt-medewerkers wordt gemeld dat het niet komen opdagen van jongeren of het afbellen van vervolgesprek redenen zijn waarom het gesprek niet binnen twee weken wordt gepland.

7.5 Eindgesprek - afloopbericht

Halt in registraties

Het percentage zaken waarbij de doorlooptijd tussen het eindgesprek en het (positief of negatief) afloopbericht voldoet aan de norm uit de handleiding, namelijk binnen zeven dagen is 66% (zie figuur 7.5). De regionale verschillen zijn groot. De percentages liggen tussen 47% en 92% (zie bijlage 7).

Figuur 7.5 Doorlooptijd eindgesprek – eindbeoordeling (eerste helft 2012; N=5.197)

Bron: AuraH registraties

Halt in uitvoering

Deze specifieke doorlooptijd is niet aan de orde geweest in de interviews met de teamleiders en in de nabesprekingen van de observaties.

7.6 Doorlooptijd hele proces van startgesprek tot afloop

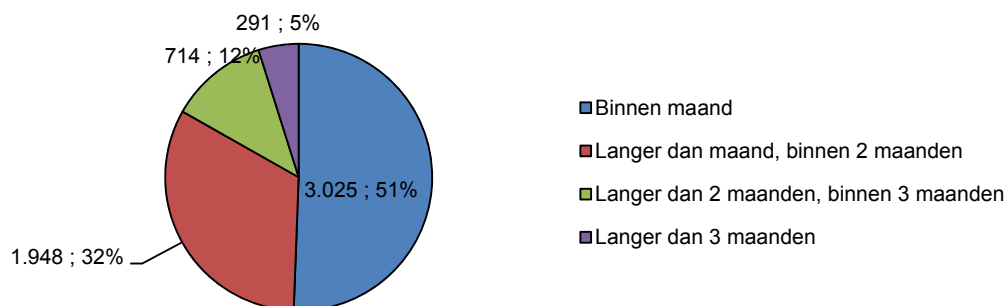
Voor het verloop van de totale Halt-afdoening – van startgesprek tot afloop – is geen aparte, overkoepelende norm waarop Halt stuurde: de norm is opgeknipt in de bovenstaande deeltrajecten. Toch geven we hier het verloop van het hele proces weer, omdat een aantal opmerkingen over de doorlooptijden van toepassing zijn op het proces in het algemeen.

Halt in registraties

Het merendeel van de Halt-afdoeningen (95%) worden binnen drie maanden afgerond en drie kwart binnen twee maanden (67%) (zie tabel 7.6). Hierbij maakt het wel uit of het om een verkorte afdoening gaat of een reguliere afdoening. Van de verkorte afdoening wordt 98% binnen 3 maanden afgerond en 94% binnen twee maanden. Bij de reguliere afdoeningen is dit respectievelijk 94% en 81%.

In de verschillende regio's liggen de percentages voor de mate waarin de Halt-afdoening binnen drie maanden tussen 85 en 98% binnen 2 maanden tussen 60 en 95% (zie bijlage 7).

Figuur 7.6 Doorlooptijd startgesprek en afronding (eerste helft 2012; N=5.978)

Bron: AuraH registraties

Halt in uitvoering

Het merendeel van de teamleiders geeft in de interviews aan dat doorlooptijden een belangrijk punt is in de aansturing van de Halt-medewerkers. Meerdere Halt-medewerkers geven dit ook aan in de nabesprekingen. In de voortgangsgesprekken tussen teamleiders en Halt-medewerkers zijn de persoonlijke doorlooptijden van de Halt-medewerkers onderwerp van het gesprek. Ook noemen teamleiders en Halt-medewerkers specifieke maatregelen die binnen hun Halt-bureau zijn genomen om de doorlooptijden te halen. Bijvoorbeeld: het meteen plannen van een vervolggесprek en eindgesprek tijdens het startgesprek, het plakken van stickers met de maximale doorlooptijden op het dossier bij beoordeling van de verwijzing, het overnemen van zaken door collega's bij ziekte.

De geïnterviewde teamleiders en Halt-medewerkers noemen uiteenlopende redenen waarom de doorlooptijden (soms) niet worden gehaald. De volgende redenen zijn door meerdere teamleiders en/of Halt-medewerkers genoemd en hebben betrekking op het hele proces (en niet op specifieke doorlooptijden, voor die redenen zie de afzonderlijke paragrafen):

- grootte van de caseload per medewerker; waaronder de combinatie met lokale projecten en preventieve activiteiten die veel tijd kosten;
- fluctuatie in de verwijzingen (de verwijzingen gaan met pieken en dalen, in drukke periodes is het moeilijker om de doorlooptijden te halen);
- ziekte van medewerkers;
- (langdurige) vakantie van jongeren en/of ouders in het buitenland;
- afmelden van jongere of ouder(s) (door ziekte of andere reden) in combinatie met gesprekken willen plannen buiten schooltijden;
- administratieve lasten bij schadebemiddeling (bij onenigheid over de hoogte van de schade, bepalen schade, etc.);
- locatie van de gesprekken: gesprekken worden in de meeste regio's bij voorkeur in de woonplaats van de jongere gehouden, bijvoorbeeld op het politiebureau. In regio's met een uitgestrekt werkgebied is het in combinatie met efficiënt inplannen daarom niet altijd mogelijk om de doorlooptijd te halen);
- betrokkenheid van 3de partijen bij de gesprekken (in het geval van doorverwijzing naar hulpverlening) in combinatie met beschikbaarheid agenda's.

De genoemde factor dat schadebemiddeling een reden is waardoor de doorlooptijden niet worden gehaald is ook onderzocht op basis van de registraties in AuraH. Bij zaken waar een schadevergoeding is uitgevoerd duurt in 15% van de zaken de Halt-afdoening langer dan 3 maanden. Bij zaken waar geen schadevergoeding is uitgevoerd is dit 4%. Hieruit kunnen we afleiden dat schadebemiddeling inderdaad een vertragende factor is voor de doorlooptijd.

7.7 Samengevat

Op basis van de registraties in AuraH en de interviews stellen we vast dat de gestelde doorlooptijden tussen onderdelen worden gehaald bij ongeveer twee derde tot drie kwart van de afdoeningen.

- Verwijzing naar Halt binnen zeven dagen na het eerste verhoor (74%) (Deze processtap wordt niet uitgevoerd door Halt.)
- Startgesprek binnen 30 dagen na verwijzing (66%)
- Vervolggesprek binnen twee weken na startgesprek (60%)
- Afloopbericht binnen 7 dagen na eindgesprek (66%)

De regionale verschillen tussen de mate waarin de vastgestelde doorlooptijden worden gehaald zijn groot en vooral met betrekking tot de doorlooptijden tussen verhoor en verwijzing, en verwijzing en startgesprek.

Als belangrijkste oorzaken voor het niet behalen van doorlooptijden worden – in de regio's verschillende - oorzaken genoemd met betrekking tot de verhouding medewerkers/caseload (w.o. combinatie met lokale projecten en preventieve activiteiten), ziekte van personeel, locatie van de gesprekken, afzeggen van gesprekken door ouders en jongeren, administratieve lasten bij schadebemiddeling en betrokkenheid van derde partijen.

8 Kwaliteitsborging

De kwaliteitsborging staat in dit hoofdstuk centraal. Aan de hand van registraties in AuraH en de interviews met teamleiders bekijken we of en hoe de kwaliteit van de uitvoering van de Halt-afdoening wordt geborgd.

8.1 Kwaliteitsborging in de handleiding

In de handleiding van Halt worden de volgende elementen genoemd voor het borgen van de kwaliteit van de uitvoering van de afdoening:

- Er vindt intercollegiale toetsing plaats van alle Halt-zaken die niet geslaagd worden afgerond op basis van de in AuraH geregistreerde informatie.
- Er vindt collegiale toetsing plaats voor alle Halt-zaken waarbij een doorverwijzing naar de hulpverlening heeft plaatsgevonden.
- Van alle overige zaken vindt bij een ad random steekproef 10% intercollegiale toetsing plaats.
- De door jongeren en ouders ingevulde evaluatieformulieren worden besproken in het team
- Er is sprake van professionalisering van medewerkers.

8.2 Intercollegiale toetsing

Halt in registraties

Uit tabel 8.1 is af te leiden dat gemiddeld bij ongeveer 12% van de Halt-zaken intercollegiale toetsing plaatsvindt. Dit gebeurt – conform de handleiding – bij alle niet-geslaagde zaken (zie tabel 8.1). Bij de doorverwezen zaken wordt 25% intercollegiaal getoetst. Dit is niet conform de handleiding waarin is aangegeven dat *alle* doorverwezen zaken worden getoetst. Ook bij de overige zaken wordt de ad random toetsing van 10% van de zaken niet gehaald. Het landelijk gemiddelde is 5%.

Er zijn grote regionale verschillen in de mate waarin wordt afgeweken van de voorgeschreven werkwijze voor intercollegiale toetsing bij doorverwijzing en van de norm van 10% ad random toetsen van de overige zaken (zie bijlage 7). In geen van de regio's met doorverwijzingen worden alle doorverwezen zaken intercollegiaal getoetst. In vier regio's ligt het percentage boven de 75%. In alle andere regio's ligt het percentage onder een derde. Met betrekking tot het ad random toetsen van de overige zaken voldoet één regio aan de norm van 10%, in vier regio's wordt 7% of meer van de zaken getoetst. In de overige 11 regio's zijn de percentages lager en in drie regio's zijn geen van de zaken getoetst.

Tabel 8.1 Intercollegiale toetsing bij niet-geslaagd, doorverwezen en overige Halt-zaken (eerste helft van 2012, N=6.146)

Geslaagd	Intercollegiale toetsing	N	Te toetsen % volgens handleiding
Niet geslaagd en doorverwezen	100%	11	100%
Niet geslaagd en niet doorverwezen	100%	367	100%
Geslaagd en doorverwezen	23%	439	100%
Geslaagd en niet doorverwezen	5%	5.329	10%
Totaal	12%	6.146	-

Bron: AuraH

Halt in uitvoering

De geïnterviewde teamleiders geven allen aan dat zij voldoen aan de intercollegiale toetsing zoals voorgeschreven. Dit is in tegenspraak met wat in AuraH is geregistreerd.

De wijze waarop de selectie geschiedt van de 10% zaken die moeten worden getoetst, verschilt per regio. De volgende werkwijzen worden genoemd:

- elke tiende zaak, de medewerker geeft zelf aan welke zaak moet worden getoetst;
- vooraf wordt bepaald welke zaken worden getoetst;
- administratie coördineert toetsing en wijst zaken voor toetsing toe aan Halt-medewerkers;
- een keer per zes weken;
- steekproefsgewijs.

Niet in alle regio's worden de zaken die intercollegiaal getoetst zijn besproken in het teamoverleg. In het teamoverleg worden vooral casussen besproken met bijzonderheden of problemen die interessant zijn om te bespreken met collega's. De uitslagen van de intercollegiale toetsing worden niet in alle regio's standaard teruggekoppeld aan de leidinggevenden. In sommige regio's alleen bij opvallende zaken en in andere regio's worden er helemaal niks mee gedaan. In één regio geeft de teamleider bijvoorbeeld aan dat de intercollegiale toetsing in negatieve en zorgzaken door de Halt-medewerkers zelf worden gedaan. Als daar opvallende zaken uitkomen worden die gemeld en worden die vervolgens in het managementteam besproken.

8.3 Evaluatieformulieren

Halt in registraties

De evaluatieformulieren, ingevuld door jongeren en ouders, worden (conform de handleiding) niet geregistreerd in AuraH.

Halt in uitvoering

Informatie uit evaluatieformulieren wordt niet standaard benut

De geïnterviewde teamleiders geven aan dat de evaluatieformulieren standaard worden ingevuld. In de meeste regio's geeft men aan dat er weinig wordt gedaan met de uitkomsten van de evaluatieformulieren. Alleen als er opvallende zaken in voorkomen, klachten of ontevredenheid worden ze besproken in het teamoverleg en dan vaak op initiatief van de Halt-medewerker. In sommige regio's worden ze wel gebruikt voor de beoordeling door de directie. In twee regio's gaf de teamleider aan dat de evaluatieformulieren worden ingevoerd en jaarlijks worden geanalyseerd en besproken. Zo bleek dat ouders en jongeren niet voldoende werden geïnformeerd door de politie. Hierover is toen door Halt contact gezocht met de politie. Een teamleider geeft aan dat de evaluatieformulieren nauwelijks mogelijkheden geven om het proces van de Halt-afdoening goed te evalueren omdat jongeren en ouders nauwelijks klachten aangeven.

Ook uit de geobserveerde eindgesprekken (14) blijkt dat de evaluatieformulieren standaard worden ingevuld. In de meeste gevallen worden ze voorafgaand aan het eindgesprek aan de ouders en jongeren toegestuurd. De ingevulde formulieren worden dan doorgenomen (9). In een aantal gevallen wordt het formulier ter plekke ingevuld (4), omdat de jongere en/of ouder het formulier is vergeten mee te nemen. De Halt-medewerkers lopen het formulier tijdens het gesprek langs en bespreken opvallende punten. Een enkele keer wordt het formulier meegegeven aan het eind van het gesprek, om per post te retourneren (1).

Behoeftte aan landelijk standaard voor verwerking evaluatieformulieren

De teamleiders in meerdere regio's geven aan behoefte te hebben aan een landelijk gestandaardiseerde werkwijze om de evaluatieformulieren te verwerken en te benutten. Zij hebben dit aangekaart bij Halt Nederland.

8.4 Professionalisering Halt-medewerkers

Halt in registraties

Informatie over de professionalisering van Halt-medewerkers²³ wordt niet geregistreerd in AuraH.

Halt in uitvoering

In alle regio's kunnen de Halt-medewerkers de Halt-handleiding digitaal raadplegen. Het voordeel hiervan is dat meteen kan worden doorgelikt op de standaardformulieren die onderdeel uitmaken van de afdoening. Op basis van de observaties en de nabesprekingen, leiden we af dat vooral de verkorte versie – door Halt Nederland opgesteld – wordt gebruikt en als naslagwerk wordt geraadpleegd. Meerdere teamleiders geven aan dat de Halt-medewerkers ook eigen professionele ideeën kunnen hebben en dat de handleiding hiertoe ruimte biedt. Voorbeelden die zijn genoemd zijn over het gebruik van het signaleringsinstrument en de collegiale check. Deze kunnen in het teamoverleg worden ingebracht en vervolgens getoetst aan de handleiding. Halt-medewerkers zelf zeggen de handleiding echt als naslagwerk te gebruiken, dus niet in het dagelijks gebruik. Ze

Noot 23 Het op peil houden en vernieuwen van kennis en vaardigheden die een Halt-medewerker in zijn professie nodig heeft. Denk hierbij aan scholing, cursus, etc.

kennen de verplichte onderdelen van het proces uit het hoofd en hebben daarvoor de handleiding niet nodig. Ook hebben en nemen ze de professionele vrijheid om af te wijken van de voorgeschreven volgorde van gespreksonderdelen.

In alle regio's vinden casuïstiekbesprekingen en/of intervisiebijeenkomsten plaats. De vorm waarin dit gebeurt (apart of aan aansluitend of in plaats van het teamoverleg, groepsgewijs of individueel) en de frequentie (van tweewekelijks tot een paar keer per jaar) verschilt sterk per regio en is ook deels afhankelijk van de grootte van het team. Tot slot worden in meerdere regio's themabijeenkomsten of bijscholing georganiseerd.

8.5 Samengevat

In de Halt-handleiding staan drie manieren genoemd die de kwaliteit van de uitvoering van de vernieuwde Halt-afdoening (pogen te) borgen:

- intercollegiale toetsing wordt toegepast;
- evaluatieformulieren worden besproken in het team;
- er is sprake van professionalisering van medewerkers.

Samengevat stellen we vast dat

- De intercollegiale toetsing wordt toegepast conform de handleiding bij de niet-geslaagde zaken. Bij de doorverwezen (en geslaagde) zaken wordt gemiddeld 23% in tegenstelling tot de voorgeschreven 100% uit de handleiding getoetst. Bij de geslaagde niet-doorverwezen zaken worden niet in alle regio's conform handleiding 10% van de zaken intercollegiaal getoetst. Landelijk is het gemiddelde 5%.
- In alle regio's worden de evaluatieformulieren door ouders en jongeren ingevuld. De informatie uit de evaluatieformulieren wordt echter niet standaard benut in alle regio's. Meerdere teamleiders hebben behoefte aan een landelijke standaard voor de verwerking van de evaluatieformulieren.
- In alle regio's vinden intervisie- of casuïstiekbesprekingen plaats.

9 Conclusies

In dit hoofdstuk trekken we conclusies over de mate waarin de vernieuwde Halt-afdoening wordt uitgevoerd zoals beoogd. De centrale vragen in het onderzoek zijn:

- Wordt de beoogde doelgroep bereikt?
- Worden de Halt-afdoeningen uitgevoerd conform de programmahandleiding?
- Zijn er ten aanzien van bovengenoemde twee vragen regionale verschillen?
- Wat zijn eventuele knelpunten in de uitvoering van de vernieuwde Halt-afdoening?
- Kan worden verondersteld dat de vernieuwde Halt-uitvoering effectiever is dan de 'oude' afdoening?

Onderstaand gaan we in op de conclusies per onderzoeksvraag. De vraag over regionale verschillen behandelen we bij de betreffende onderwerpen. De vraag over effectiviteit wordt behandeld in de discussie.

Alvorens in te gaan op de conclusies schetsen we enkele beperkingen van dit onderzoek:

- Registratiegegevens in AuraH zijn afhankelijk van hetgeen Halt-medewerkers invoeren, daar kunnen fouten in zitten. Hoewel de registratie in AuraH de laatste jaren volgens de AuraH beheerder steeds accurater is geworden, is het mogelijk dat de analyse-uitkomsten de werkelijkheid in licht vertekende vorm weergeven.
- We hebben geen zicht op de criminogene factoren en (hulp)behoeften van de Halt-jongeren. Bij conclusies over de passendheid van de verschillende elementen van de Halt-afdoening (w.o. leeropdrachten, excuus aanbieden) en doorverwijzingen, zijn we afgegaan op wat Halt-medewerkers ons vertelden.

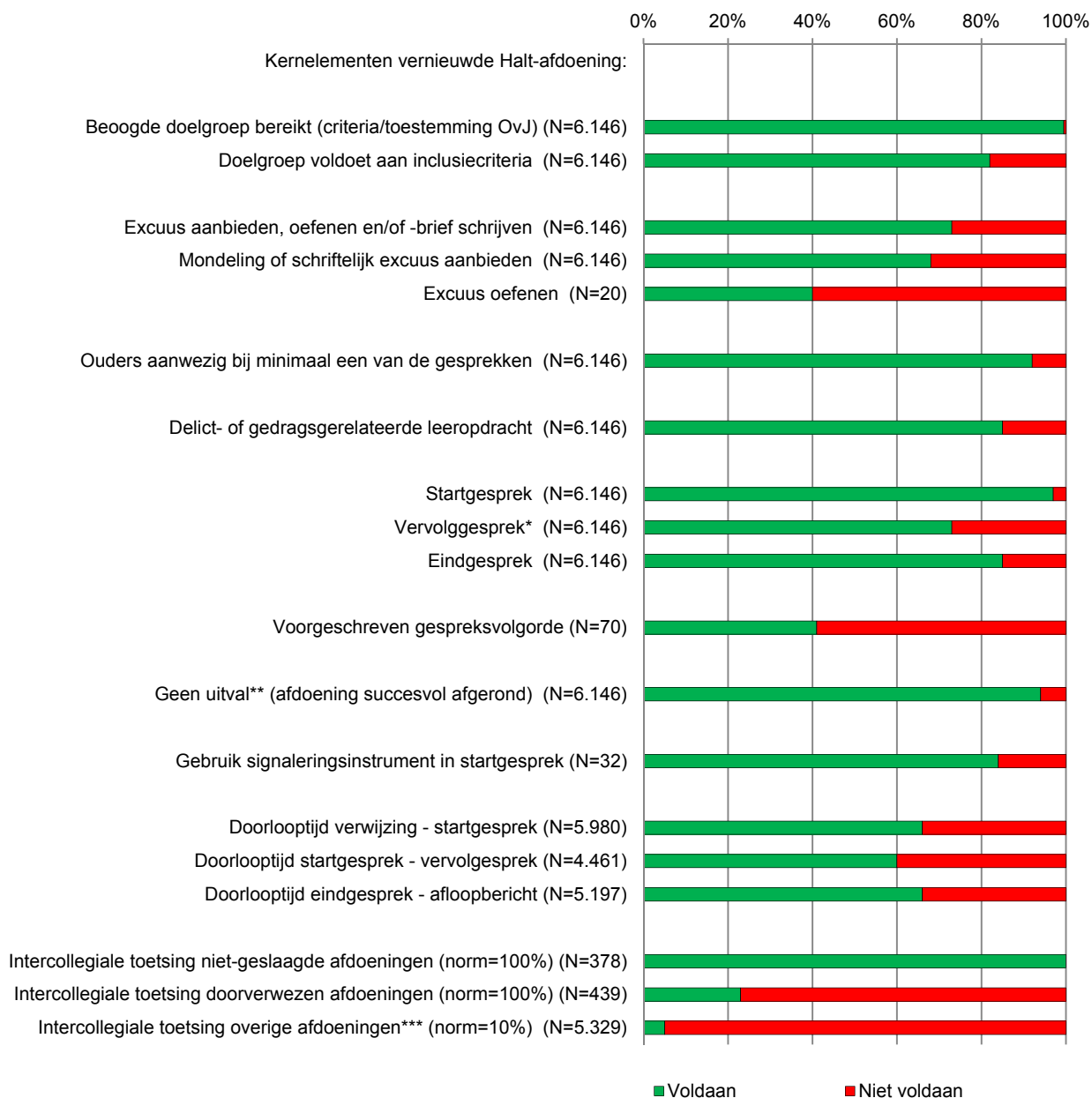
9.1 Samenvatting

Doel van de procesevaluatie is in beeld te brengen of de vernieuwde Halt-afdoening wordt uitgevoerd conform de programmahandleiding en, wanneer dit niet het geval is, wat eventuele redenen zijn voor deze afwijkingen.

De uitvoering van de vernieuwde Halt-afdoening is onderzocht op basis van registratiegegevens in AuraH binnen de 16 Halt-regio's, observaties van 70 Halt-gesprekken inclusief nabesprekingen met Halt-medewerkers en interviews met 14 teamleiders binnen 14 van de 16 Halt- regio's.

In figuur 9.1 wordt weergegeven in welke mate de kernelementen uit de vernieuwde Halt-afdoening conform de handleiding worden uitgevoerd. Alles overziend blijkt dat de Halt-afdoening deels wel en deels niet conform de handleiding wordt uitgevoerd. De doelgroep wordt goed bereikt, maar de inzet van (ver)nieuw(d)e onderdelen (met name excuus), het gebruik van het signaleringsinstrument, de snelheid in de keten en de intercollegiale toetsing zijn nog duidelijk voor verbetering vatbaar.

Figuur 9.1 Mate waarin kernelementen vernieuwde Halt-afdoening conform programmahandleiding worden uitgevoerd (eerste helft 2012)

*Verkorte Halt-afdoeningen hebben volgens de handleiding geen vervolggesprek. Opgesplitst gelden de volgende percentages: reguliere Halt-afdoeningen: 91% heeft vervolggesprek, verkorte Halt-afdoeningen: 4% heeft vervolggesprek.

**Bij uitval wordt terugverwezen naar de verwijzer (negatieve terugmelding).

***De handleiding schrijft voor dat 10% van de geslaagde Halt-afdoeningen waarbij niet is doorverwezen naar hulpverlening, intercollegiaal dient te worden getoetst. De balk in de grafiek geeft aan in welke mate bij dergelijke Halt-afdoeningen sprake is geweest van intercollegiale toetsing. Een percentage van 10% is dus conform handleiding. Het hier weergegeven percentage (5%) is dat niet.

9.2 Conclusies per onderzoeksvraag

Wordt de beoogde doelgroep bereikt?

De Halt-afdoening is bedoeld voor jongeren van 12 tot 18 jaar die een Halt-waardig feit hebben gepleegd, bekende verdachten zijn en die nog niet eerder voor een misdrijf met het Openbaar Ministerie (OM) in aanraking zijn geweest (beperkt justitieel en Halt-verleden). De officier van justitie is discretionair bevoegd om onder bijzondere omstandigheden in individuele gevallen een uitzondering op deze regel toe te staan.

We concluderen dat in de eerste helft van 2012 bijna alle Halt-deelnemers (99%) tot de beoogde doelgroep behoren: jongeren voldoen aan de inclusiecriteria of – indien sprake is van een afwijking op de criteria – er is toestemming gegeven door de officier van justitie. In 82% van de Halt-afdoeningen voldoen de jongeren aan alle inclusiecriteria: zij hebben een Halt-waardig delict gepleegd, zijn bekende verdachten, tussen de 12 en 18 jaar en hebben een beperkt strafrechtelijk en Halt-verleden. Waar de jongeren niet voldeden aan een of meerdere inclusiecriteria (18%) heeft vrijwel altijd overleg met het OM plaatsgevonden. Uitzondering daarop vormt een 1% van het totale aantal Halt-afdoeningen, waarbij sprake was van een eerdere veroordeling voor een strafbaar feit en een verwijzing van de officier van justitie ontbrak.

Worden de Halt-afdoeningen uitgevoerd conform de programmahandleiding?

Onderdelen van het werkproces

Op basis van de procesevaluatie stellen we vast dat het werkproces op grote lijnen bestaat uit de voorgeschreven onderdelen, maar er zijn duidelijke regionale verschillen in de mate waarin de onderdelen worden uitgevoerd. In dit onderzoek hebben we niet voor alle regionale verschillen eenduidige oorzaken kunnen vaststellen. Waar mogelijk gaan we bij de verschillende onderdelen hierop in. Verschillen tussen medewerkers kunnen ook deels worden verklaard vanuit het professionele uitgangspunt dat de Halt-afdoening maatwerk moet leveren en geen standaard uitvoering is. Wel mag worden verwacht dat de (veronderstelde) werkzame bestanddelen worden uitgevoerd.

Bij bijna drie kwart (73%) van de Halt-afdoeningen in de eerste helft van 2012 wordt op enige manier aandacht besteed aan excuus aanbieden (excuusbrief, verslag, oefenen en/of mondeling excuus aanbieden). In 68% van de Halt-afdoeningen wordt mondeling (44%) of schriftelijk (32%) excuus aangeboden en in 40% van de Halt-afdoeningen wordt het aanbieden van excuus geoefend. Hierbij wordt aangetekend dat alleen van daadwerkelijk excuus aanbieden op basis van eerder onderzoek effect op recidive kan worden verwacht (Ferwerda et al., 2006).

Excuus maakt dus geen onderdeel uit van alle Halt-afdoeningen. Bij Halt-afdoeningen naar aanleiding van een vuurwerkovertrading is dit standaard, maar het komt ook voor bij Halt-afdoeningen naar aanleiding van andere delicten als er bijvoorbeeld geen duidelijke benadeelde is. De mate waarin en de wijze waarop excuus aan bod komt in de Halt-afdoeningen verschilt sterk per regio, maar ook per medewerker. In sommige regio's lijkt een grotere voorkeur te bestaan voor werkopdrachten.

Schadevergoeding komt in slechts 7% van de Halt-afdoeningen uit de eerste helft van 2012 voor. Schadebemiddeling is alleen relevant als er daadwerkelijk schade is; hoe vaak dit in de praktijk zo was, is onbekend. Het bepalen van de hoogte van de schadevergoeding wordt soms als moeilijk ervaren. Als er wel sprake is van schadebemiddeling is dit vervolgens een vertragende factor voor de doorlooptijd van de Halt-afdoening.

Delict- en/of gedragsgerelateerde leeropdrachten maken onderdeel uit van 85% van de Halt-afdoeningen. Bij de overige 15% is de Halt-afdoening voortijdig gestopt (5%) of maakt de leeropdracht om onbekende reden geen onderdeel uit van de Halt-afdoening. Hieronder vallen niet alleen de Halt-afdoeningen naar aanleiding van een vuurwerkovertreiding (in deze gevallen wordt meestal een werkopdracht uitgevoerd en geen leeropdracht), maar ook andere Halt-afdoeningen.

In bijna alle Halt-afdoeningen (92%) is (minimaal) een van de ouders aanwezig bij een of meerdere gesprekken, hetgeen een grote betrokkenheid van ouders suggereert.

Bijna alle Halt-afdoeningen bestaan uit een startgesprek (97%), vervolgggesprek (73%) en eindgesprek (85%), met uitzondering van de verkorte afdoeningen die uit twee gesprekken bestaan. Medewerkers houden zich in 41% van de geobserveerde gesprekken aan de voorgeschreven volgorde van te bespreken onderwerpen.

Bijna alle Halt-afdoeningen worden positief afgerond (94%). De 6% uitval is op te splitsen in 4% waarbij geen akkoord op het afdoeningsvoorstel werd getekend en 2% die later in het Halt-proces stopt omdat jongeren zich niet hebben gehouden aan de afspraken. Bij alle negatief afgeronde Halt-afdoeningen worden jongeren terugverwezen naar de verwijzer (politie en OM).

Selectie leeropdrachten

Leeropdrachten worden geselecteerd op basis van strafmaat, delict, leeftijd en leerniveau van de Halt-jongere. Dit is conform de handleiding van Halt. Er wordt geen gebruik gemaakt van een aparte screeningslijst met criminogene factoren. De bestaande leeropdrachten geven voldoende mogelijkheid om maatwerk te leveren. Zo mogelijk wordt een combinatie gegeven van delictgerelateerde- en gedragsgerelateerde leeropdrachten. Wel worden leeropdrachten gemist voor de leerniveaus van jongeren met een licht verstandelijke beperking en 'gymnasium-jongeren'.

Motivatie jongeren en ouders

Halt-medewerkers motiveren de jongeren en ouders door het toepassen van gesprekstechnieken en responsiviteit. Jongeren en ouders nemen doorgaans gemotiveerd deel aan de gesprekken. Niet-medewerkende jongeren worden gemotiveerd door hen duidelijk te maken dat Halt een keuze is, die zij contractueel hebben ondertekend, en dat de consequentie van niet-meewerken kan zijn dat zij negatief worden terugverwezen naar de verwijzer (politie of OM) met als mogelijk gevolg dat zij worden opgenomen in de justitiële documentatie en een daadwerkelijke straf krijgen. Het motiveren van niet-medewerkende ouders (veelal ouders die de zaak bagatelliseren) wordt als moeilijker ervaren, maar ook hier wordt gewezen op het ondertekende afdoeningsvoorstel en op de consequenties voor de jongeren als zij niet meewerken.

Signaleren en doorverwijzen

In 7% van de Halt-afdoeningen is een jongere door Halt doorverwezen naar zorg of hulpverlening. In deze gevallen was zorg geadviseerd en – zo wordt verondersteld – niet aanwezig. Hieruit kan slechts ten dele worden geconcludeerd dat relatief weinig jongeren die naar Halt worden doorverwezen problemen hebben (namelijk 7%). Een deel van de jongeren heeft namelijk al hulpverlening voordat ze bij Halt binnenkomen en een doorwijzing is dan niet (meer) nodig. Er is in dit onderzoek niet gekeken naar het aantal jongeren dat al bekend is bij de hulpverlening. Ook kunnen we niet bepalen of het percentage doorverwijzingen terecht is. De uitkomst van het signaleringsinstrument wordt niet geregistreerd.

Er wordt door de Halt-medewerkers op een verschillende manier gebruik gemaakt van het signaleringsinstrument. Het verschil zit vooral in het moment dat zij het instrument afnemen (in welk gesprek en/of in welke fase binnen een gesprek) en in de mate waarin zij zich strikt houden aan de vragen uit het signaleringsinstrument.

Verder valt op dat de mate van doorverwijzen sterk verschilt per regio. Regio's waar relatief vaak wordt doorverwezen, kenmerken zich doordat de Halt-medewerkers deelnemen aan lokale (zorg)overleggen en/of korte lijnen hebben met voorliggende voorzieningen. Hierdoor komt doorverwijzing en warme overdracht in deze regio's mogelijk gemakkelijker tot stand.

Doorlooptijden

De in de handleiding gestelde doorlooptijden van verschillende onderdelen in het Halt-proces worden in 66% (doorlooptijd verwijzing – startgesprek), 60% (doorlooptijd startgesprek – vervolgesprek) respectievelijk 66% (doorlooptijd eindgesprek- afloopbericht) van de zaken gehaald.

De regionale verschillen zijn echter groot en vooral te verklaren door regionale verschillen in de verhouding medewerkers/caseload (w.o. de combinatie van lokale projecten en preventieve activiteiten en de reguliere afdoeningen), ziekte van medewerkers, en afspraken over de locatie van gesprekken in combinatie met de omvang van het werkgebied. Daarnaast gelden in algemene zin de volgende vertragende factoren voor de doorlooptijd: afzeggen van gesprekken door ouders en jongeren, administratieve lasten bij schadebemiddeling, betrokkenheid van derde partijen en fluctuaties in de verwijzingen naar Halt gedurende het jaar.

Kwaliteitsborging

Volgens de Halt-handleiding wordt de kwaliteit van de uitvoering van de vernieuwde Halt-afdoening op drie manieren geborgd: door intercollegiale toetsing, door het bespreken van evaluatieformulieren in het team en door professionalisering van medewerkers.

We stellen vast dat de intercollegiale toetsing wordt toegepast conform de handleiding bij de niet-geslaagde zaken. Bij de doorverwezen zaken wordt gemiddeld 25% in tegenstelling tot de norm van 100% getoetst. Bij de geslaagde zaken en niet-doorverwezen zaken wordt niet in alle regio's 10% van de zaken intercollegiaal getoetst. De verschillen tussen de regio's zijn groot. Landelijk is het gemiddelde 5%.

In alle regio's worden de evaluatieformulieren door ouders en jongeren ingevuld. De informatie uit de evaluatieformulieren wordt echter niet standaard benut in alle regio's. Meerdere teamleiders hebben daarbij behoefte aan een landelijke standaard voor de verwerking van de evaluatieformulieren. In alle regio's vinden intervisie- of casuïstiekbesprekingen plaats, conform de handleiding.

Knelpunten in de uitvoering van de vernieuwde Halt-afdoening

We concluderen dat er enkele knelpunten zijn bij de uitvoering van de vernieuwde Halt-afdoening waarvoor de handleiding geen oplossing biedt:

- Er is een spanningsveld tussen uniformiteit, maatwerk en professionele vrijheid. Volgens Halt-medewerkers zijn de zaken zo divers dat de Halt-afdoening volgens de handleiding niet altijd past of voldoet. Halt-medewerkers hebben en nemen de professionele vrijheid om zelfstandig aanpassingen te maken. Dit gebeurt doorgaans in overleg met de teamleider. De handleiding staat afwijkingen toe "op professionele gronden" zodat maatwerk kan worden geleverd.
- De handleiding wordt vooral gebruikt als naslagwerk. De handleiding is gericht op het uitvoeren van stappen maar niet resultaatgericht. In de handleiding worden de verschillende onderdelen binnen een gesprek beschreven. De handleiding is weinig specifiek over de mate waarin de volgorde van de onderdelen is voorgeschreven en over de vraag of de Halt-medewerkers de vrijheid hebben om hier van af te wijken door binnen een gesprek onderdelen om te wisselen of om onderdelen door te schuiven naar het volgend gesprek. De handleiding beschrijft het proces en niet welke onderdelen minimaal of in elk geval moeten worden uitgevoerd.

Daarnaast is er volgens geïnterviewde Halt-medewerkers een aantal logistieke knelpunten:

- In bijna alle regio's speelt het probleem dat er een grote caseload is en/of dat het aantal zaken dat binnenkomt fluctueert gedurende het jaar, waardoor de planning, bezetting en doorlooptijden van de betreffende regio met moeite worden gehaald.
- Het zoeken van de benadeelde om excuus aan te bieden is lastig en kan veel inspanningen van de Halt-medewerker vragen.
- Het zoeken van gegevens over schade is lastig en kan veel inspanningen van de Halt-medewerker vragen.

9.3 Discussie: verwachte effectiviteit

Uit het voorgaande blijkt dat de Halt-afdoening deels wel en deels niet conform de handleiding wordt uitgevoerd. De vraag is alleen of de uitvoeringspraktijk van de Halt-afdoening zodanig integer is dat de bedoelde effecten gerealiseerd kunnen worden. Voordat deze vraag beantwoord kan worden, moeten echter eerst twee andere vragen worden beantwoord:

1. In welke mate en op welke punten wordt afgeweken van de handleiding?
2. En voor zo ver sprake is van een afwijking, wat is daarvoor de reden?

Wat het eerste punt betreft is het belangrijk te stellen dat in de literatuur over interventieprogramma's verschillende opvattingen te vinden zijn betreffende de mate waarin afwijkingen van het protocol of de handleiding zijn toegestaan. Van Ooyen et al. (2011) stellen dat het niet realistisch is om (bijna) perfecte uitvoering conform het protocol te verwachten. Diverse

onderzoekers (onder andere Lipsey, 2009; Leeuw, 2010; Durlak en Dupre, 2008) wijzen erop dat enige ruimte aan de uitvoerderzijde juist gunstig zou kunnen zijn voor de implementatie. Een te sterke nadruk op protocollen en de naleving daarvan kan zelfs averechts werken (Nas et al., 2011; Van Ooyen-Houben, Nas en Mulder, 2011). Durlak en Dupre (2008) geven echter aan dat interventieprogramma's pas positieve effecten hebben als voor ten minste 60% wordt vastgehouden aan de handleiding.

Een interventieprogramma zoals de Halt-afdoening kent zogenaamde theoretische of bewezen werkzame elementen en procedurele vereisten die noodzakelijk zijn voor bijvoorbeeld een goede administratieve afhandeling van een zaak. De veronderstelling is dat afwijkingen ten aanzien van procedurele vereisten (zoals bijvoorbeeld de volgorde van onderdelen van de afdoening en de volgorde van onderdelen in een gesprek) van minder grote invloed zijn op de effectiviteit van de Halt-afdoening dan afwijkingen van de (veronderstelde of bewezen) werkzame elementen van de interventie. Mits er geen noodzakelijke volgordelijkheid wordt geschonden en/of door het verschuiven van een onderdeel geen informatie ontbreekt die nodig is voor een volgende stap.

Op basis van de theoretische handleiding kunnen de volgende elementen als veronderstelde werkzame elementen worden aangemerkt:

1. Juiste doelgroep
2. Betrokkenheid ouders
3. Aanpak op maat
4. Excuses maken/schade herstellen

Verwachting ten aanzien van effectiviteit vernieuwde Halt

Kijkend naar de verondersteld werkzame elementen (zoals hierna toegelicht) concluderen wij dat in het algemeen de uitvoeringspraktijk van de Halt-afdoening zodanig is dat een positief effect kan worden verwacht, met uitzondering van het maken van excuses/herstellen van schade. Optimaal is de uitvoeringspraktijk dus niet.

Vrijwel alle Halt-jongeren (99%) behoren tot de beoogde doelgroep. Van die jongeren behoort in totaal 82% tot de groep die voldoet aan alle inclusiecriteria van de OM aanwijzing. Juist van deze 'lichtere' groep en in het bijzonder de groep first-offenders, is uit eerder onderzoek bekend dat positief effect kan worden verwacht van de Halt-afdoening (Ferwerda, 2006). Bij 92% van de Halt-afdoeningen zijn de ouder(s) of voogd aanwezig bij (een van de) gesprekken, hetgeen een grote betrokkenheid van de ouders suggereert. De evaluatie laat zien dat maatwerk een belangrijk onderdeel geworden is van de uitvoeringspraktijk: Halt-medewerkers houden bij het opstellen van het afdoeningsvoorstel en de selectie van de leerstraf rekening met uiteenlopende kenmerken van de Halt-jongeren en het delict. Voor leeropdrachten kunnen medewerkers kiezen uit een groot aanbod van op maat gesneden opdrachten. Hiervoor wordt geen instrument gebruikt. Het aanbieden van excuus (mondeling of schriftelijk) – een kernelement van de vernieuwde Halt-afdoening – vindt in lang niet alle gevallen plaats (68%). Soms zijn daar begrijpelijke redenen voor aangevoerd zoals in het geval van delicten zonder benadeelde. In andere gevallen zijn de redenen onbekend. In slechts 7% van de Halt-afdoeningen is er sprake van schadevergoeding. Wederom kunnen hier begrijpelijke redenen voor zijn: als er geen schade is kan er geen schade worden vergoed (niet bekend is in welke gevallen er daadwerkelijk schade was). In andere gevallen zijn de redenen niet bekend.

Op grond van deze bevindingen concluderen wij dat verwacht mag worden dat de huidige uitvoeringspraktijk een positief effect sorteert, maar dat tevens verwacht mag worden dat de effectiviteit kan worden vergroot door aanbieden van excuus en het vergoeden van schade beter te borgen. Immers, dit werkzame bestanddeel blijkt, wanneer we kijken naar het totaal van de Halt-aftoeningen, immers relatief weinig te worden ingezet. Dit geldt met name voor schadevergoeding. Voorts verwachten we dat de effectiviteit kan worden vergroot door het percentage jongeren dat voldoet aan de inclusiecriteria te vergroten. Juist voor de 'lichtere' groep kan effect worden verwacht en met name de groep first-offenders.

Bij een eventuele effectmeting is het dan ook zinvol om onderscheid te maken tussen de groep jongeren die voldoet aan de inclusiecriteria en de groep die op basis van de discretionaire bevoegdheid van de officier van justitie naar Halt wordt verwezen, en tussen zaken waarin wel daadwerkelijk excuus is aangeboden en waarin dat niet plaatsvond.

Literatuurlijst

Aanwijzing Halt-afdoening (2009A023). Zie OM.nl.

Andrews, D.A., Zinger, I., Hoge, R.D., Bonta, J., Gendreau, P., & Cullen, F.T. (1990). Does correctional treatment work? A clinically relevant and psychologically informed meta-analysis. *Criminology*, 28, 369-404.

Besluit aanwijzing Halt-feiten (van 25 januari 1995, Stb.1995, 62, hierna diverse keren gewijzigd). Zie OM.nl.

Boom, A. ten., Ferwerda, H., van Leiden, I. (2007). Een pioniersstudie in justitieland: de evaluatie van Halt- in een experimentele setting. *Tijdschrift voor Criminologie*.

Brief van de minister van Justitie aan de TK d.d. 7 juli 2006 (TK 2005-2006, dossier 28 741, nr. 15).

Durlak, J.A., & DuPre, E.P. (2008) Implementation matters: A review of research on the influence of implementation on program outcomes and the factors affecting implementation. *American Journal of Community Psychology*, 41, 327-350.

Ferwerda, van Leiden, Arts & Hauber (2006). Halt: Het Alternatief? De effecten van Halt beschreven. *Onderzoek en Beleid* 244. Den Haag: Boom/WODC.

Handboek Halt deel 2 methodiekbeschrijving (maart 2010). Halt Nederland.

Halt Jaarbericht 2010. Halt Nederland.

Ooyen-Houben, M.M.J. van, Nas, J. & Mulder, J. (2011). What Works en What goes Wrong? Over evidence-based beleid in de dagelijkse praktijk. *Justitiële verkenningen*, 37(5), 64-79.

PI Research (2008). Halt Handboek Deel II: Theoretische handleiding.

Verkorte procesbeschrijving (1 december 2011). Halt Nederland.

Yperen, T.A. van en J.W. Veerman (2008, red.). 'Zicht op effectiviteit. Handboek voor praktijkgestuurd effectonderzoek onderzoek in de jeugdzorg'. Delft: Eburon.

Bijlagen

Bijlage 1 Leden begeleidingscommissie

Het onderzoek werd begeleid door een commissie bestaande uit:

dr. B. Vogelvang (voorzitter), Avans Hogeschool Expertisecentrum Veiligheid

drs. A. ten Boom, Wetenschappelijk Onderzoek- en Documentatiecentrum (WODC), Ministerie van Veiligheid en Justitie

H.J. Janssen MSc., Nederlands Studiecentrum Criminaliteit & Rechtshandhaving (NSCR)

I. Landa, Directie Justitieel Jeugdbeleid (DJJ), Ministerie van Veiligheid en Justitie

dr. A. Wolthuis, Verwey-Jonker Instituut

Bijlage 2 Halt regio's en vestigingen

De regio's die in de tabel gearceerd zijn, vallen –voor wat betreft het onderdeel Halt in uitvoering - buiten de huidige evaluatie.

Regio	Vestiging
Halt Flevoland - Gooi & Vechtstreek	Bussum Lelystad
Halt Gelderland	Arnhem
Halt Hollands Midden Haaglanden	Den Haag Leiden
Halt IJsselland	Zwolle
Halt Kennemerland	Heemstede
Halt Limburg Noord	Venlo
Halt Limburg Zuid	Geleen Maastricht Heerlen
Halt Noord-Holland Noord	Hoorn
Halt Noord-Nederland	Groningen
Halt Oost-Brabant	Eindhoven Den Bosch Helmond Oss
Halt Regio Amsterdam	Amsterdam Purmerend Zaandam
Halt Regio Utrecht	Utrecht
Halt Rotterdam-Rijnmond	Rotterdam Krimpen aan de IJssel
Halt Twente	Hengelo
Halt Zuid-Holland Zuid	Dordrecht
Halt Zuid-West Nederland	Breda Vlissingen

Bijlage 3 Observaties en gesprekken

Observaties			Totaal observaties	Interviews	
aantal start-gesprekken	aantal vervolg-gesprekken	aantal eind-gesprekken		aantal nabesprekingen	interview teamleider
32	25*	14*	70	41	14

* Een gesprek is een gecombineerd vervolg-/eindgesprek, behorende bij een verkorte afdoening

Bijlage 4 Scoreformulieren

B4.1 startgesprek

Uitleg Halt-afdoening en procedure	√	n.v.t.	Toelichting
<i>Delen doorgeschoven naar volgend gesprek</i>	0		
Geeft uitleg over de inhoud en het verloop van dit gesprek	0		
Geeft uitleg over de inhoud en het verloop van de afdoening	0		
Engageert: luistert en toont begrip	0		
Probeert oorzaak ongenoegen te achterhalen	0	0	
Positioneert: wijst betrokkenen op de keuze die zij zelf voor Halt hebben gemaakt en de consequenties daarvan	0		
Bespreken van het delict	√	n.v.t.	Toelichting
<i>Delen doorgeschoven naar volgend gesprek</i>	0		
<i>onderdelen</i>			
Bespreekt met de jongere oorzaken en gevolgen van het gedrag	0		
Bespreekt hoe het delict tot stand is gekomen	0		
Bespreekt hoe de jongere het gepleegde delict ziet	0		
Bespreekt of er sprake is van berouw	0		
Checkt hoe de ouder staat tegenover het delict en het gedrag van zijn/haar kind	0		
Probeert bij ouder met weinig verantwoordelijkheid, dit om te buigen	0	0	
<i>vaardigheden</i>			
Stelt vragen eerst aan de jongere (vraagt de ouder de jongere eerst zelf te laten vertellen) en stelt daarna de vragen aan de ouder	0	0	
Stelt verdiepvragen (over hoe tot het delict is gekomen, welke gevoelens en gedachten voorafgaand en tijdens het delict een rol spelen)	0		
Signaleren	√	n.v.t.	Toelichting
<i>Delen doorgeschoven naar volgend gesprek</i>	0		
Introduceert het instrument	0		
Neemt de vragen door met de jongere	0		
Neemt de vragen door met ouder	0		
Kiest ervoor jongere en ouder apart te spreken omdat ze niet vrijuit kunnen spreken	0	0	
Doorverwijzen (indien van toepassing - dit kan ook naar vervolgesprek worden doorgeschoven)	√	n.v.t.	Toelichting
<i>Delen doorgeschoven naar volgend gesprek</i>	0	0	
Bespreekt met jongere de uitkomst van het signaleringsinstrument	0	0	
Bespreekt met ouder de uitkomst van het signaleringsinstrument	0	0	
Toetst of er al hulpverlening is	0	0	
Bespreekt wenselijkheid tot het vragen van advies en hulp voor achterliggende problematiek	0	0	
Informeert ouder (als doorverwijzingsadvies accepteert) over verder te nemen stappen	0	0	
Vraagt schriftelijke toestemming voor het doorsturen van informatie aan ouder	0	0	

of aan jongere indien ouder dan 16 jaar	☐	☐	
Spreekt af dat een medewerker van de zorgverlenende instantie wordt uitgenodigd voor het eindgesprek (in kader van warme overdracht)	☐	☐	
Doornemen van toepassing zijnde onderdelen van de Halt-afdoening	√	n.v.t.	Toelichting
<i>Delen doorgeschoven naar volgend gesprek</i>	☐		
Legt de geselecteerde leeropdracht uit	☐	☐	
Spreekt met de jongere af wanneer en hoe hij de opdracht moet inleveren	☐	☐	
Legt de opdracht voor de excuusbrief uit	☐	☐	
of geeft opdracht voor verslag in geval dat er al excuus is aangeboden	☐	☐	
Licht toe dat het aanbieden van excuus geoefend wordt in het vervolgggesprek	☐	☐	
Bespreekt met de ouder diens rol bij het feitelijk excuus aanbieden	☐	☐	
Bij een schadezaak: legt schadeprocedure uit	☐	☐	
Bij een schadezaak: stimuleert de ouder de verantwoordelijkheid voor de schadebetaling/herstel zoveel mogelijk bij hun kind te laten	☐	☐	
Als de jongere moet gaan werken: geeft uitleg over de werkopdracht	☐	☐	
Akkoord op afdoeningsvoorstel	√	n.v.t.	Toelichting
<i>Delen doorgeschoven naar volgend gesprek</i>	☐		
Ouder ondertekent afdoeningsvoorstel	☐		
Jongere ondertekent afdoeningsvoorstel	☐		
Vooruitblik en uitnodiging vervolgggesprek	√	n.v.t.	Toelichting
<i>Delen doorgeschoven naar volgend gesprek</i>	☐		
Licht kort toe wat inhoud en werkwijze tijdens het vervolgggesprek is	☐		
Jongere krijgt schriftelijke uitnodiging mee	☐		
Gesprek in voorgeschreven volgorde	√	n.v.t.	Toelichting
Brengt gespreksonderwerpen (op hoofdlijnen: groene balken) in de voorgeschreven volgorde in	☐		
Jongere			
Motivatie	√	n.v.t.	Toelichting
Actieve non-verbale houding grootste deel tijd (bijv. te zien aan: kijken naar medewerker, knikken, rechtop zitten)	☐		
Antwoordt serieus op vragen	☐		
Doet mee aan gesprek	☐		
Ouder			
Motivatie	√	n.v.t.	Toelichting
Actieve non-verbale houding grootste deel tijd (bijv. te zien aan: kijken naar medewerker, knikken, rechtop zitten)	☐		
Antwoordt serieus op vragen	☐		
Doet mee aan gesprek	☐		
Bijzonderheden	√	n.v.t.	Toelichting
Bijzonderheden	☐		
Algemeen			
Reguliere / verkorte Halt-afdoening			
Delictsoort:			
Individueel/groepszaak			
Zaaknummer:			
Regio:			
Naam observator:			
Datum observatie:			
Aanwezig bij gesprek: O jongere O ouder O overig, nr....			

B4.2 Vervolggesprek

Optioneel (indien in startgesprek niet alles aan de orde is geweest) jongere + ouder	√	n.v.t.	Toelichting
Doorgeschoven naar volgend gesprek	☐	☐	
Rondt activiteiten die in startgesprek niet aan de orde zijn geweest af	☐	☐	
Laat afdoeningsvoorstel tekenen	☐	☐	
Doorverwijzen (indien van toepassing)	√	n.v.t.	Toelichting
Delen doorgeschoven naar volgend gesprek	☐	☐	
Bespreekt met jongere de uitkomst van het signaleringsinstrument	☐	☐	
Bespreekt met ouder de uitkomst van het signaleringsinstrument	☐	☐	
Toetst of er al hulpverlening is	☐	☐	
Bespreekt wenselijkheid tot het vragen van advies en hulp voor achterliggende problematiek	☐	☐	
Informeert ouder (als doorverwijsadvies accepteert) over verder te nemen stappen	☐	☐	
Vraagt schriftelijke toestemming voor het doorsturen van informatie aan ouder	☐	☐	
of aan jongere indien ouder dan 16 jaar	☐	☐	
Spreekt af dat een medewerker van de zorg verlenende instantie wordt uitgenodigd voor het eindgesprek (in kader van warme overdracht)	☐	☐	
Feedback leeropdracht (ouder niet aanwezig)	√	n.v.t.	Toelichting
Delen doorgeschoven naar volgend gesprek	☐	☐	
Geeft jongere feedback op de leeropdracht	☐		
Indien leeropdracht onvoldoende is: geeft officiële waarschuwing	☐	☐	
Indien leeropdracht onvoldoende is: geeft jongere opdracht om de verbeterpunten te verwerken	☐	☐	
Indien leeropdracht onvoldoende is: maakt afspraken wanneer bijgestelde opdracht moet worden ingeleverd	☐	☐	
Feedback excuusbrief of verslag excuus (ouder niet aanwezig)	√	n.v.t.	Toelichting
Delen doorgeschoven naar volgend gesprek	☐	☐	
Geeft jongere feedback op de excuusbrief of verslag excuus	☐		
Indien excuusbrief/verslag excuus onvoldoende is: geeft officiële waarschuwing	☐	☐	
Indien excuusbrief/verslag excuus onvoldoende is: geeft jongere opdracht om de verbeterpunten te verwerken	☐	☐	
Indien excuusbrief/verslag excuus onvoldoende is: maakt afspraken wanneer bijgestelde brief/verslag moet worden ingeleverd	☐	☐	

Oefenen excuus aanbieden	√	n.v.t.	Toelichting
<i>Delen doorgeschoven naar volgend gesprek</i>	○		
Demonstreert de vaardigheid excuus aanbieden door rol van jongere in te nemen en jongere rol van benadeelde te laten spelen	○		
Bespreekt het voordoen na	○		
Vraagt de jongere wat hij/zij gezien heeft en welke stappen gezet zijn	○		
Schrijft op wat de jongere achtereenvolgens kan doen en zeggen (spiekbriefje)	○		
Speelt rol van benadeelde en laat de jongere oefenen met aanbieden excuus	○		
Bespreekt oefening na	○		
Heeft aandacht voor wat jongere zegt en verwoordt dit	○		
Heeft aandacht voor houding jongere en verwoordt dit	○		
Geeft constructieve feedback (wat ging er goed, een of twee tips om te verbeteren)	○		
Jongere oefent in vervolgoefeningen met tips	○		
In vervolgoefeningen wordt geanticipeerd op mogelijk reacties benadeelde	○		
Bespreekt met jongere hoe de benadeelde zou kunnen reageren en wat hij zou kunnen doen	○		
Geeft feedback op de vervolgoefeningen	○		
Vat samen wat de jongere geleerd heeft	○		
Geeft aandachtspunten voor het aanbieden van excuus	○		
Bespreekt met jongere hoe hij denkt excuus te gaan aanbieden	○		
Maakt concrete afspraken over aanbieden van het excuus	○		
Maken nadere afspraken	√	n.v.t.	Toelichting
<i>Doorgeschoven naar volgend gesprek</i>	○		
Maakt afspraken over eventuele vervolge opdrachten, excuus aanbieden, schadebetaling, en eindgesprek	○		
Gesprek in voorgeschreven volgorde	√	n.v.t.	Toelichting
Brengt gespreksonderwerpen (op hoofdlijnen: groene balken) in de voorgeschreven volgorde in	○		
Jongere			
Motivatie	√	n.v.t.	Toelichting
Actieve non-verbale houding grootste deel tijd (bijv. te zien aan: kijken naar medewerker, knikken, rechtop zitten)	○		
Antwoordt serieus op vragen	○		
Doet mee aan gesprek	○		
Doet mee aan rollenspel	○		
Ouder			
Motivatie	√	n.v.t.	Toelichting
Actieve non-verbale houding grootste deel tijd (bijv. te zien aan: kijken naar medewerker, knikken, rechtop zitten)	○		
Antwoordt serieus op vragen	○		
Doet mee aan gesprek	○		

Bijzonderheden	√	n.v.t.	Toelichting
----------------	---	--------	-------------

Algemeen			
----------	--	--	--

Reguliere / verkorte Halt-afdoening
Delictsoort:
Individueel/groepszaak
Zaaknummer:

Regio:
Naam observator:
Datum observatie:
Aanwezig bij gesprek: O jongere O ouder O overig, nl....

B4.3 Eindgesprek

Evaluatie	√	n.v.t.	Toelichting
Bespreekt met jongere het ingevulde evaluatieformulier	☐	☐	
Vraagt jongere aan te geven wat hij heeft geleerd van verschillende onderdelen	☐	☐	
Indien ouders aanwezig zijn vraagt mening ouders (na reactie jongere)	☐	☐	
Reflecteert op gedrag van jongere: positief bekrachtigen	☐	☐	
Reflecteert op gedrag van jongere: expliciet aandacht negatieve punten	☐	☐	
Reflecteert op gedrag van jongere: tips ter voorkoming recidive	☐	☐	
Stelt zich open voor verbeter suggesties en eventuele klachten	☐	☐	
Indien formele klachten attendeert hij jongeren en ouder op formele klachtenregeling van Halt	☐	☐	
Bespreekt het resultaat van de afdoening	☐	☐	
Licht het vervolg/de gevolgen toe van dit resultaat	☐	☐	
Indien gewenst: kennismaking met hulpverlener van instelling waarnaar is doorverwezen (ikv warme overdracht)	☐	☐	

Gesprek in voorgeschreven volgorde	√	n.v.t.	Toelichting
------------------------------------	---	--------	-------------

Brengt gespreksonderwerpen (op hoofdlijnen: groene balken) in de voorgeschreven volgorde in

Jongere

Motivatie	√	n.v.t.	Toelichting
-----------	---	--------	-------------

Actieve non-verbale houding grootste deel tijd (bijv. te zien aan: kijken naar medewerker, knikken, rechtop zitten)

Antwoordt serieus op vragen

Doet mee aan gesprek

Ouder

Motivatie	√	n.v.t.	Toelichting
-----------	---	--------	-------------

Actieve non-verbale houding grootste deel tijd (bijv. te zien aan: kijken naar medewerker, knikken, rechtop zitten)

Antwoordt serieus op vragen

Doet mee aan gesprek

Bijzonderheden	√	n.v.t.	Toelichting
Bijzonderheden			O

Algemeen

Reguliere / verkorte Halt-afdoening
 Delictsoort:
 Individueel/groepszaak
 Zaaknummer:

Regio:
 Naam observator:
 Datum observatie:
 Aanwezigen bij gesprek: O jongere O ouder O overig, nl....

Bijlage 5 Betrouwbaarheid scoreformulier

Om de interraterbetrouwbaarheid van het scoreformulier voor de observaties te toetsen zijn in een regio vijf gesprekken opgenomen (twee startgesprekken, twee voortgangsgesprekken en een eindgesprek). De vijf observatoren hebben onafhankelijk van elkaar de vijf gesprekken gescoord. Per item is de mate van overeenstemming berekend. Er is alleen overeenstemming berekend over items die ook in het gesprek aan bod kwamen. Zo is geen overeenstemming berekend over de items met betrekking tot het oefenen van excuus omdat dit in geen van de gesprekken onderdeel was van de afdoening. Ook de non-verbale houding van ouders en jongeren is niet gescoord omdat bij de opstellen van de camera bewust is gekozen voor het niet in beeld brengen van de jongere en ouder en de camera in te stellen op de Halt-medewerker. De gemiddelde mate van overeenstemming over de vijf gesprekken is 96%.

Voor items waar de overeenstemming minder dan 80% heeft afstemming plaatsgevonden over de wijze van scoring. Dit was bij twee items het geval. Bij deze twee items zat het verschil vooral tussen het scoren van niet van toepassing of het komt niet voor.

Tabel B5.1 Mate overeenstemming tussen de vijf beoordelaars voor de startgesprekken (n=2)

	% overeenstemming
Uitleg Halt-afdoening en procedure	
<i>Delen doorgeschoven naar volgend gesprek</i>	
Geeft uitleg over de inhoud en het verloop van dit gesprek	100
Geeft uitleg over de inhoud en het verloop van de afdoening	100
Engageert: luistert en toont begrip	100
Probeert oorzaak ongenoegen te achterhalen	60
Positioneert: wijst betrokkenen op de keuze die zij zelf voor Halt hebben gemaakt en de consequenties daarvan	90
Bespreken van het delict	
<i>Delen doorgeschoven naar volgend gesprek</i>	
<i>Onderdelen</i>	
Bespreekt met de jongere oorzaken en gevolgen van het gedrag	90
Bespreekt hoe het delict tot stand is gekomen	100
Bespreekt hoe de jongere het gepleegde delict ziet	100
Bespreekt of er sprake is van berouw	80
Checkt hoe de ouder staat tegenover het delict en het gedrag van zijn/haar kind	100
Probeert bij ouder met weinig verantwoordelijkheid, dit om te buigen	90

Vaardigheden

Stelt vragen eerst aan de jongere (vraagt de ouder de jongere eerst zelf te laten vertellen) en stelt daarna de vragen aan de ouder	100
Stelt verdiepvragen (over hoe tot het delict is gekomen, welke gevoelens en gedachten voorafgaand en tijdens het delict een rol spelen)	90
Signaleren	
<i>Delen doorgeschoven naar volgend gesprek</i>	
Introduceert het instrument	90
Neemt de vragen door met de jongere	100
Neemt de vragen door met ouder	100
Kiest ervoor jongere en ouder apart te spreken omdat ze niet vrijuit kunnen spreken	100
Doorverwijzen (indien van toepassing - dit kan ook naar vervolggelk worden doorgeschoven)	
<i>Delen doorgeschoven naar volgend gesprek</i>	70
Bespreekt met jongere de uitkomst van het signaleringsinstrument	90
Bespreekt met ouder de uitkomst van het signaleringsinstrument	90
Toetst of er al hulpverlening is	90
Bespreekt wenselijkheid tot het vragen van advies en hulp voor achterliggende problematiek	60
Informeert ouder (als doorverwijsadvies accepteert) over verder te nemen stappen	100
Vraagt schriftelijke toestemming voor het doorsturen van informatie aan ouder	100
of aan jongere indien ouder dan 16 jaar	100
Spreekt af dat een medewerker van de zorg verlenende instantie wordt uitgenodigd voor het eindgesprek (in kader van warme overdracht)	100
Doornemen van toepassing zijnde onderdelen van de Halt-afdoening	
<i>Delen doorgeschoven naar volgend gesprek</i>	70
Legt de geselecteerde leeropdracht uit	100
Spreekt met de jongere af wanneer en hoe hij de opdracht moet inleveren	100
Legt de opdracht voor de excuusbrief uit	90
of geeft opdracht voor verslag in geval dat er al excuus is aangeboden	90
Licht toe dat het aanbieden van excuus geoefend wordt in het vervolggelk	80
Bespreekt met de ouder diens rol bij het feitelijk excuus aanbieden	100
Bij een schadezaak: legt schadeprocedure uit	90
Bij een schadezaak: stimuleert de ouder de verantwoordelijkheid voor de schadebetaling/herstel zoveel mogelijk bij hun kind te laten	100
Als de jongere moet gaan werken: geeft uitleg over de werkopdracht	100

Akkoord op afdoeningsvoorstel	
<i>Delen doorgeschoven naar volgend gesprek</i>	100
Ouder ondertekent afdoeningsvoorstel	100
Jongere ondertekent afdoeningsvoorstel	100
Vooruitblik en uitnodiging vervolgggesprek	
<i>Delen doorgeschoven naar volgend gesprek</i>	100
Licht kort toe wat inhoud en werkwijze tijdens het vervolgggesprek is	90
Jongere krijgt schriftelijke uitnodiging mee	80
Gesprek in voorgeschreven volgorde	
Brengt gespreksonderwerpen (op hoofdlijnen: groene balken) in de voorgeschreven volgorde in	100
 <i>Jongere</i>	
Motivatie	
Actieve non-verbale houding grootste deel tijd (bijv. te zien aan: kijken naar medewerker, knikken, rechtop zitten)	n.v.t.
Antwoordt serieus op vragen	100
Doet mee aan gesprek	100
 <i>Ouder</i>	
Motivatie	
Actieve non-verbale houding grootste deel tijd (bijv. te zien aan: kijken naar medewerker, knikken, rechtop zitten)	n.v.t.
Antwoordt serieus op vragen	100
Doet mee aan gesprek	100
Totaal	93

Tabel B5.1 Mate van overeenstemming tussen de vijf beoordelaars voor de voortgangsgesprekken (n=2)

% overeenstemming	
Optioneel (indien in startgesprek niet alles aan de orde is geweest) jongere + ouder	
<i>Doorgeschoven naar volgend gesprek</i>	100
Rondt activiteiten die in startgesprek niet aan de orde zijn geweest af	80
Laat afdoeningsvoorstel tekenen	100

Doorverwijzen (indien van toepassing)	
<i>Delen doorgeschoven naar volgend gesprek</i>	100
Bespreekt met jongere de uitkomst van het signaleringsinstrument	80
Bespreekt met ouder de uitkomst van het signaleringsinstrument	90
Toetst of er al hulpverlening is	100
Bespreekt wenselijkheid tot het vragen van advies en hulp voor achterliggende problematiek	100
Informeert ouder (als doorverwijsadvies accepteert) over verder te nemen stappen	100
Vraagt schriftelijke toestemming voor het doorsturen van informatie aan ouder of aan jongere indien ouder dan 16 jaar	100
Spreekt af dat een medewerker van de zorg verlenende instantie wordt uitgenodigd voor het eindgesprek (in kader van warme overdracht)	100
Feedback leeropdracht (ouder niet aanwezig)	
<i>Delen doorgeschoven naar volgend gesprek</i>	100
Geeft jongere feedback op de leeropdracht	90
Indien leeropdracht onvoldoende is: geeft officiële waarschuwing	90
Indien leeropdracht onvoldoende is: geeft jongere opdracht om de verbeterpunten te verwerken	80
Indien leeropdracht onvoldoende is: maakt afspraken wanneer bijgestelde opdracht moet worden ingeleverd	90
Feedback e1cuusbrief of verslag e1cuus (ouder niet aanwezig)	
<i>Delen doorgeschoven naar volgend gesprek</i>	90
Geeft jongere feedback op de e1cuusbrief of verslag e1cuus	80
Indien excuusbrief/verslag excuus onvoldoende is: geeft officiële waarschuwing	100
Indien excuusbrief/verslag excuus onvoldoende is: geeft jongere opdracht om de verbeterpunten te verwerken	100
Indien excuusbrief/verslag excuus onvoldoende is: maakt afspraken wanneer bijgestelde brief/verslag moet worden ingeleverd	100
Oefenen e1cuus aanbieden	
<i>Delen doorgeschoven naar volgend gesprek</i>	80
Demonstreert de vaardigheid excuus aanbieden door rol van jongere in te nemen en jongere rol van benadeelde te laten spelen	
Bespreekt het voordoen na	
Vraagt de jongere wat hij/zij gezien heeft en welke stappen gezet zijn	
Schrijft op wat de jongere achtereenvolgens kan doen en zeggen (spiekbriefje)	
Speelt rol van benadeelde en laat de jongere oefenen met aanbieden e1cuus	
Bespreekt oefening na	
Heeft aandacht voor wat jongere zegt en verwoordt dit	
Heeft aandacht voor houding jongere en verwoordt dit	
Geeft constructieve feedback (wat ging er goed, een of twee tips om te verbeteren)	
Jongere oefent in vervolgoefeningen met tips	
In vervolgoefeningen wordt geanticipeerd op mogelijk reacties benadeelde	

Bespreekt met jongere hoe de benadeelde zou kunnen reageren en wat hij zou kunnen doen	
Geeft feedback op de vervolgoefeningen	
Vat samen wat de jongere geleerd heeft	
Geeft aandachtspunten voor het aanbieden van e1cuus	
Bespreekt met jongere hoe hij denkt e1cuus te gaan aanbieden	
Maakt concrete afspraken over aanbieden van het e1cuus	
Maken nadere afspraken	
<i>Doorgeschoven naar volgend gesprek</i>	
Maakt afspraken over eventuele vervolge opdrachten, e1cuus aanbieden, schadebetaling, en eindgesprek	100
Gesprek in voorgeschreven volgorde	
Brengt gespreksonderwerpen (op hoofdlijnen: groene balken) in de voorgeschreven volgorde in	90
Jongere	
Motivatie	
Actieve non-verbale houding grootste deel tijd (bijv. te zien aan: kijken naar medewerker, knikken, rechtop zitten)	80
Antwoordt serieus op vragen	100
Doet mee aan gesprek	100
Doet mee aan rollenspel	100
Ouder	
Motivatie	
Actieve non-verbale houding grootste deel tijd (bijv. te zien aan: kijken naar medewerker, knikken, rechtop zitten)	100
Antwoordt serieus op vragen	100
Doet mee aan gesprek	100
Totaal	94

Tabel B5.2 Mate van overeenstemming tussen de vijf beoordelaars over eindgesprek (n=1)

	% overeenstemming
Evaluatie	
Bespreekt met jongere het ingevulde evaluatieformulier	100
Vraagt jongere aan te geven wat hij heeft geleerd van verschillende onderdelen	100
Indien ouders aanwezig zijn vraagt mening ouders (na reactie jongere)	100
Reflecteert op gedrag van jongere: positief bekrachtigen	100
Reflecteert op gedrag van jongere: e1plicit aandacht negatieve punten	100
Reflecteert op gedrag van jongere: tips ter voorkoming recidive	100
Stelt zich open voor verbeteringsuggesties en eventuele klachten	100
Indien formele klachten attendeert hij jongeren en ouder op formele klachtenregeling van Halt	100
Bespreekt het resultaat van de afdoening	100
Licht het vervolg/de gevolgen toe van dit resultaat	100
Indien gewenst: kennismaking met hulpverlener van instelling waarnaar is doorverwezen (ikv warme overdracht)	100

Gesprek in voorgeschreven volgorde	
Brengt gespreksonderwerpen (op hoofdlijnen: groene balken) in de voorgeschreven volgorde in	100
Jongere	
Motivatie	
Actieve non-verbale houding grootste deel tijd (bijv. te zien aan: kijken naar medewerker, knikken, rechtop zitten)	n.v.t.
Antwoordt serieus op vragen	100
Doet mee aan gesprek	100
Ouder	
Motivatie	
Actieve non-verbale houding grootste deel tijd (bijv. te zien aan: kijken naar medewerker, knikken, rechtop zitten)	n.v.t.
Antwoordt serieus op vragen	100
Doet mee aan gesprek	100
totaal	100

Bijlage 6 Strafmaat Halt-afdoeningen

		Uren	Verzwarende omstandigheden	Uren
Leeftijd	12-13 jaar	+0		
	14-15 jaar	+2	Recidive binnen 2 jaar	+8
	16-17 jaar	+4	Recidive na 2 jaar	+4
Vermogen				
	310. (Winkel)diefstal	+4		
	311. (Winkel)diefstal in vereniging	+5		
			Meerdere diefstallen in ten hoogste 2 winkels	+4
	321. Verduistering	+4		
	326. Oplichting	+5		
	416. Opzetheling	+4		
	417. Schuldheling	+3		
Vandalisme				
	141. Openlijk geweld	+6		
	350. Vernieling	+4		
	424. Straatschenderij	+2		
	461. Verboden toegang	+2		
	Gemeentelijke verordeningen voor zover betrekking hebbend op brandstichting, baldadigheid, overlast	+2		
	142. Misbruik maken van alarmnummers	+4		
			Risico voor de omgeving	+2
Alcohol				
	453. Openbare dronkenschap	+4		
	Drugs- en alcoholgerelateerde feiten in gemeentelijke verordeningen	+4		
Wpv				
	72. Verstoren	+2		
	73. Niet opvolgen	+2		
LpW				
	2, lid 3 en 4c schoolverzuim: tot een dagdeel verzuim	+2		
	Meerdere keren te laat komen	+2		
Vuurwerk				
	1.2.2 Illegaal/ondeugdelijk vuurwerk voorhanden	+4		
	1.2.4 >10 kg voorhanden tijdens of buiten de verkooperiode	+4		
	2.3.6 Afsteken buiten de toegestane periode en			
	1.2.4 < 10 kg. vuurwerk voorhanden buiten de verkooperiode		+2	
			Recidive bij vuurwer kzaken binnen 2 jaar	+4
			Recidive bij vuurwer kzaken na 2 jaar	+2

Bij het totale aantal uren dat op grond van bovenstaande tabel is berekend, worden – indien van toepassing – nog uren opgeteld voor de waarde van het gestolene of de hoogte van het schadebedrag.

Waarde gestolene		Hoogte schadebedrag	
0-10 euro	+0	0-50 euro	+0
11-25 euro	+2	51-150 euro	+2
26-75 euro	+3	151-500 euro	+3
76-150 euro	+4	501-900 euro	+4

Uitgangspunten

- De strafmaat bedraagt ten hoogste 20 uur en is als volgt opgebouwd:
 - startgesprek: 1 uur;
 - opstellen excuusbrief: 1 uur;
 - leeropdracht: 1-3 uur;
 - vervolgesprek: 1 uur;
 - excuus aanbieden: 1 uur;
 - eindgesprek: 1 uur;
 - werkopdracht: de uren die resteren.
- De inhoud van het landelijk overdrachtsformulier (LOF) is bepalend voor de strafmaat; het LOF bepaalt het delict.
- Schadebemiddeling vindt plaats in geval van schade; schadevergoeding is een voorwaarde voor sepot bij 14 jaar en ouder.
- Halt kan eventueel een leerproject inzetten als hiertoe aanleiding bestaat.

Bron: http://www.om.nl/organisatie/beleidsregels/overzicht/jeugd/@152576/aanwijzing_1/

Bijlage 7 Tabellen per regio

Tabel B7.1 Halt-afdoeningen per regio (eerste helft 2012; N=6.146)

Regio	Aantal Halt-afdoeningen	%
Halt Oost-Brabant	672	11%
Halt Hollands Midden Haaglanden	659	11%
Halt Zuid-West Nederland	654	11%
Halt Rotterdam-Rijnmond	608	10%
Halt Gelderland	582	9%
Halt Regio Utrecht	475	8%
Halt Noord-Nederland	467	8%
Halt Regio Amsterdam	411	7%
Halt Zuid-Holland Zuid	269	4%
Halt Kennemerland	249	4%
Halt Limburg Noord	231	4%
Halt Twente	221	4%
Halt Noord-Holland Noord	214	3%
Halt Flevoland - Gooi & Vechtstreek	180	3%
Halt Limburg Zuid	154	3%
Halt IJsselland	100	2%
Totaal	6.146	100%

Tabel B7.2 Halt-waardigheid delict

Regio	Flevoland - Gooi & Vecht streek	Gelder- land	Hollands Midden Haaglanden	IJsselland	Kenne- merland	Limburg Noord	Limburg Zuid	Noord- Holland Noord	Noord- Nederland	Oost- Brabant	Regio Amsterdam	Regio Utrecht	Rotterdam- Rijnmond	Twente	Zuid- Holland Zuid	Zuid- West Nederland	Totaal
Voldaan	147	566	580	72	218	218	149	176	450	525	374	391	584	214	249	490	5403
%	82%	97%	88%	72%	88%	94%	97%	82%	96%	78%	91%	82%	96%	97%	93%	75%	88%
Niet voldaan	33	16	79	28	31	13	5	38	17	147	37	84	24	7	20	164	743
%	18%	3%	12%	28%	12%	6%	3%	18%	4%	22%	9%	18%	4%	3%	7%	25%	12%
Totaal	180	582	659	100	249	231	154	214	467	672	411	475	608	221	269	654	6146

Tabel B7.3.Halt-waardigheid bekende verdachte

Regio	Flevoland - Gooi & Vechtstreek	Gelder- land	Hollands Midden Haaglanden	IJsselland	Kenne- merland	Limburg Noord	Limburg Zuid	Noord- Holland Noord	Noord- Nederland	Oost- Brabant	Regio Amsterdam	Regio Utrecht	Rotterdam- Rijnmond	Twente	Zuid- Holland Zuid	Zuid- West Nederland	Totaal
Voldaan	178	580	654	100	246	230	154	214	465	662	408	474	607	221	263	631	6087
%	99%	100%	99%	100%	99%	100%	100%	100%	100%	99%	99%	100%	100%	100%	98%	97%	99%
Niet voldaan	2	2	5	0	3	1	0	0	2	10	3	1	1	0	6	23	59
%	1%	0%	1%	0%	1%	0%	0%	0%	0%	2%	1%	0%	0%	0%	2%	4%	1%
Totaal	180	582	659	100	249	231	154	214	467	672	411	475	608	221	269	654	6146

Tabel B7.4 Halt-waardigheid leeftijd

Regio	Flevoland - Gooi & Vechtstreek	Gelder- land	Hollands Midden Haaglanden	IJsselland	Kenne- merland	Limburg Noord	Limburg Zuid	Noord- Holland Noord	Noord- Nederland	Oost- Brabant	Regio Amsterdam	Regio Utrecht	Rotterdam- Rijnmond	Twente	Zuid- Holland Zuid	Zuid-West Nederland	Totaal
Voldaan	178	572	657	98	249	230	152	214	461	658	409	466	601	219	263	644	6071
%	99%	98%	100%	98%	100%	100%	99%	100%	99%	98%	100%	98%	99%	99%	98%	99%	99%
Niet voldaan	2	10	2	2	0	1	2	0	6	14	2	9	7	2	6	10	75
%	1%	2%	0%	2%	0%	0%	1%	0%	1%	2%	1%	2%	1%	1%	2%	2%	1%
Totaal	180	582	659	100	249	231	154	214	467	672	411	475	608	221	269	654	6146

Tabel B7.5 Halt-waardigheid geen eerdere veroordelingen strafbaar feit voor deelname

Regio	Flevoland - Gooi & Vecht streek	Gelder- land	Hollands Midden Haaglanden	IJsselland	Kenne- merland	Limburg Noord	Limburg Zuid	Noord- Holland Noord	Noord- Nederland	Oost- Brabant	Regio Amsterdam	Regio Utrecht	Rotterdam- Rijnmond	Twente	Zuid- Holland Zuid	Zuid- West Nederland	Totaal
Voldaan	114	366	466	62	217	207	99	192	371	638	335	19	507	211	240	556	4600
%	99%	98%	98%	97%	98%	100%	98%	99%	97%	99%	98%	100%	97%	100%	98%	98%	98%
Niet voldaan	1	8	12	2	4	0	2	2	12	10	6	0	15	1	6	10	91
%	1%	2%	3%	3%	2%	0%	2%	1%	3%	2%	2%	0%	3%	1%	2%	2%	2%
Totaal	115	374	478	64	221	207	101	194	383	648	341	19	522	212	246	566	4691

Tabel B7.6 Halt-waardigheid beperkte eerdere deelname aan Halt

Regio	Flevoland - Gooi & Vecht streek	Gelder- land	Hollands Midden Haaglanden	IJsselland	Kenne- merland	Limburg Noord	Limburg Zuid	Noord- Holland Noord	Noord- Nederland	Oost- Brabant	Regio Amsterdam	Regio Utrecht	Rotterdam- Rijnmond	Twente	Zuid- Holland Zuid	Zuid- West Nederland	Totaal
Voldaan	176	563	631	94	238	226	152	208	454	638	401	445	586	213	256	625	5906
%	98%	97%	96%	94%	96%	98%	99%	98%	97%	95%	98%	94%	97%	97%	95%	96%	96%
Niet voldaan	4	19	28	6	11	5	2	6	13	34	10	30	22	8	13	29	240
%	2%	3%	4%	6%	4%	2%	1%	3%	3%	5%	2%	6%	4%	4%	5%	4%	4%
Totaal	180	582	659	100	249	231	154	214	467	672	411	475	608	221	269	654	6146

Tabel B7.7 Mate van Halt-waardigheid: alle criteria, inclusief JDS gegevens voor de 4.691 afdoeningen waarvoor deze informatie beschikbaar is

Regio	Flevoland - Gooi & Vechtstreek	Gelder- land	Hollands Midden Haaglanden	IJsselland	Kenne- merland	Limburg Noord	Limburg Zuid	Noord- Holland Noord	Noord- Nederland	Oost- Brabant	Regio Amsterdam	Regio Utrecht	Rotterdam -Rijnmond	Twente	Zuid- Holland Zuid	Zuid- West Nederland	Totaal
Voldaan	141	528	540	67	206	211	144	170	419	473	356	356	543	204	225	439	5022
%	78%	91%	82%	67%	83%	91%	94%	79%	90%	70%	87%	75%	89%	92%	84%	67%	82%
Niet voldaan	39	54	119	33	43	20	10	44	48	199	55	119	65	17	44	215	1124
%	22%	9%	18%	33%	17%	9%	6%	21%	10%	30%	13%	25%	11%	8%	16%	33%	18%
Totaal	180	582	659	100	249	231	154	214	467	672	411	475	608	221	269	654	6146

Tabel B7.8 Aantal Halt-afdoeningen

Regio	Flevoland - Gooi & Vechtstreek	Gelderland	Hollands Midden Haaglanden	IJsselland	Kennemerland	Limburg Noord	Limburg Zuid	Noord-Holland Noord	Noord-Nederland	Oost-Brabant	Regio Amsterdam	Regio Utrecht	Rotterdam-Rijnmond	Twente	Zuid-Holland Zuid	Zuid-West Nederland	Totaal
Geslaagd	170	554	639	100	238	225	143	203	451	619	384	435	532	217	233	625	5768
%	89%	90%	94%	94%	93%	95%	93%	88%	96%	91%	93%	90%	82%	97%	83%	95%	91%
Niet geslaagd (akkoord)	2	10	6	0	3	2	2	1	5	11	4	15	28	2	3	9	103
%	1%	2%	1%	0%	1%	1%	1%	0%	1%	2%	1%	3%	4%	1%	1%	1%	2%
Niet geslaagd (niet akkoord)	8	18	14	0	8	4	9	10	11	42	23	25	48	2	33	20	275
%	4%	3%	2%	0%	3%	2%	6%	4%	2%	6%	6%	5%	7%	1%	12%	3%	4%
Niet in behandeling	11	31	22	7	6	6	0	17	1	11	3	9	45	2	13	7	191
%	6%	5%	3%	7%	2%	3%	0%	7%	0%	2%	1%	2%	7%	1%	5%	1%	3%
Totaal	191	613	681	107	255	237	154	231	468	683	414	484	653	223	282	661	6337

Tabel B7.9 Reden in behandeling Halt-afdoeningen

Regio	Flevoland - Gooi & Vechtstreek	Gelderland	Hollands Midden Haaglanden	IJsselland	Kennemerland	Limburg Noord	Limburg Zuid	Noord-Holland Noord	Noord-Nederland	Oost-Brabant	Regio Amsterdam	Regio Utrecht	Rotterdam-Rijnmond	Twente	Zuid-Holland Zuid	Zuid-West Nederland	Totaal
Halt-waardig	142	536	550	68	207	211	146	171	430	479	362	356	556	205	228	442	5089
%	79%	92%	84%	68%	83%	91%	95%	80%	92%	71%	88%	75%	91%	93%	85%	68%	83%
Na overleg OvJ	38	46	109	32	42	20	8	43	37	193	49	119	52	16	41	212	1057
%	21%	8%	17%	32%	17%	9%	5%	20%	8%	29%	12%	25%	9%	7%	15%	32%	17%
Totaal	180	582	659	100	249	231	154	214	467	672	411	475	608	221	269	654	6146

Tabel B7.10 Telefonische voorbespreking gerealiseerd

Regio	Flevoland - Gooi & Vechtstreek	Gelder- land	Hollands Midden Haaglanden	IJssel- land	Kenne- merland	Limburg Noord	Limburg Zuid	Noord- Holland Noord	Noord- Nederland	Oost- Brabant	Regio Amsterdam	Regio Utrecht	Rotterdam- Rijnmond	Twente	Zuid- Holland Zuid	Zuid-West Nederland	Totaal
Nee	2	3	10	39	16	9	33	1	0	5	72	126	80	0	25	8	429
%	1%	1%	2%	39%	6%	4%	21%	1%	0%	1%	18%	27%	13%	0%	9%	1%	7%
Ja	178	579	649	61	233	222	121	213	467	667	339	349	528	221	244	646	5717
%	99%	100%	99%	61%	94%	96%	79%	100%	100%	99%	83%	74%	87%	100%	91%	99%	93%
Totaal	180	582	659	100	249	231	154	214	467	672	411	475	608	221	269	654	6146

Tabel B7.11 Startgesprek gerealiseerd

Regio	Flevoland - Gooi & Vechtstreek	Gelder- land	Hollands Midden Haaglanden	IJssel- land	Kenne- merland	Limburg Noord	Limburg Zuid	Noord- Holland Noord	Noord- Nederland	Oost- Brabant	Regio Amsterdam	Regio Utrecht	Rotterdam- Rijnmond	Twente	Zuid- Holland Zuid	Zuid-West Nederland	Totaal
Nee	6	9	7	17	2	4	7	5	8	12	7	16	27	2	26	11	166
%	3%	2%	1%	17%	1%	2%	5%	2%	2%	2%	2%	3%	4%	1%	10%	2%	3%
Ja	174	573	652	83	247	227	147	209	459	660	404	459	581	219	243	643	5980
%	97%	99%	99%	83%	99%	98%	96%	98%	98%	98%	98%	97%	96%	99%	90%	98%	97%
Totaal	180	582	659	100	249	231	154	214	467	672	411	475	608	221	269	654	6146

Tabel B7.12 Leeropdrachten uitgevoerd

Regio	Flevoland - Gooi & Vechtstreek	Gelder- land	Hollands Midden Haaglanden	IJssel- land	Kenne- merland	Limburg Noord	Limburg Zuid	Noord- Holland Noord	Noord- Nederland	Oost- Brabant	Regio Amsterdam	Regio Utrecht	Rotterdam- Rijnmond	Twente	Zuid- Holland Zuid	Zuid-West Nederland	Totaal
Nee	45	59	42	3	27	19	33	61	60	82	67	65	166	36	52	83	900
%	25%	10%	6%	3%	11%	8%	21%	29%	13%	12%	16%	14%	27%	16%	19%	13%	15%
Ja	135	523	617	97	222	212	121	153	407	590	344	410	442	185	217	571	5246
%	75%	90%	94%	97%	89%	92%	79%	72%	87%	88%	84%	86%	73%	84%	81%	87%	85%
Totaal	180	582	659	100	249	231	154	214	467	672	411	475	608	221	269	654	6146

Tabel B7.13 Vervolggesprekken gerealiseerd

Regio	Flevoland - Gooi & Vechtstreek	Gelder- land	Hollands Midden Haaglanden	IJsselland	Kenne- merland	Limburg Noord	Limburg Zuid	Noord- Holland Noord	Noord- Nederland	Oost- Brabant	Regio Amsterdam	Regio Utrecht	Rotterdam- Rijnmond	Twente	Zuid- Holland Zuid	Zuid-West Nederland	Totaal
Nee	56	166	156	24	44	32	62	32	102	128	73	191	181	80	152	197	1676
%	31%	29%	24%	24%	18%	14%	40%	15%	22%	19%	18%	40%	30%	36%	57%	30%	27%
Ja	124	416	503	76	205	199	92	182	365	544	338	284	427	141	117	457	4470
%	69%	72%	76%	76%	82%	86%	60%	85%	78%	81%	82%	60%	70%	64%	44%	70%	73%
Totaal	180	582	659	100	249	231	154	214	467	672	411	475	608	221	269	654	6146

Tabel B7.14 Werkopdracht uitgevoerd

Regio	Flevoland - Gooi & Vechtstreek	Gelder- land	Hollands Midden Haaglanden	IJsselland	Kenne- merland	Limburg Noord	Limburg Zuid	Noord- Holland Noord	Noord- Nederland	Oost- Brabant	Regio Amsterdam	Regio Utrecht	Rotterdam- Rijnmond	Twente	Zuid- Holland Zuid	Zuid-West Nederland	Totaal
Nee	42	306	337	55	118	134	93	103	264	387	233	221	429	121	161	349	3353
%	23%	53%	51%	55%	47%	58%	60%	48%	57%	58%	57%	47%	71%	55%	60%	53%	55%
Ja	138	276	322	45	131	97	61	111	203	285	178	254	179	100	108	305	2793
%	77%	47%	49%	45%	53%	42%	40%	52%	44%	42%	43%	54%	29%	45%	40%	47%	45%
Totaal	180	582	659	100	249	231	154	214	467	672	411	475	608	221	269	654	6146

Tabel B7.15 Schadevergoeding uitgevoerd

Regio	Flevoland - Gooi & Vechtstreek	Gelder- land	Hollands Midden Haaglanden	IJsselland	Kenne- merland	Limburg Noord	Limburg Zuid	Noord- Holland Noord	Noord- Nederland	Oost- Brabant	Regio Amsterdam	Regio Utrecht	Rotterdam- Rijnmond	Twente	Zuid- Holland Zuid	Zuid-West Nederland	Totaal
Nee	171	522	622	86	226	191	145	198	412	613	389	451	596	197	253	623	5695
%	95%	90%	94%	86%	91%	83%	94%	93%	88%	91%	95%	95%	98%	89%	94%	95%	93%
Ja	9	60	37	14	23	40	9	16	55	59	22	24	12	24	16	31	451
%	5%	10%	6%	14%	9%	17%	6%	8%	12%	9%	5%	5%	2%	11%	6%	5%	7%
Totaal	180	582	659	100	249	231	154	214	467	672	411	475	608	221	269	654	6146

Tabel B7.16 Eindgesprek gerealiseerd

Regio	Flevoland - Gooi & Vechtstreek	Gelder- land	Hollands Midden Haaglanden	IJsselland	Kenne- merland	Limburg Noord	Limburg Zuid	Noord- Holland Noord	Noord- Nederland	Oost- Brabant	Regio Amsterdam	Regio Utrecht	Rotterdam- Rijnmond	Twente	Zuid- Holland Zuid	Zuid-West Nederland	Totaal
Nee	55	59	76	21	25	14	12	10	66	89	71	106	163	24	74	84	949
%	31%	10%	12%	21%	10%	6%	8%	5%	14%	13%	17%	22%	27%	11%	28%	13%	15%
Ja	125	523	583	79	224	217	142	204	401	583	340	369	445	197	195	570	5197
%	69%	90%	89%	79%	90%	94%	92%	95%	86%	87%	83%	78%	73%	89%	73%	87%	85%
Totaal	180	582	659	100	249	231	154	214	467	672	411	475	608	221	269	654	6146

Tabel B7.17 Ouder aanwezig bij gesprek

Regio	Flevoland - Gooi & Vechtstreek	Gelder- land	Hollands Midden Haaglanden	IJsselland	Kenne- merland	Limburg Noord	Limburg Zuid	Noord- Holland Noord	Noord- Nederland	Oost- Brabant	Regio Amsterdam	Regio Utrecht	Rotterdam- Rijnmond	Twente	Zuid- Holland Zuid	Zuid-West Nederland	Totaal
Nooit	14	22	30	21	17	12	19	7	23	55	22	72	57	9	48	42	470
%	8%	4%	5%	21%	7%	5%	12%	3%	5%	8%	5%	15%	9%	4%	18%	6%	8%
Eindgesprek	0	5	6	0	3	6	0	5	3	23	4	2	4	2	2	4	69
%	0%	1%	1%	0%	1%	3%	0%	2%	1%	3%	1%	0%	1%	1%	1%	1%	1%
Vervolggesprek	0	0	5	0	1	0	0	0	0	2	1	0	2	0	0	0	11
%	0%	0%	1%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%
Vervolg/ eind	0	3	4	0	3	1	0	1	0	18	1	3	2	0	1	1	38
%	0%	1%	1%	0%	1%	0%	0%	1%	0%	3%	0%	1%	0%	0%	0%	0%	1%
Startgesprek	80	93	203	19	33	48	20	33	135	121	86	172	238	36	121	163	1601
%	44%	16%	31%	19%	13%	21%	13%	15%	29%	18%	21%	36%	39%	16%	45%	25%	26%
Start/ eind	77	237	298	31	143	157	98	149	279	311	171	198	185	108	66	306	2814
%	43%	41%	45%	31%	57%	68%	64%	70%	60%	46%	42%	42%	30%	49%	25%	47%	46%
Start/ vervolg	1	11	22	1	2	0	1	2	1	16	4	6	24	0	3	17	111
%	1%	2%	3%	1%	1%	0%	1%	1%	0%	2%	1%	1%	4%	0%	1%	3%	2%
Bij alle drie	8	211	91	28	47	7	16	17	26	126	122	22	96	66	28	121	1032
%	4%	36%	14%	28%	19%	3%	10%	8%	6%	19%	30%	5%	16%	30%	10%	19%	17%
Totaal	180	582	659	100	249	231	154	214	467	672	411	475	608	221	269	654	6146

Tabel B7.18 Excuusverslag uitgevoerd

Regio	Flevoland - Gooi & Vechtstreek	Gelder- land	Hollands Midden Haaglanden	IJsselland	Kenne- merland	Limburg Noord	Limburg Zuid	Noord- Holland Noord	Noord- Nederland	Oost- Brabant	Regio Amsterdam	Regio Utrecht	Rotterdam- Rijnmond	Twente	Zuid-Holland Zuid	Zuid-West Nederland	Totaal
Nee	174	573	632	87	237	229	154	210	398	650	397	436	594	216	264	635	5886
%	97%	99%	96%	87%	95%	99%	100%	98%	85%	97%	97%	92%	98%	98%	98%	97%	96%
Ja	6	9	27	13	12	2	0	4	69	22	14	39	14	5	5	19	260
%	3%	2%	4%	13%	5%	1%	0%	2%	15%	3%	3%	8%	2%	2%	2%	3%	4%
Totaal	180	582	659	100	249	231	154	214	467	672	411	475	608	221	269	654	6146

Tabel B7.19 Schriftelijk excuus aangeboden

Regio	Flevoland - Gooi & Vechtstreek	Gelder- land	Hollands Midden Haaglanden	IJsselland	Kenne- merland	Limburg Noord	Limburg Zuid	Noord- Holland Noord	Noord- Nederland	Oost- Brabant	Regio Amsterdam	Regio Utrecht	Rotterdam- Rijnmond	Twente	Zuid- Holland Zuid	Zuid-West Nederland	Totaal
Nee	170	277	420	83	145	119	123	154	323	387	355	329	467	155	212	441	4160
%	94%	48%	64%	83%	58%	52%	80%	72%	69%	58%	86%	69%	77%	70%	79%	67%	68%
Ja	10	305	239	17	104	112	31	60	144	285	56	146	141	66	57	213	1986
%	6%	52%	36%	17%	42%	49%	20%	28%	31%	42%	14%	31%	23%	30%	21%	33%	32%
Totaal	180	582	659	100	249	231	154	214	467	672	411	475	608	221	269	654	6146

Tabel B7.20 Mondeling excuus aangeboden

Regio	Flevoland - Gooi & Vechtstreek	Gelder- land	Hollands Midden Haaglanden	IJsselland	Kenne- merland	Limburg Noord	Limburg Zuid	Noord- Holland Noord	Noord- Nederland	Oost- Brabant	Regio Amsterdam	Regio Utrecht	Rotterdam- Rijnmond	Twente	Zuid- Holland Zuid	Zuid-West Nederland	Totaal
Nee	71	361	388	43	152	132	88	104	282	357	106	237	367	144	229	378	3439
%	39%	62%	59%	43%	61%	57%	57%	49%	60%	53%	26%	50%	60%	65%	85%	58%	56%
Ja	109	221	271	57	97	99	66	110	185	315	305	238	241	77	40	276	2707
%	61%	38%	41%	57%	39%	43%	43%	51%	40%	47%	74%	50%	40%	35%	15%	42%	44%
Totaal	180	582	659	100	249	231	154	214	467	672	411	475	608	221	269	654	6146

Tabel B7.21 Excuusbrief uitgevoerd

Regio	Flevoland - Gooi & Vechtstreek	Gelder- land	Hollands Midden Haaglanden	IJsselland	Kenne- merland	Limburg Noord	Limburg Zuid	Noord- Holland Noord	Noord- Nederland	Oost- Brabant	Regio Amsterdam	Regio Utrecht	Rotterdam- Rijnmond	Twente	Zuid- Holland Zuid	Zuid-West Nederland	Totaal
Nee	113	543	544	60	150	217	142	169	329	611	137	362	475	166	237	496	4751
%	63%	93%	83%	60%	60%	94%	92%	79%	70%	91%	33%	76%	78%	75%	88%	76%	77%
Ja	67	39	115	40	99	14	12	45	138	61	274	113	133	55	32	158	1395
%	37%	7%	18%	40%	40%	6%	8%	21%	30%	9%	67%	24%	22%	25%	12%	24%	23%
Totaal	180	582	659	100	249	231	154	214	467	672	411	475	608	221	269	654	6146

Tabel B7.22 Verwezen naar zorginstelling

Regio	Flevoland - Gooi & Vechtstreek	Gelder- land	Hollands Midden Haaglanden	IJsselland	Kenne- merland	Limburg Noord	Limburg Zuid	Noord- Holland Noord	Noord- Nederland	Oost- Brabant	Regio Am- sterdam	Regio Utrecht	Rotterdam- Rijnmond	Twente	Zuid-Holland Zuid	Zuid-West Nederland	Totaal
Ja	0	4	79	0	9	0	1	4	8	29	180	1	7	3	87	38	450
%	0%	1%	12%	0%	4%	0%	1%	2%	2%	4%	44%	0%	1%	1%	32%	6%	7%
Nee	180	578	580	100	240	231	153	210	459	643	231	474	601	218	182	616	5696
%	100%	99%	88%	100%	96%	100%	99%	98%	98%	96%	56%	100%	99%	99%	68%	94%	93%
Totaal	180	582	659	100	249	231	154	214	467	672	411	475	608	221	269	654	6146

Tabel B7.23 Signaal opgenomen in verwijfsindex

Regio	Flevoland - Gooi & Vechtstreek	Gelder- land	Hollands Midden Haaglanden	IJsselland	Kenne- merland	Limburg Noord	Limburg Zuid	Noord- Holland Noord	Noord- Nederland	Oost- Brabant	Regio Am- sterdam	Regio Utrecht	Rotterdam- Rijnmond	Twente	Zuid-Holland Zuid	Zuid-West Nederland	Totaal
Ja	0	9	262	0	5	0	0	18	0	534	0	0	211	0	134	253	1426
%	0%	2%	40%	0%	2%	0%	0%	8%	0%	80%	0%	0%	35%	0%	50%	39%	23%
Nee	180	573	397	100	244	231	154	196	467	138	411	475	397	221	135	401	4720
%	100%	99%	60%	100%	98%	100%	100%	92%	100%	21%	100%	100%	65%	100%	50%	61%	77%
Totaal	180	582	659	100	249	231	154	214	467	672	411	475	608	221	269	654	6146

Tabel B7.24 Doorlooptijd verwijzing en startgesprek

Regio	Flevoland - Gooi & Vechtstreek	Gelder- land	Hollands Midden Haaglanden	IJsselland	Kenne- merland	Limburg Noord	Limburg Zuid	Noord- Holland Noord	Noord- Nederland	Oost- Brabant	Regio Amsterdam	Regio Utrecht	Rotterdam- Rijnmond	Twente	Zuid- Holland Zuid	Zuid-West Nederland	Totaal
≤30 dagen	49	191	497	43	174	159	118	167	257	636	372	261	394	53	106	448	3925
%	28%	33%	76%	52%	70%	70%	80%	80%	56%	96%	92%	57%	68%	24%	44%	70%	66%
>30 dagen	125	382	155	40	73	68	29	42	202	24	32	198	187	166	137	195	2055
%	72%	67%	24%	48%	30%	30%	20%	20%	44%	4%	8%	43%	32%	76%	56%	30%	34%
Totaal	174	573	652	83	247	227	147	209	459	660	404	459	581	219	243	643	5980

Tabel B7.25 Doorlooptijd startgesprek – vervolgesprek

Regio	Flevoland - Gooi & Vechtstreek	Gelder- land	Hollands Midden Haaglanden	IJsselland	Kenne- merland	Limburg Noord	Limburg Zuid	Noord- Holland Noord	Noord- Nederland	Oost- Brabant	Regio Amsterdam	Regio Utrecht	Rotterdam- Rijnmond	Twente	Zuid- Holland Zuid	Zuid-West Nederland	Totaal
≤2 werkdagen	72	200	300	37	108	114	46	105	226	316	278	203	231	102	76	279	2693
%	58%	48%	60%	49%	53%	57%	50%	58%	62%	58%	83%	72%	54%	72%	65%	62%	60%
>2 werkdagen	52	216	202	39	96	85	46	77	136	228	59	81	196	39	41	175	1768
%	42%	52%	40%	51%	47%	43%	50%	42%	38%	42%	18%	29%	46%	28%	35%	39%	40%
Totaal	124	416	502	76	204	199	92	182	362	544	337	284	427	141	117	454	4461

Tabel B7.26 Doorlooptijd eindgesprek eindbeoordeling

Regio	Flevoland - Gooi & Vechtstreek	Gelder- land	Hollands Midden Haaglanden	IJsselland	Kenne- merland	Limburg Noord	Limburg Zuid	Noord- Holland Noord	Noord- Nederland	Oost- Brabant	Regio Amsterdam	Regio Utrecht	Rotterdam- Rijnmond	Twente	Zuid- Holland Zuid	Zuid-West Nederland	Totaal
≤7 dagen	97	422	514	37	159	198	113	163	247	517	250	247	376	126	136	448	4050
%	78%	81%	88%	47%	71%	91%	80%	80%	62%	89%	74%	67%	85%	64%	70%	79%	78%
>7 dagen	28	101	69	42	65	19	29	41	154	66	90	122	69	71	59	122	1147
%	22%	19%	12%	53%	29%	9%	20%	20%	38%	11%	27%	33%	16%	36%	30%	21%	22%
Totaal	125	523	583	79	224	217	142	204	401	583	340	369	445	197	195	570	5197

Tabel B7.27 Doorlooptijd startgesprek eindbeoordeling

Regio	Flevoland - Gooi & Vechtstreek	Gelder- land	Hollands Midden Haaglanden	IJsselland	Kenne- merland	Limburg Noord	Limburg Zuid	Noord- Holland Noord	Noord- Nederland	Oost- Brabant	Regio Am- sterdam	Regio Rotter- dam- Utrecht	Rotterdam- Rijnmond	Twente	Zuid-Holland Zuid	Zuid-West Nederland	Totaal
≤1 mnd.	62	277	304	23	81	141	74	88	225	309	254	253	318	129	171	316	3025
%	36%	48%	47%	28%	33%	62%	50%	42%	49%	47%	63%	55%	55%	59%	70%	49%	51%
1 tot 2 mnd.	44	187	261	41	80	75	43	76	159	229	122	126	198	73	39	195	1948
%	25%	33%	40%	49%	33%	33%	29%	36%	35%	35%	30%	28%	34%	33%	16%	30%	33%
2 tot 3 mnd.	45	87	75	13	48	7	23	36	53	88	24	50	45	12	20	88	714
%	26%	15%	12%	16%	20%	3%	16%	17%	12%	13%	6%	11%	8%	6%	8%	14%	12%
>3 mnd.	23	22	12	6	37	4	7	9	22	34	4	30	19	5	13	44	291
%	13%	4%	2%	7%	15%	2%	5%	4%	5%	5%	1%	7%	3%	2%	5%	7%	5%
Totaal	174	573	652	83	246	227	147	209	459	660	404	459	580	219	243	643	5978

Tabel B7.28 % Intercollegiale toetsing naar afdoening, per geslaagd/niet geslaagd en verwijzing/geen verwijzing naar hulpverlening

Regio	Flevoland - Gooi & Vechtstreek	Gelder- land	Hollands Midden Haaglanden	IJsselland	Kenne- merland	Limburg Noord	Limburg Zuid	Noord- Holland Noord	Noord- Nederland	Oost- Brabant	Regio Amsterdam	Regio Utrecht	Rotterdam- Rijnmond	Twente	Zuid- Holland Zuid	Zuid-West Nederland	Totaal
Afdoening geslaagd, geen verwijzing	6	0	7	9	11	0	10	17	2	71	12	19	40	9	0	49	262
	4%	0%	1%	9%	5%	0%	7%	9%	0%	12%	6%	4%	8%	4%	0%	8%	5%
Totaal aantal afdoeningen	170	550	563	100	230	225	142	199	443	590	207	434	525	214	149	588	5329
Afdoening geslaagd, verwijzing	0	3	23	0	7	0	0	3	3	28	7	0	7	3	5	13	102
	0%	75%	30%	0%	88%	0%	0%	75%	38%	97%	4%	0%	100%	100%	6%	35%	23%
Totaal aantal afdoeningen	0	4	76	0	8	0	1	4	8	29	177	1	7	3	84	37	439
Afdoening niet geslaagd, geen verwijzing	10	28	17	0	10	6	11	11	16	53	24	40	75	4	33	28	366
	100%	100%	100%	0%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	99%	100%	100%	100%	100%
Totaal aantal afdoeningen	10	28	17	0	10	6	11	11	16	53	24	40	76	4	33	28	367
Afdoening niet geslaagd, verwijzing	0	0	3	0	1	0	0	0	0	0	3	0	0	0	3	1	11
	0%	0%	100%	0%	100%	0%	0%	0%	0%	0%	100%	0%	0%	0%	100%	100%	100%
Totaal aantal afdoeningen	0	0	3	0	1	0	0	0	0	0	3	0	0	0	3	1	11
Totaal % intercollegiale toetsing	16	31	50	9	29	6	21	31	21	152	46	59	122	16	41	91	741
	9%	5%	8%	9%	12%	3%	14%	14%	4%	23%	11%	12%	20%	7%	15%	14%	12%
Totaal aantal afdoeningen	180	582	659	100	249	231	154	214	467	672	411	475	608	221	269	654	6.146

DSP-groep BV
Van Diemenstraat 374
1013 CR Amsterdam

T +31 (0)20 625 75 37
dsp@dsp-groep.nl
www.dsp-groep.nl

KvK A'dam 33176766

DSP-groep, opgericht in 1984, is een onafhankelijk landelijk bureau voor onderzoek, advies en management, met zestig medewerkers. We werken in opdracht van de overheid (ministeries, provincies en gemeenten), maar ook van maatschappelijke organisaties op landelijk, regionaal en lokaal niveau.

Werkvelden

De werkvelden waarop we de meeste expertise hebben opgebouwd zijn veiligheid, jeugd, sport, kunst en cultuur, onderwijs, openbare ruimte en groen, sociaal beleid, stedelijke vernieuwing, welzijn, wonen en wijkgericht werken.

Dienstverlening

We ondersteunen onze opdrachtgevers bij complexe vraagstukken. We kunnen onderzoek doen, een registratiesysteem of monitor ontwikkelen, een advies uitbrengen, een beleidsvisie voorbereiden, een plan toetsen of tijdelijk het management voeren. DSP-groep geeft ook trainingen, workshops en lezingen.

Meer weten?

Neem vrijblijvend contact met ons op voor meer informatie of om een afspraak te maken. Bezoek onze website www.dsp-groep.nl voor onze projecten, publicaties en opdrachtgevers.